

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEKLERİ YAYIN ORGANI

BATI TRAKYA'NIN SESi

ARALIK-ŞUBAT 1988-1989, YIL:2, SAYI:7-8, FİYATI:5.000 TL

**MAHKEME ERTELENDİ
KARAR VEREMEDİLER**

YENİ GENEL BAŞKANDAN MESAJ

**MERİÇ VİLAYETİNDEKİ
TÜRK ESERLERİ**

ADALET!

*İnsanca hayat istemenin kârı esâret
Mazlumu ezip sonra da dünyâya şikâyet
Sâdiklara Ahmet'lere lâyik mi sefâlet
Ey Avrupa gördün mü acep böyle rezâlet
Sen söyle nasıl şey Yunanistan'da adâlet*

*Yoktur Yunan'ın kismetî nâmûs ile ardan
Fırsat bularak çıkışa eger simdi mezardan
Elbette adâlet utanır böyle karardan
Ey Avrupa gördün mü acep böyle rezâlet
Sen söyle nasıl şey Yunanistan'da adâlet*

*Türk'ün suçu yok varsa eger belli ki dîni
Binlerce asır geçse azâlmaz ona kîni
Kan içmeye doymaz bozamaz eski yemîni
Ey Avrupa gördün mü acep böyle rezâlet
Sen söyle nasıl şey Yunanistan'da adâlet*

*Türk'ün adı çakmış SEFERÎ hepsi yalandır,
Barbarlığı meslek edinen bil ki Yunan'dır.
Târihine bak her yanı baştan başa kandır.
Ey Avrupa gördün mü acep böyle rezâlet
Sen söyle nasıl şey Yunanistan'da adâlet*

Istanbul, 6 Aralık 1988
M. Nejat SEFERÇIOĞLU

BATI TRAKYA'NIN SESİ

Adres: Beşiraga Tekkesi Sok. No: 7 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 527 68 57

(İKİ AYDA BİR YAYINLANIR)

KASIM-ŞUBAT 1988-1989
7-8

Sahibi Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Merkezi Adına
Tahsin Salihoglu

Yazı İşleri Müdürü Halit Eren

Akademik Kurul
Prof.Dr.Kemal Karpat
Prof.Dr.Oktay Aslanapa
Prof.Dr.Ali Alpaslan
Doç.Dr.Aldıhaluk Çay
Doç.Dr.Mutafa Erkal
Doç.Dr.Yusuf Halaçoğlu
Doç.Dr.Cevdet Küçük
Doç.Dr.Umit Meriç
Doç.Dr.Özcan Mert
Doç.Dr.Cihat Özonder
Y.Doç.Dr.Ihsan Şahin
Y.Doç.Dr.Feridun Emecen
Y.Doç.Dr.Nejat Sefercioğlu
Y.Doç.Dr.M.Süreyya Şahin
Dr.Aydın Yüksel
Dr.Mustafa Rumelili

Temsilciliklerimiz

Adapazarı Atatürk Bulvarı Bulvar İshamı Kat: 4 No: 52
Akay Cad. 20/4 Bakanlıklar Tel: 125 77 87

Ankara Atatürk Cad. Vakıflar İshamı Kat: 4 No: 409 Tel: 22 40 49
1362. Sok. No: 26 Blok/B Kat: 4 No: 405 Kerimhan
Tel: 25 28 06 Basmahane

Bursa Fethiye Cad. Gökseller Pasajı Üst Kat Tel: 11 08 77

İzmir Sabahattin Egeli: P.K. 175 Girne

Izmit Schwanthaler St. 155 8000 München 2 Tel: (89) 502 42 33

K.K.Türk Cumhuriyeti Arka kapak: 600.000 TL, İç Kapaklar: 500.000 TL.
B.Almanya İç Sahifeler: 300.000 TL. (Tam Sahife)

Reklam Fiyatı 5.000 TL.

Fiyatı Yıllık (6-sayı) 30.000 TL.

Abone Ücreti 40 DM veya 30 \$ karşılığı doviz

Yurt Dışı Türkiye İş Bankası Turbe Şubesi 2623 Tas-C Nolu Hesap

Abone Hesap No Cağaloğlu-İstanbul

Yazılardaki fikirler yazarlarına ait olup, dergiye bağlanmaz ve derginin aynı fikri taşıdığı anlamına gelmez.

BATI TRAKYA'NIN SESİ zikredilerek iktibas edilebilir.

Yazı İşleri gönderilen yazıların değerlendirilmesinde bazı düzeltmeler ve kısaltmalar yapabilir.

Bu sayı Yıldızlar Ofset (İstanbul) tesislerinde 2000 adet olarak basılmıştır.

BATI TRAKYA'NIN SESİ dergisinin kapak ve iç grafik düzeni, dizgi, film ve grafik uygulama çalışmaları
MARMARA REKLAM tarafından yapılmaktadır. Tel: 520 86 88

İÇİNDEKİLER

3

Editörden

4

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Kongresi Yapıldı
Tahsin Salihoglu Genel Başkan

7

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoglu'nun Mesajı

9

Yeniden Yapılanma Zamanıdır
Taner Mustafaoglu

11

Dr. Sadık Ahmet'in Şahsında Yargılanan Batı Trakya Müslüman Türk Azılığının Davası
Süresiz Ertelendi.

Mustafa H. Mustafa

14

20 Aralık'ta Birün Batı Trakya'nın Kalbi Selanik'te Attı.

19

Batı Trakya'nın Sesi Dr. Sadık Ahmet'le Selanik'te Görüştü

21

Yunan Basınında Batı Trakya Türk Azılığını Hedef Alan
Düşmanlık Kampanyası Şiddetleniyor.

24

Genel Merkez Gençlere Kucağıını Açıtı.
E. Alibay

25

Batı Almanya'daki Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyonu Faaliyetlerine Devam Ediyor.

28

Gümülcineli Ali Haydar Efendi
Arş. Gör. Cevat Izgi

29

Meric (Evros) Vilâyetindeki Tarihi Türk Eserleri.
M. Türkoglu

39

Balkanlarda Yok Edilmeye Çalışılan Bir Millet: Makedonlar.
Doç.Dr.Cihat Özonder

43

Batı Trakya'da Türk Yerleşim Bölgesi
Iskeçe Vilayetine Bağlı Yer Adları.
Halit Eren

46

2345/1920 Sayılı Kanun: Müftüler ve Başmüftü Seçimiyle İslâm Cemaatlerine Ait Evkaf
Varidatının İdare Şekline Dair Kanun

54

Haberler

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucularımız; Batı Trakya Türklerinin haklı davasında gün geçtikçe önemli mesafeler aldığına göremenin sevinciyle bir müddet gecikmiş olan dergimizle karşınızdayız. Araya giren Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği'nin 40. Olağan Genel Kurul toplantısı ve Dr. Sadık Ahmet'in yargılanması olayları bu gecikmenin ana sebeplerini oluşturmaktadır. Esas amacımız sizlere en son haber ve araştırmaları ulaştırabilmektir.

Elinizdeki dergimizi aradaki zaman açığını kapatmak düşüncesiyle iki sayı birlikte sunuyoruz. 7. ve 8. sayı olarak elinize ulaşan dergimizde gene doyurucu yazılar bulacağınızı umut ediyoruz.

Geniş olarak islediğimiz kongre ve Dr. Sadık Ahmet'in yargılanması, bu sayımızın ağırlıklı haberlerini oluşturmaktadır. Dr. Sadık Ahmet'in şahsında yargılanmak istenen Batı Trakya Türklerinin haklı davalarına sahip çıkışlarını bu yazılarımızda bulacaksınız.

Gene bu sayımızda Meriç Vilayetindeki Tarihi Türk Eserleri yazımızda, Batı Trakya'daki Müslüman Türk varlığının önemli belgeleri olan yapıları tanıယacak ve geçen sayımızın devamı nitelikindeki Batı Trakyadaki Türk Yerleşim Bölgeleriyle Iskeçe Vilayetini köy köy dolaşabileceksiniz.

Ayrıca değerli araştırmacı Doç. Dr. Cihat Özonder'in Yunanistan'da varlığı tanıtmayan ve yok edilmeye çalışan Makedonlar ile ilgili yazısı; Yunan ertme politikasının insanlık dışlığı gözler önüne sermektedir.

Kiymetli okuyucularımız; Batı Trakya'nın Sesi ni istenilen kalite ve doyuruculuğa çıkarabilmek için bir çok ekonomik zorluklara katlanıldığı bir gerектir. En iyi baskı imkanlarından yararlanabilmek ve sizlere daha iyi, daha güzel sunabilmek için bu sayımızdan itibaren dergimizin birim fiyatı 5.000 lira olarak tespit edilmiştir. Buna göre bir yıllık abone bedeli de 30.000 lira olmaktadır. Bu konuda da her zaman olduğu gibi siz okuyucularımıza olan güvenimizi tekrarlıyoruz.

Bundan sonraki sayılarımızda daha iyiye, daha güzelle ulaşmak dileğimle...

BATI TRAKYA'NIN SESİ

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEĞİ GENEL KONGRESİ YAPILDI

TAHSİN SALİHOĞLU GENEL BAŞKAN

1946 yılında kurulan Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Merkezinin 40. Olağan Genel Kurulu 30 Ekim 1988 Pazar günü Eminönü Halk Eğitim Merkezi Salonunda yapıldı. Dernek tarihindeki en kalabalık Genel Kurullarından biri olan toplantı oldukça heyecanlı ve doyurucu geçti. Dernek üyelerinin ilgisini gelecek için umit verecek niteliğiydi.

Kongre heyecanı daha aylar öncesinden başlamış, kulis faaliyetleri kongre gününe kadar bütün yoğunluğuyla devam etmişti. Heyecan doruktu. Kongre günü Pazar olmasına rağmen salon sahnenin erken saatlerinden itibaren dolmaya başlamıştı. Listeler hazırlanmış, hazır bulunan üyelerin oylarıyla hizmet için seçilmeyi bekliyorlardı.

Başlama saati olan 11.00'de gelen üyelerin çoğluğu ile oturacak yer kalmamış, bazı üyeleri dış koridorlarda ayakta beklemek zorunda kalmışlardır.

39. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı olarak Dr. Mustafa RUMELİLLİ Kongrenin açılışını yaparak üyeleri selamladı ve kongrenin Batı Trakya Türkleri için hayırlı olmasını diledi.

Divan, iki genel Başkan adayı Tahsin Salihoglu ve Hüseyin Dilik'in teklifi ve Genel Kurulun oybirliğiyle Şükrü Şankaya'nın başkanlığında Ahmet Mehmet Bilgin, Erdinç Okçular ve Muzaffer Ömeroğlu'ndan teşekkür etmiştir. Divan seçimini takiben yapılan

Genel Başkanımız, Tahsin Salihoglu

sayıdurişundan sonra 39. Dönem Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Dr. Mustafa Rumelili faaliyet raporunu okudu.

Dr. Mustafa Rumelili "Yönetimleri sırasında Türkiye ve Yunanistan Baybakanlarının başlattığı Davos sürecinde Batı Trakya Türkleri Meselesinin de gündeme getirilmeye çalışıldığını" belirterek, "bu konuda müspet yönde ilerlemeler kaydedilmekle beraber Yunanistan'ın olumsuz tavırları dolayısıyla gelişmelerin hiç de içacı olmadığını" söyledi. "20 yıldır yapılmayan cemaat seçimleri, kopanma durumuna gelmiş öğretim kurumları, yasal olmayan müftülük utaması, kapatılan dernekler, inkar edilen Türkük ve engelleyen ibadetler, dini ve milli kurumlara yapılan saldırılardır, ger-

çekleştirilmeye çalışılan Davos sürecini baltalayıcı rol oynamadığı ve Batı Trakya Türklerinin sikintisini artırdığını" da söyleyen Dr. Rumelili "bunların son halkasını da Dr. Sadık Ahmet'in mahkumiyeti oluşturmaktadır" demiştir.

Dr. Rumelili, yönetimleri arasındaki faaliyetleri arasında I. Batı Trakya Türkleri Yüksek Şurası ile Batı Trakya Türkleri I. Eğitim Şurası'nın gerçekleştirildiğini, Yunanistan'ı protesto mitingi tertiplenmesinin de izin verilmemesi sebebiyle yapılamadığını belirtmiştir.

Ayrıca, Türkiye'ye iltica eden ve mecburi ikamete tabi tutulan 22 hemşehrimizez dernek binasında barındırıldığını, her türlü ihtiyaçlarının giderilerek daha da mağdur duruma düşmelerinin önlediğini belirten Dr. Rumelili, yapan girişimlerle bu hemşehrilerimizin mecburi ikamet problemleminin durdurulduğunu belirtmiştir.

Yönetimleri zamanında uzun yillardan beri eksikliği duyulan bir yayın organını da faaliyete geçiriklerini, yaşaması ve yaşatılması şart olan böyle bir derginin varlığı ile Batı Trakya Türkünün sesini daha geniş kitlelere duyurabileceğini vurgulayan Dr. Mustafa Rumelili, kendilerini yönetimi sırasında yalnız bırakmayarak maddi ve manevi destek veren hemşehrilete teşekkür ederek sözlerini bitirdi.

Genel Sekreter Hüseyin Aktar ulyaslılığını" da

murakabe ropırlarından sora söz alan konuşmacılar getirdikleri eleştiriler ve temennilerle hazır bulunan üyeleri aydınlatmışlardır. Konuşmacıların bisşestikleri noktanın "daha güzele nasıl ulaşılabilir" olduğu gözlenmiştir.

Daha sonra Genel Başkan adaylarından Hüseyin Dilek söz alarak seçimeleri durumunda yapmayı planlıları çalışmaları anlatmıştır. "Kendilerinin iyi çalışabilecek bir kadroya sahip olduklarını" belirterek görevde talipli olduklarını söylemiş ve "tahsili arkadaşlarını, işadamlarını, bu devlete olan borçlarının bir kısmını da olsa ödemeye ve davet ediyorum" demiştir.

Hüseyin Dilek'ten sonra söz alan diğer Genel Başkan adayı Tahsin Salihoglu da "Biz hepsi yüksek öğrenim görmüş arkadaşlarımızla bu hizmet yarısında daha iyiyiz" diyerek Yönetim Kurulu adaylarını tek tek tanıtmıştır. "Batı Trakya Türkleri arasında oluşturulmaya çalışan sun'ı ayrim ve gruplaşmaları tasvip etmediklerini, görevde seçildikleri takdirde maddi ve manevi olarak birliği, beraberliği temine çalışacaklarını" söyleyen Tahsin Salihoglu "bizleri birbirimize düşürek menfaat uman mihrakların oyununa gelmeyeceklerini" vurgulamıştır.

Zaman zaman alkışlarla kesilen konuşması sırasında "Batı Trakya Türkünün hakkı olan bütün hürriyetlerden yararlanmasını sağlamak için mücadele vereceklerini, insanca yaşama hakına kavuşturmuş, her türlü mağduriyetten kurtulmuş Batı Trakyalıyı görmek en büyük istekleri olduğunu" tekrarlayan Tahsin Salihoglu "hak verilmeyen alınır" prensibiyle hareket edeceklerini söylemiştir.

Dilek ve temenniler kısmından sonra seçimlere geçilmiş ve kayıtlı yaklaşık 3000 civarındaki üyeden hazır bulunan 483 tanesi oyunu kullanmıştır. Oy sayımına girdiğinde heyecanlı kalabalığın varlığı dikkat çekmiştir.

Sayımlı yapılan oylar sonucunda Tahsin Salihoglu 305, Hüseyin Dilek de 185 oy almıştır. 3 oy da geçersiz sayılmıştır. Kullanılan oyların yüzde 60'ından fazlasını alarak Genel Başkanlığa seçilen Tahsin Salihoglu kursuya gelerek kendilerine gösterilen ilgi ve güvne teşekkür etmiştir. Bu yarışın bir hizmet yarışı olduğunu tekrarlayan ve seçimle birlikte rekkabetin de ortadan kalktığını, artık birleşme ve yardımlaşmanın

zamanı olduğunu vurgulayan Tahsin Salihoglu, gösterdiği melden cesareti ve ağırlaşılıktan ötürü Avukat Hüseyin Dilek'i tebrik etmiştir.

Kongrenin Batı Trakya Türkleri açısından önemini büyük olmuştur. İki Genel Başkan adayı seçim sonuçlarının açıklanmasından sonra kucaklaşarak davada birlik ve beraberliğin varlığını güzel bir örnek teşkil etmişlerdir.

40. Dönem Yönetim Kurulunu oluşturan asil ve yedek üyeler şunlardır:

Yönetim Kurulu

Genel Başkan	Tahsin Salihoglu	Makina Y.Mühendisi
Yön.K.Uyesi	Salih Alibaşı	Serbest
Yön.K.Uyesi	İdris Yazıcı	İnsaat Mühendisi
Yön.K.Uyesi	Hasan Erdem	İnsaat Y.Mühendisi
Yön.K.Uyesi	Kaşif Samioğlu	Mimar
Yön.K.Uyesi	Orhan Mumin	Basın-Yayın
Yön.K.Uyesi	İlhan Kahveci	Avukat
Yön.K.Uyesi	Adnan Mesutoglu	Makina Mühendisi
Yön.K.Uyesi	Fahri Hasan	Makina Mühendisi
Yön.K.Uyesi	Şevket Şevket	Ekonomist
Yön.K.Uyesi	Taner Mustafaoglu	Ekonomist

YÖNETİM KURULU

YEDEKLERİ

1-Cafer Emir	Av.
2-Hasan Egeli	Müteahhit
3-Yusuf Karasulu	Doktor
4-Hasan Huseyinoğlu	Doktor
5-Şevket Sarper	Diş Hekimi
6-İsmet Ağaoglu	Diş Hekimi
7-Rahim Çakır	Diş Hekimi
8-Ahmet Hamitoglu	Doktor
9-Fethi Nezir	Tüccar
10-Mehmet Yakacıklı	İns.Y.Müh.

Denetim Kurulu

1-Vedat Cinoglu	Muhasebe
2-Hüseyin Egeli	Müteahhit
3-Emin Öztürk	Harita Müh.

Denetim Kurulu Yedekleri

1-Mahir İmamoğlu	Tüccar
2-Mümin Öztürk	Mimar
3-Hüseyin Durmuşoğlu	Kimya Y.Müh.

Haysiyet Divanı

1-Cahit Kilimci
2-Ramazan Özgür
3-Cahit Mustafaoglu

Haysiyet Divanı Yedekleri

1-Mümin Haliloglu
2-Muharrem Yurtsever
3-Halil Kiran

40. dönem Yönetim Kurulunun görev takımı şöyledir:

Tahsin Salihoglu
Hasan Erdem
Orhan Mümin
Salih Alibaşı
İlhan Kahveci
İdris Yazıcı
Taner Mustafaoglu
Kaşif Samioglu
Fahri Hasan
Adnan Mesutoglu

*Genel Başkan
Başkan Yardımcısı
Genel Sekreter
Teşkilat Başkanı
Basın Kolu Başkanı
Kültür Kolu Başkanı
Tanıtım Kolu Başkanı
Yardımlaşma Ko'u Başkanı
Spor Kolu Başkanı
Üye*

Seçilen 40 . Dönem Yönetim Kurulu 3 Kasım 1988'de Genel Başkan Tahsin Salihoglu'nun başkanlığında yaptığı toplantıda 39. Dönemden devir teslim işlemiyle birlikte görev takımı de yapmıştır.

Batı Trakya'nın Sesi olarak, 40. Olağan Genel Kurul Toplantısını Batı Trakya Türklerinin haklı davasında önemli bir mesafe olarak gördüğümüz belirtirken Genel Başkanlığa seçilen Tahsin Salihoglu ve Yönetim Kuruluna başarılar temenni ederiz.

DUYURU

Sayın Üyelerimiz;

Yeni seçilen Yönetim Kurulumuz haklı davamızda başarıya ulaşmayı siz

Üyelerimizle sağlıklı iletişim kurmakta görmektedir.

Bu amaçla tanışmak ve üyelik kayıtlarındaki değişiklikleri belirlemek için
üyelerimizin Genel Merkez'e teşriflerini rica ederiz.

*B.T.T.D.D.
Genel Merkez
Yönetim Kurulu*

Pazar günleri hariç hergün
saat 9.30-18.00 arası
dernegimiz açıktır.

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEĞİ GENEL BAŞKANı TAHSİN SALİHOĞLU'NUN MESAJI

30 Ekim 1988 tarihinde yapılan kongre, Batı Trakya Türklerinin haklı davasında önemli bir dönemin başlangıcı olacaktır. Bunun bilincinde olarak görevde başlayan Yönetim Kurulumuz bizden önceki arkadaşlarımızın bıraktığı yerden devam edecek ve Batı Trakya Türklerinin gasbedilen haklarının iadesi için sıkı bir mücadeleye girecektir.

40. dönem Yönetim Kurulu olarak Batı Trakyalı hemşehrilerimizin problemlerinin temelinde Yunanistan'ın uyguladığı ayrımcı ve baskıcı politikayı görmekteyiz. Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türklerin bu uygulama ve politikalar dolayısıyla sıkıntılı ve ıztırap çektiği bir gerçektir. Amacımız sinede avlamak değil, bataklığı kurutmak olacaktır. Bu amaçla Batı Trakya'daki soydaşlarımızın ellerinden alınan temel hak ve hürriyetlerini yeniden kazanmaları için Türk ve dünya kamuoyuna bunların anlatılması gerekmektedir.

Benim Batı Trakyalı soydaşımın Türkülüğü inkar edilir, ibadet hürriyeti kısıtlanırken;

Benim soydaşımın başlıca geçim kaynağı olan toprakları ellerinden alınırken,

Benim küçük Batı Trakyalı soydaşım kendi öz kültürünü öğrenmekten menedilir,

kitapların kendilerine verilmemesi sebebiyle karanlığa mahkum edilmek istenirken,

Benim yetmiş öğretmenlerim görevde getirilmeyip çocuklarımız Türk kültüründen mahrum ve yetersiz öğretmenlerin eline terkedilirken,

Benim kardeşlerim haksız ve dayanaksız para cezalarıyla sindirilmeye çalışılırken,

Türkiye Üniversitelerinden mezun benim aydın kardeşlerimin mesleklerini icra etmeleri engellenirken,

Benim soydaşımın cemaat seçimlerini yapmasına müsaade edilmez, rızasına muhalif olarak müftü tayiniyle seçme hürriyeti elinden alınırken,

Batı Trakya Türkü'nün varlığının simgesi olan Türk kurum ve kuruluşları tek tek kapatılırken,

Kısaçısı benim insanım milli ve insanî hak ve hürriyetlerinden mahrum bırakılıp yok edilmek istenirken dünyada hiçbir insanın ve kuruluşun bunu görmemezlikten gelmesi beklenemez.

Yönetime seçildiğimiz ilk günlerden beri Batı Trakyalı hemşehrilerimizin meseleleriyle uğraşmakta, çözümü için hal çarelerine baş vurmaktayız. Bugün Türkiye'ye iltica eden hemşehrilerimizin mecburi ikamete tabi tutulmaları bunca ayrılm ve baskılara maruz kalan

insanımıza reva görülemeyecek bir tutumdur kanaatindeyiz. Bu amaçla yapılan girişimlerimizle, meselenin halli konusunda önemli mesafeler aldığımızı, asıl kökendeki aksaklılık ve haksız uygulamalarla mücadele etmek için çalışacağımızı belirtmek isteriz.

Ben ve arkadaşlarım böyle bir hizmet için görevde talip olurken Batı Trakya Türklerinin birlik ve beraberlige her zamankinden daha fazla ihtiyacı olduğunu dile getirmiş bu birlik ve beraberliğin bozularak sun'i ayrılk ve gruplaşmalara dönüşmesini tasvip etmediğimizi belirtmiştik. Bu sun'i ayrılk ve gruplaşmalardan menfaat uman mihrafaların oyunlarına alet olmayacağı bir defa daha tekrarlıyoruz.

Seçilmemizi takip eden günlerde Dr. Sadık Ahmet olayı da gündeme gelmiş ve bizleri yoğun bir çalışmanın içine itmiştir. Dr. Sadık Ahmet'in şahsında yargılanılmak istenen Batı Trakya Türk toplumunun sahipsiz olmadığı başta Yunanistan olmak üzere bütün dünya kamuoyuna duyurulmuştur. Dr. Sadık'ın mahkemesinin başlayacağı günlerde, düzenlenen basın toplantıları, Yunanistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu önünde konulan siyah çelenk ve Yunanistan Başbakanı A.

Papandreu'ya ulaştırmak üzere verdığımız mektup ile Türk kamu oyunun dikkatleri Batı Trakya'ya ve özellikle de Selanik'teki mahkemeye çekilmişdir. Burada haklı davamızla ilgisi dolayısıyla değerli Türk basınına ne kadar teşekkür etsek azdır.

Nitekim çalışmalarımız semeresini vermiş, Türkiye'deki, Almanya'daki ve Yunanistan'daki Batı Trakyahların infialı Dr. Sadık Ahmet'in mahkemesinin ertelenmesine sebep olmuştur.

Yönetime seçilişimizin ilk devrelerine rastlayan bu olaylar bizler için birer tecrübe olmuş, hür dünya kamuoyuna yönelik faaliyetlerimizi yönlendirmede bizlere azim ve şevk vermiştir.

Burada, bizleri oylarıyla bu yönetime layık gören bütün hemşehrilerimize teşekkür ederken yaptığımız mücadelede de kendilerini her zaman yanımızda hissettiğimizi belirtiriz. Tekrar ediyoruz bizleri birbirimizle uğraştırarak zararımızı uman miraklar hayal kırıklığına uğrayacaklardır.

Bütün hemşehrilerimize sesleniyoruz; birlik ve beraberlikten ayrılmadan haklı davamiza sahip çıkalım. Biz gerçek gücümüz ancak birlik ve beraberliğimizle ispat eder ve haklı davamızda başarılı olabiliriz. Hepimizin üzerimize düşen dava sorumluluğunu paylaşmasıyla haklı davamızda muktesip haklarını elde edeceğimizden, Batı Trakya'da insanca yaşamaya başlayacağımızdan şüphemiz olmasın.

Gelin hep beraber çalışalım, gelin hakkımızı arayalım. Çünkü "hak verilmey alınr".

BULGAR-NÂME

-Halit Eren'e-

Nâmusa tasallut yine imâna tasallut
Bunlar da doyurmaz ise ünvâna tasallut
Hep sizlere has kîn ile insâna tasallut
Türk'tür diye mâsum nice sübâna tasallut

Dün bendem idin emre hazır sustalı maymun
Gel gör ki bugün tasma-yı zillette o boynun
Sen Moskof'a düşkün Moskof sana uygun
Bundan sanırım sendeki vicdâna tasallut

Tâih utanır yazsa eğer bir satırından
Ağzında kuduz salyası pencende kızlı kan
Yamyamları dil-hûn ediyor sendeki vicdan
Dinsizliğinin belgesi Kur'ân'a tasallut

Sen kendini gaflet ile millet mi sanırsın
Her an seferîdir sanırm Türk'ü tanırsın
Bir gün yine mehter ile düsten uyanırsın
Gel eyleme yollardaki kervâna tasallut

Ankara, Ocak 1987

YENİDEN YAPILANMA ZAMANIDIR

TANER MUSTAFAOĞLU
Yönetim Kurulu Üyesi

“Ne yaptığın değil, nasıl yaptığın önemlidir” der bir Amerikan özdigi. Hakikaten de çoğu zaman bakkallar görürüz çok zengin, bakkallar görürüz çok fakir, sporcular görürüz çok başarılı, sporcular görürüz vasat, politikacılar görürüz istikrarlı, politikacılar görürüz gelip geçici. Peki ama, nedir aynı mesleği içeren, aynı meydanda ar koşturulan bu insanları böylesine farklı kılan? Nedir bize falanca bu işi daha iyi bilir veya bu işi nihayete ulaşırır使得? Nedir güvenmemizi sağlayan?

İste tüm bu sorularının cevabı kişilerin kendi ihtişas komularında işleri “nasıl yaptıklarında” ya tar. Netice itibarıyle sonuçların önemli olduğunu kabullenirsek, sonuca görecek yollardan en iyisinin seçimi ile optimal sonuç elde etmenin doğru orantılı olduğunu aşikardır. Oysa, biz Türkler, Osmanlı İmparatorluğundan kalan o hukuki vakur, mitevazi ve adil dünya görüşümüz ile optimal sonuçları hep yanlış mürşel etmişizdir. Bizce optimal sonuç herkes için adil olandır. Ama, değişen dünya koşulları ve özellikle son 20-30 sene bize çok güzel göstermiştir ki, optimal sonuç yalnızca bizim için en iyi olandır ve optimal sonuçta başkalarının menfaati bizimkinden çok çok sonra gelmektedir. Yani, kısacası, önumüzde kocaman bir pasta varsa ve aç ısek, amacımız önce kendimizi doyurmak olmalıdır. Oysa biz Türk adaletimiz ve Türk konukseverliğimiz ge-

reği pastayı daima odadaki kişi sayısına kadar eşit parçalara bölmüşdür. Ama, bieak başkalarının eline geçtiğinde görmüşüldür ki onlar, bieagın ucu ile bize kestikleri kirintileri, bir de oltanı ucu na takarak hayatı bizim için zorlaştırmaktan geri kalmamışlardır.

Tüm bu sıralananlardan tek bir sonuc çıkmaktadır: **“OYUNU KURALLARINA GÖRE OYNAMAK GEREKİR.”** Oyunun kurallarına göre oynanması önsartım kabullenerek olursak ve aklın yolunun bir olduğu gerçeginden yola çıkarsak kurallar gayet açıklıktır:

A. Organize olmak

A1. Türkiye topraklarındaki Batı Travyahların organize olmaları

A2. Yunanistan topraklarındaki Batı Travyahların organize olmaları

A3. Avrupa'daki Batı Travyahların organize olmaları

A4. İslam dünyası çerçevesinde organize olmak.

B. Duyarlı olmak

Dr. Sadık Ahmet olayı Batı Travya Türkün'ün duyarlılığının en iyi şekilde ortaya konulmasına güzel bir vesile olmuştur.

- C. Sabırlı ve soğukkanlı olmak
- D. Maddi olarak güçlü olmak

A. ORGANİZE OLMAK

Demokratik ve katılımcı toplumlarda yurttaşların hoşnutsuzluklarını dile getirme haklarının nasıl göz ardı edilip bastırılmak istendiğini bir Batı Travya meselesi haline dönüsen Dr. Sadık Ahmet'in yargılanması olayında gördük. Gerek Yunanistan'daki soydaşlarımız gerekse Türkiye'deki Batı Travyahların bu olayatçıları oylesine büyük oldu ki, olay aniden bir devlet meselesi haline dönüştü. Bu arada, zannediyoruz ki bu mesele üzerine dikkatlerin böylesine çekilmesinde üstün bir gayret gösteren sayın Genel Başkanımız Tahsin Salihoglu'na ve meseleinin cereyan etiği günlerde Genel Merkezimize gelerek madde ve manevi desteklerini bizlerden esirgemeyen Batı Travyahları şükranlarını sunmak kaçınılmaz bir görev olacaktır.

B. DUYARLI OLMAK

Doktor Sadık Ahmet olayı Batı Travyah duyarlılığının en iyi şekilde ortaya konulmasına güzel bir vesile olmuştur. Ne var ki, duyarlılığını göstermek için her zaman Doktor Sadık Ahmet'in yargılanması gibi önemli ve sık rastlanmamış bir olay tezahür etmeyecektir. Dolayısı ile, duyarlılığımız sürekli olmak zorundadır. Nasıl ki en un-

lül futbolculardan oluşan bir takım, takım oyunu oynamadan başarılı olamaz ise biz de bir takım gibi organize olamaz isek başarıdan oldukça uzaktayız demektir.

Organize olma koşulu yerine getiren takım yine başarılı olamıyor ise o zaman başka nedenler aramak gereklidir ki bu aşamada ilk akla gelen MOTİVASYON, yani ruh eksikliğidir. Batı Trakyahıların artık iyi bir takımı vardır. Avukat ile, mühendisi ile, doktoru ile, öğrencisi ve tüccarı ile iyi bir takım, hem de bilgi ve beceri ile donatılmış bir takım. Yani, helva yapmak için irmik, şeker ve suyu mevcuttur. Bu helvayı yapacak hünerli eller ise motivasyondur, ruhtur, meseleye duyarlı olmaktadır. Burada bütün Batı Trakyahıları meselenin birer gönüllü askerleri olarak duyarlı olmaya, çalışmaya davet ediyoruz. 2 yılda bir seçimle 1 milyon Batı Trakyahı temsil 11 Yönetim Kurulu üyesini meselenin içine atıp, onların boğulmasını seyretmek yerine bu çalışmaya hevesli insanlara herkes kendi ölçülerini dahilinde yardımcı olursa ve dava tabanından gelen inançlı, duyarlı bir itme ile desteklenirse o zaman meselenin halli konusunda önemli adımlar atılacaktır.

C. SABIRLI VE SOĞUK-KANLI OLMAK

Orta Asya'da kurulmuş, dönemlerinin en parlak devleti olmuş Türk devletleri gayet basit bir Çin taktiği ile daima tarih sayfasından silinmişlerdir. Bu taktığın adı "bölgeler, parçala, yok et"tir. Bu taktik günümüzde de birçok devlet tarafından uygulanmaktadır. Bu taktiklere karşı uyanık olmanın yanında unutmadamız gereken bir konu da "keskin sırkevinin küpüne zarar vereceği" gerçeğidir. Saldırgan olmak yerine, sakin olarak gücümüzü daha akılcı ola-

Gayeler her ne kadar fikirler ile savunulsalar da maddi destekten mahrum kaldılar mı iyi anlatılamazlar.

Gayenimize ulaşmamızda maddi desteği de ihtiyacın olduğu ortadadır.

rak toplar ve daha yararlı bir şekilde kullanabiliriz.

D. MADDİ OLARAK GÜÇLÜ OLMAK

3 milyonluk bir ülke İsrail, 300 milyonluk bir ülke Amerika Birleşik Devletleri ve her zaman tartışılan bir konu: Hangi devlet diğerinin salatıdır? Nedir İsrail'i bir süper karşısında bu denli güçlü, bu denli yaptırıcı kılan? Bu sorunun cevabı şarkılara bile geçmiş: "Money makes the world go around", yani para dünyayı döndürür. Öyle ise gayemize ulaşmamızda da maddi desteği büyük ihtiyaç vardır. Gayeler her ne kadar fikirler ile savunulsalar da maddi destekten mahrum kaldılar mı iyi anlatılamazlar. Aynı şekilde Batı Trakya meselesi de bir Batı Trakya Dökümantasyon Merkezi kurulmadıkça, etkin bir dergi çıkarılıp Türkçe ve yabancı dillerde sirkülle edilmekçe, gerek yurtçi gerekse yurtdışı temaslar başarılı ve kouksuz sürdürülmedikçe biz Batı Trakyahılar bu güne kadar yaptığımız gibi ancak Yunanistan'ı insan haklarına saygı göstermemek ile suçlayarak, mülk almadığımızı, mallarımızın

istimlake uğradığını, damızı onaramadığımızı, devlet memuru olmadığımızı söyleyerek kavalımızı kendimiz çalar ve yine sadece kendimiz dinleriz.

Beyler, ESAS OLAN SONUÇ ALMAKTIR. Davamızın savunuculuğunda bilgi ve becerisinden şüphe etmeyeceğimiz arkadaşlarımız vardır fakat, yukarıda aman işlerin gerçekleştirilebilmesi için siz sayın Batı Tarakyahıların ve özellikle ununu eleyip, eleğini duvara asmış Batı Trakyahıların desteğine ihtiyaç vardır.

Elde etmek istenen sonuç Batı Trakya meselesini anlatmak, bu konuya ilgi çekmektedir. Bunun yolunda kendi aramızda toplantı yapıp hepimizin bildiği konuları biribirimize tekrarlamak değil, Türkiye'deki Batı Trakyahıların sorunlarını çözmek için sık sık Ankara'ya gidip problemlerimizi anlatmak, profesyonel bir dergi çıkarmak, yabancı dilde yayınlar yapıp dış temaslarda bulunmaktır.

Evet beyler, bütün bunları gerçekleştirmek için hepini tarihi bir görevde çağrıyoruz. Havanda su dövmek yerine, Türkiye'de, Yunanistan'da ve Avrupa'da güçlü bir Batı Trakya lobi oluşturmaya, el ele vermeye ne dersiniz?

Görülüüğü gibi her sorunun bir çözümü vardır. Derdi veren Allah dermanı da vermektedir. Yukarıda sıralanan çözümlerin her biri siz Batı Trakyahıların yakın ilgisini beklemektedir. Şimdi her Batı Trakyahı fert kendine sahibi bir şekilde sormalıdır: Sürekli sizlənəcəz miyiz, yoksa akılcı çözümlərle meselelerin üzərinə gidip istedigimiz sonucu səkup alacaq miyiz? Eğer, bu soruya vereceğiniz cevap sizin davaya için harekete geçirecek güçte ise inanınız ki Batı Trakya davası çoktan kazanılmış demektir.

DR. SADIK AHMET'İN ŞAHSINDA YARGILANAN BATI TRAKYA MÜSLÜMAN TÜRK AZINLIĞININ DAVASI SÜRESİZ ERTELENDİ

MUSTAFA H. MUSTAFA

Batı Trakya Türk Azinliğinin önde gelen liderlerinden Dr. Sadık Ahmet'in Selanik İstinaf Mahkemesinde 20 Arahık'ta görüşülməsi gereken davası süresiz olarak ertelendi.

Bu dava sadece Dr. Sadık'in davası değildi. Tüm Batı Trakya Türküğünün davasıydı. Batı Trakya Müslüman Türk Azinliğinin yasal, anayasal, uluslararası anlaşmalardan ve insanca yaşama hakkını istemelerinden kaynaklanan bir davayı.

Batı Trakya Türklerine yaklaşık çeyrek yüzüyıldan beri çeşitli baskı, ayrımlı ve haksızlıklar yapıyordu. Vatandaşlık ve insanlık hakları verilmiyordu. Ülke içinde bu hakların iadesi için toplum olarak çeşitli seviyelerde yaptığı girişimlerden hiç birinden olumuş sonuç alınamıyordu.

Bu haksızlıklar zinciri böyle devam edemezdi. Himayesine emanet edilen Yunanistan'ın da hesap vermek mecburiyetinde bulunduğu bir takım uluslararası kurum ve kuruluşlar var olmamıştı. En azından İnsan Hakları Evrensel Beyannamesini imzalamıştı Avrupa Topluluğu, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi gibi insan haklarına büyük önem veren kuruluşların üyesiydi. Bu kuruluşlar Batı Trakya Müslüman Türk Toplumunun içinde bulunduğu güç hayat şartlarından mutlaka ve hem de belgesel olarak haberdar edilmeliydi.

*Selanik'teki dava
Batı Trakya Türk
Toplumunun
insanca yaşama
isteğinden dolayı
yargılanışıydı.*

İşte Dr. Sadık Ahmet bu güç görevi üstlenmek üzere 1985 yılı ortalarında harekete geçti. Batı Trakya çapında bir imza kampanyası başlattı. Bu imza kampanyasına gerekçe olarak da topluma yapılan çeşitli haksızlık ve ayrımları gösteren bir muhürla hazırlandı. Koy köy, kapı kapı gezdiği soydaşlarından eğer bu muhürlada yazılı olanlara katılıyorlarsa elindeki listeye imza atmalarını istedi. Amacı, topladığı imzaları ilişkilerde muhtırayla birlikte Yunan Meclisi ve Avrupa kuruluşlarına göndermekti.

Batı Trakya Türk'ü sevinçle imza kampanyasına katılıyordu. Her geçen gün imzalar durmadan artıyordu. Yüzler binleri, binler onbinleri kovalıyordu.

Yönetim bu işten fazlasıyla tedirgin oldu. Bu gidişi durdur-

mahydi. Nitekim Dr. Sadık, 9 Ağustos 1986 günü Dedeağac yolunda bir trafik ekibince durduruldu ve arabasındaki imzalara el konularak tutuklandı. İki gün tutuklu kaldiktan sonra dava normal mahkemeye aktarılırak kendisi serbest bırakıldı.

Dr. Sadık Ahmet'i bu tutuklama olayı ürkütmemiştir. 25 Eylül 1987 tarihinde, Batı Trakya Türk'ün adını bir kez daha dünya kamuoyuna duyurmağa muvaffak oldu. Antalya tarihinde Selanik'te düzenlenen "Demokrasi ve İnsan Hakları" adlı uluslararası bir toplantıya giderek oradaki delegelere Batı Trakya Türk toplumunun içinde bulunduğu durumu anlatan bir broşür dağıttı. Yönetim tarafından yeni bir teşşüf, yeni bir iz kapatma çabaları...

Nihayet Dr. Sadık Ahmet'in adalete huzuruna çıkarılması kararlaştırılıyor. Belirlenen tarih 28 Ocak 1988 ve yeri Dedeağac Büyücket Mahkemesi. Ancak duruşma, gününke bir kaç günü kala erteleniyor. Yeni tarih 21 Nisan 1988. Fakat bu tarihte de duruşma başlamıyor. Çünkü bir kez daba erteleniyor ve mahkemenin görüşüleceği yer Dedeağac'tan Selanik'e aktarılıyor. Gerekçeleri ise "Bir Türk Doktoru olan Sadık Ahmet'in duruşmasını izlemek üzere Batı Trakya'dan çok sayıda Türk'ün Dedeağac'a gelip olay çıkarabilecekleri ihtimal..." İşin garipliğine bakın: Bir tarafta

"**Batı Trakya'da Türk yoktur!**" diyen Yunan Yargitayı ve diğer tarafta da "**Türklerin olay çıkarma ibtimali**"nden söz eden aynı Yargıtayın bir başka dairesi...

Selanik'teki ilk duruşma 27 Mayıs 1988'de yapılmıştır ve bilirkişi durumundaki itham tamıklarının yokluğu sebebiyle 22 Haziran'a ertelenmiştir.

22 Haziran'daki duruşmaya Yönetim tam kadro geliyor. Batı Trakya'daki çeşitli daire başkanları itham tamaklı yapıyorlar. Öyle tamaklı ki dostlar başına... Azınlık insanına baskı ve ayrılmak söyle dursun, hatta Hristiyanlara göre "imtiyazlı" birer vatandaş olduklarını bile iddia ediyorlar. Savunma tamaklı yanın **Mehmet Emin Aga, İsmail Rodoplu** gibi azınlık mensuplarının söyleşikleri dikkate bile alınmıyor ve Dr. Sadık Ahmet, "ülkenin uluslararası ilişkilerini zedeleyebilecek nitelikte yalan haber yayma ve sahte imza kullanma" suçlarıyla 30 ay hapis cezası ile 100 bin Drahmi (1.200.000 TL.) para cezasına çarptırılıyor. Aynı şekilde, Dedeağac bölgesinde Dr. Sadık'a yardım eden **Vacip Kavvarya** adlı bir soydaş da 15 ay hapis ile 50 bin Drahmi (600.000 TL.) para cezasına çarptırılıyor. Demek ki Batı Trakya Türklerine ayrılmıştı. Dr. Sadık, "yapılıyor" demek suretiyle hem de uluslararası ilişkileri zedeleyebilecek "yalan haber" uydurmuş... Batı Trakya Türk'ü de bu "yalan haber"den çok tedirgin olmuş... Her ne kadar azınlık basını bu baskı ve ayrımları yillardan beri yayın organlarında en ince ayrıntılara dek yazıyorlarsa da, savcuya göre, bunun önemi yokmuş. Çünkü basına itimat yüzde 4'u geçmiyormuş...

Tabii ki Dr. Sadık Ahmet bir toplum davası uğruna yediği hapis cezası kararını İstinaf ediyor ve bir üst mahkeme nitelikindeki Selanik İstinaf Mahkemesi'nde davanın yeniden ele alınması tarihi olarak 20 Aralık 1988 Salı günü belirleniyor.

Toplumunun sorunlarına sa-

hip çıktığı için hapis cezasına çarptırılan Dr. Sadık Ahmet'i elbette Batı Trakya Müslüman Türk Toplumu da kucaklayacaktır. Nitekim 29 Kasım tarihinde İşkeçe'de Faziletli İşkeçe Müftüsü **Mustafa Hilmi**'nin başkanlığında bir toplantı yapan Azınlık Yüksek Kurulu, bu davamın ferdî bir olay olmadığı ve bir **AZINLIK DAVASI** olduğunu oy birliğiyle kabul ederek Yüksek Kurul adına Yürütmeye Komitesince aşağıdaki duyuruyu yayınlıyor:

BATI TRAKYA AZINLIK YÜKSEK KURULU ADINA YÜRÜTME KOMİTESİNİN DUYURUSU

Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığı YÜKSEK KURULU 23 Kasım 1988 Çarşamba günü saat 17.00'de Faziletli İşkeçe Müftümüz Mustafa Hilmi'nin daveti üzerine İşkeçe Müftülüğünde toplanarak, Dr. Sadık Ahmet'in 20 ARALIK 1988 SALI GÜNÜ SELANİK İSTINAF MAHKEMESİNE YARGILA-NACAĞI DAVA KONUSUNU GÖRÜŞMÜŞTÜR.

Batı Trakya Türk Azınlığının söz sahibi mümtaz şahsiyetlerinden oluşan Yüksek Kurul, dava hakkında çeşitli görüş ve düşünc-

*Azınlık Yüksek Kurulu toplanarak
Dr. Sadık Ahmet'in davasının bir
"Azınlık Davası olduğuna ve destekleneceğine oy birliğiyle karar vermiştir.*

celer öne sürüldükten sonra, söz konusu davamın bir **AZINLIK DAVASI OLDUĞUNU OYBİRLİĞİYLE KABUL ETMİŞTİR**.

Azınlık Yüksek Kurulu'nda öne sürülen önerileri tahakkuk etirmek üzere:

- 1- Faziletli İşkeçe Müftüsü veya Temsilcisi,
- 2- Kongre Başkanı,
- 3- Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsiller Derneği,
- 4- Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği,
- 5- Vaaz ve İrşad Heyeti,
- 6- Batı Trakya Müslüman Öğretmenler Birliği,
- 7- Gümülcine Türk Gençler Birliği,
- 8- Gümülcine Türk Birliği'nden oluşan Bu Yürütmeye Komitesi görevlendirilmiştir.

Azınlık Yüksek Kurulu adına oluşan **YÜRÜTME KOMİTESİ**, 29 Kasım 1988 Salı günü toplanarak Aşağıdaki karar metninin Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığına duyurulmasına karar verilmiştir:

Hatırlanacağı üzere, Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığına yapılan baskı ve ayrımlar hem Yunanistan ve hem de dünya kamuoyuna duyurmak üzere, Azınlığımız doktorlarından **Sadık Ahmet**, bundan bir süre önce Azınlık insanı arasında bir imza kampanyası başlatmıştır.

Kampanyanın devam ettiği ve yaklaşık 15.000 imza topladığı bir sırada Dr. Sadık Ahmet tutuklanmış ve adaletle sevk edilmiştir.

Bunun üzerine, Haziran 1988 tarihinde olağanüstü toplanan Azınlık Yüksek Kurulu, Dr. Sadık Ahmet'in bireysel olarak başlattığı imza toplama kampanyasının doğrudan doğruya Azınlığımızı ilgilendirmesi ve ashında, Yüksek Kurulun da bu konuda daha önceden alınmış bir prensip kararı bulunması nedeniyle Dr. Sadık Ahmet aleyhine açılan davamın **BİR AZINLIK DAVASI OLDUĞUNU OYBİRLİĞİYLE KABUL ETMİŞTİ**.

Selanik Uç Hakimli Bidayet Mahkemesi'nde 22-24 Haziran ta-

rihileri arasında yapılan duruşma sırasında gerek yönetimin kendi adına duruşmaya getirdiği ve gerekse Dr. Sadık Ahmet adına gelən soydaş tanıkların tümü, Azinlik insanına yillardan beri yapılan baskı ve ayırmaları anlatmalara ve soydaşlarımızın kendi rızalarıyla imza kampanyasına katıldıklarını söylemelerine rağmen hâkimler, resmi devlet memuru olan Elen tanıkların iddialarına itibar etmişler ve Dr. Sadık Ahmet'in 30 ay, Doktor'a Evros bölgesinde yardım eden Vacip Kanarya adlı soydaşımıza da 15 ay hapis cezası vermişlerdi.

Şimdi, 20 Aralık 1988 Salı günü Dr. Sadık Ahmet ve Vacip Kanarya, Selanik İstinaf Mahkemesi'nde yeniden yargılanacaklardı.

Bu davamın bir AZINLIK DAVASI olduğu, işbu duyurunun başında da belirtildiği gibi, Azinlik Yüksek Kurulu'nu muzca bir kez daha kabul edilmiştir. Başka bir deyimle 20 Aralık 1988 Salı günü Selanik İstinaf Mahkemesi'nde Batı Trakya Müslüman Türk Azinliği yargılanacaktır.

Bunun için, 20 Aralık 1988 Salı günü Selanik'tü tüm azinlik bizzat hazır bulunmalıdır!

Batı Trakya Müslüman Türk Azinliğine önemle duyurulur.
AZINLIK YÜKSEK KURULU ADINA YÜRÜTME KOMİTESİ

Batı Trakya Türk'ü yeniden heyecanlı günler yaşamaya başlamış ve toplumsal dayanışma duygusu her geçen gün biraz daha güçlenme yolunu tutmuştur.

Mutlak surette 20 Aralık tarihinde Selanik Adliye Sarayı önünde toplanılmalıydı. Ve bunun için hazırlıklar da başlamıştı. Ancak 20 Aralık günü yaklaşlığında olağanüstü kış bastırılmıştı. Selanik'e gidebilmek hemen hemen imkansızdı. Fakat bütün bu olumsuz havalarına rağmen yaklaşık 1500 Batı Trakya genci Selanik'e ulaşmayı başarmıştı.

Duruşmaya Batı Trakya'dan olduğu kadar Türkiye ve Avru-

pa'dan da büyük bir ilgi vardı. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulunan partilere mensup Milletvekilleri ortaklaşa hazırladıkları bir metni Yunanistan'ın Ankara Büyük Elçiliği kanalıyla Yunanistan Başbakana göndermişlerdi. Avrupadaki çeşitli kuruluşlara da gönderilen bu metinle dava ile ilgilenilmesi isteniyordu.

Avrupa'dan da davayı izlemek isteyenler vardı. **Uluslararası Azinlikleri Koruma Komisyonu Başkanı Alman Avukat Dr. Hans Heltmann** duruşmayı izlemek üzere Yunanistan'a gelmiş; ancak Selanik Havaalanının trafiğe kapalı olması sebebiyle Atina'da kalmıştı. Aynı şekilde **Uluslararası Af Örgütünün Cenevre Temsilsiliğinden Helena Cooli** da bu sebeple Selanik'e gelemedi. Dr. Sadık Ahmet'e göre havaalanının trafiğe açılması da kasıtlıydı. "Duruşma bitikten sonra havaalanı da açılacak" diyordu. Nitekim açıldı da... Duruşmanın başladığı sırada salon ve dış salon soydaşlarla doluydu. Türkiye'nin Selanik Başkonsolosu Sayın **Fazıl Corman** ise duruşmayı ön sırada oturarak yakından izliyordu.

Yargıçlar, ilk iş olarak fotoğraf çekimini yasakladılar. Sanki duruşmaya ilgili anların ölümstitleştirilmesinden çekiniyor gibi bir halleri vardı. (Fotoğraflar yargıçların salondan ayrılmadan sonra çekilmişdir.)

Tanık adlarının okunması si-

Dr. Sadık Ahmet'e göre Selanik Havaalanının trafiğe açılması da kasıtlıydı.
"Duruşma bitince açılacak" diyordu.

rasında Gümülcine Emniyet Müdürü, Ulaştırma Dairesi Başkanı ve Maliye Dairesi başkanının salonda hazır bulunmadıkları görüldü. Başka tanıklar da hava muhalefeti sebebiyle gelememişlerdi ama bu üçünün salonda hazır bulunmayışları çok ilginçti. Yargıçın elindeki belgelere göre her üç tanığın ayrı ayrı mazeretleri vardı. Bir sağlık sebebi, diğeri ailevi sebepler ve üçüncüsü de çok yoğun idari işlerinin varlığı öne sürürek duruşmaya gelemeyeceklerini bildiriyorlardı. Dr. Sadık Ahmet'e göre, bu gerekçeler de inançlı olmaktan çok uzaktı.

Savcı, tanık adlarının okunmasından hemen sonra söz alarak, yukarıda kimliklerini belirttiğimiz tic tangın duruşmada hazır bulunmalarının çok önemli olduğunu, ilk mahkeme kararında bu kişilerin tanıklığının önemli rol oynadığını ve bu sebeple duruşmanın ertelenmesini istedi.

Yargıcı, bu istek üzerine savunma avukatları Sabahattin Emin ve Hüseyin Aga'nın görüşlerine baş vurdur. Savunma avukatları kendilerinin duruşmaya hazır olduklarını ancak karar yetkisinin yargıçlara ait olduğunu söyledi.

Bundan sonra duruşmaya bir süre ara veren yargıçlar, ikinci oturum başladığında davayı süresiz olarak erteleme kararı aldılarını açıkladılar.

Böylece Dr. Sadık Ahmet'in şahsında yargılanmakta olan Batı Trakya Müslüman Türk Toplumunun yasal, anayasal, uluslararası anlaşmalarдан kaynaklanan vatandaşlık ve insanlık haklarının yargılanması da bir karara bağlanmadı.

Dr. Sadık Ahmet, erteleme kararı ve gerekçesi hakkında duruşmadan hemen sonra Batı Trakya'nın Ses'i'ne şu açıklamayı yaptı: "Bu kararın gerekçeleri bana göre yapaydır. Asıl gerekçe Batı Trakya Türk Toplumunun davaya sahip çıkması ve bunun yanında Anavatan Türkiye ile Avrupa'daki çeşitli kuruluşların davaya yakından ilgilenmeleridir."

20 ARALIK'TA BÜTÜN BATI TRAKYALININ KALBİ SELÂNİK'TE ATTı

*29 Ocak'tan sonra 20 Aralık da Batı Trakya Türkünün tek yürek olduğu tarihtir.
Batı Trakyalıların Türkiye, Batı Almanya ve Yunanistan'daki faayliyetleri*

BTS HABER MERKEZİ

Batı Trakya Türk Toplumuna tattbik edilen baskılıları Yunan ve dünya kamuoyuna duyurabilmek amacıyla bir imza kampanyası başlatan Dr. Sadık Ahmet yaklaşık onbeş bin imza topladığı bir sırada Yunan emniyet görevlileri tarafından tutuklanmış ve yargılanmak üzere mahkemeye sevk edilmiştir. Normal de Dedeağac Bidayet Mahkemesi'nde görülmeli gereken dava, Batı Trakya Türklerinin hareketlenmesinden korkan Yunanlı idarecilerin talebi ile Selânik Bidayet mahkemesine aktarılmıştır.

20-22 Haziran tarihlerinde Selânik'te görülen davada Dr. Sadık Ahmet 30 ay hapis ve 100 bin Drahmi para cezasına, dava arkadaşı Vacip Kanarya ise 15 ay hapis ve 50 bin Drahmi para cezasına çarptırılmıştır. Karara yapılan itiraz üzerine 20 Aralık'ta gene Selânik'te yapılan mahkeme de ise savcı itham şahitlerinin kötü hava şartları nedeniyle gelmediklerini gerekçe göstererek Sadık Ahmet aleyhine açılan davanın süresiz olarak ertelenmesini sağlamıştır.

Sadık Ahmet'in sahsinda Batı Trakya Türk Toplumunu yargılayan Yunanistan Türkiye'nin ve Batı Trakya Türklerinin gerekli duyarlılık göstermeleri nedeniyle, Yunanistan için menfi neticeler doğuracak herhangi bir karar ver-

Dr. Sadık Ahmet ve Vacip Kanarya mahkemedede.

mek yerine davayı süresiz erteleme yolunu seçmiştir.

Dr. Sadık Ahmet'in hem Bidayet ve hem de İstinaf mahkemesindeki duruşması sırasında Batı Trakya Türklerinin şartları zorla yarak hazır bulunması göz yaşartıcı sahneler meydana getirmiştir.

TÜRKİYE'DEKİ FAALİYETLER

Genel Merkezi İstanbul'da bulunan Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği 16 Aralık tarihinde Basın Müzesi konferans salonunda bir basın toplantısı düzenledi.

Toplantıda bir konuşma yapan Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoglu; "halk arasında huzursuzluk yaratacak ve milletlerarası ilişkilerini zedeleyecek nitelikte yalan haber yaymak ve sahte imza kullanmak" gerekçesiyle Dr. Sadık Ahmet'in Yunan mahkemesi tarafından 30 ay hapis ve 100 bin Drh. (1 Milyon 200 bin lira) para cezasına çarptırılmasını protesto etti.

Tahsin Salihoglu, konuya ilgili detaylı bilgi verdikten sonra konuşmasına şöyle devam etti. "Yunanistan Dr. Sadık Ahmet'in

nezdinde Batı Trakya'da yaşayan 120 binin üzerindeki Türk'ü yargılamıştır. Batı Trakya Türk'leri bugün vatandaşlık hatta insanlık haklarından yoksun olarak yaşamaya çalışmaktadır. Yunanistan Lozan anlaşmasının hükümlerine uymamaktadır. Batı Trakya Türklerinin haklarını korumak isteyen Dr. Sadık Ahmet tamamen taraflı bir mahkeme sonucu cezalandırılmıştır. Bu durum karşısında soydaşlarımız Temyiz Mahkemesine başvurmuşlardır. Duruşma 20 Aralık'ta yapılacaktır.

ANKARA SAHİP ÇIKTI

17 Aralık tarihinde ise iktidar ve muhalefete mensup 128 milletvekili Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu'ya bir mektup göndererek insan haklarını hatırlattılar. Yunanistan hükümetinin Batı Trakya Türk'lerine uyguladığı baskınlar Avrupa Parlamentosuna şikayet için imza topladığı gerekçesiyle 30 ay hapse mahkum edilen Türk asıllı doktor Sadık'la ilgili olan mektup Yunanistan Büyükelçiliğine götürüldü.

ANAP Ankara milletvekili Mustafa Taşar'ın öncülüğyle 128 milletvekilinin imzaladığı mektup SHP'li Gürcan Ersin, DYP'li İsmail Kose, ANAP'lı Şener İşlenen ve Taşar tarafından büyikelçiliğe verildi.

Mektubu büyikelçiliğe vermeden önce TBMM'de basın toplantısı düzenleyen Taşar, "Dr. Sadık Ahmet'in Yunanistan'nın Batı Trakya'lı Türk'lere uyguladığı baskınları protesto için imza topladığı ve yalan haber yaydığı gerekçesiyle 30 ay hapse mahkum edildiğini belirterek davanın temyiz mahkemesinde 20 Aralık'ta Selanik'te görüleceğini bildirdi. Aynı gün Avrupa Parlamentosunda ANAP'lı Gunes Taner'in de konuyu dile getiren bir konuşma yapacağımı ifade eden Taşar, bunun yanı sıra Avrupa Parlementerler Meclisi üyelerine bin adet telgraf gönderildiğini de bildirdi.

Muhalefet milletvekilleri ile birlikte basın toplantısı düzenleyen

Taşar'ın verdiği bilgiye göre 128 ANAP, SHP, DYP milletvekilinin imzaladığı ve Papandreu'ya gönderilen mektupta insan hakları beyannamesinin 40. yıldönümünde Dr. Sadık Ahmet'in 20 Aralık'ta duruşmaya çıkarılacağı hatırlatıldı. Dr. Ahmet'in Yunanistan hükümetinin, Avrupa Konseyinin işbirliği ile Selanik'te düzenlediği "demokrasi ve insan hakları" konulu bir toplantıda Yunanistan'daki Türk toplumu ile ilgili bir broşür dağıtıltı. Bu broşür bahane eden Yunan polisi Dr. Ahmet'i göz altına almış ve soydaşımız "Uluslararası ilişkileri zedeleyen faaliyette bulunma" suçu iddiasıyla 30 ay hapse mahkum edilmiştir. Dr. Sadık Ahmet'in temyiz duruşması 20 Aralık'ta Selanik'te yapılacak."

Duruşmayı T.C. Selanik Başkonsolosu Fazlı Çorman da (paltolu olan) izledi.

lunmanızı beklediğimizi saygılarımla arz ederiz." denildi.

Taşar, mektubun Yunanistan'ın içişlerine karışma anlamına gelmediğini bir soru üzerine açıklarken, - Davos ruhunun zedelenmesinden yana olmadıklarını da ifade etti. Taşar, Yunan milletvekilleri insan hakları adına mahkemeleri izlemek için Türkiye'ye geliyorsa, biz de Batı Trakya Türk'lere insan haklarının tanınmasını istiyoruz şeklinde konuştu.

Aynı gün Ankara Batı Trakyalılar Derneği Başkanı Mehmet Tomsu da bir basın toplantısı düzenleyerek Dr. Ahmet'in suç olmayan bir sebepten mahkum

GENEL MERKEZ DEVREDE

18 Aralık 1988 tarihinde Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği tarafından Yunanistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu önüne siyah çelenk koyulmuş ve Yunanistan Başbakanı A. Papandreu'ya ulaşırılmak üzere bir mektup bırakılmıştır. Bu amaçla düzenlenen basın toplantısı öncesi Konsolosluk önünde çok sayıda Batı Trakyalı toplanarak Yunanistan'ın basκıcı ve ayrımcı politikasını protesto etmişlerdir. Ellerinde haksızlıklarını dile getiren çeşitli pankart ve dövizler de bulunan 250 civarındaki kişiden oluşan kalabalık po-

lisin müdahalesine rağmen Konsolosluk binasının önüne kadar gelmiş ve Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoğlu'nun konuşmasını izlemiştir. Genel Başkan Tahsin Salihoğlu Yunan Başkonsolosluğu'na siyah çelengi ve Papandreu'ya ultiptirilmek üzere hazırlanan mektubu bırakıktan sonra hazır bulunan Batı Trakyalılar ve basın mensuplarına şu konuşmayı yapmıştır:

Sayın Basın Mensupları

Bu açık havada düzenlediğimiz basın toplantımıza zaman ayırp geldiğiniz için öncelikle sizlere teşekkür etmek isteriz. Nedir bize bu tatil gününde bu daractık sokaklarda toplayan sebep? Bizleri buraya getiren sebep; yarından sonra, 20 Aralık 1988 günü Selanik İstinaf Mahkemesinde Batı Trakya Türklerinin yargılanacak olmasıdır. Batı Trakya'daki insanlık dışı uygulamaların sona erdirilmesi için Batı Trakya Türkleri arasında imza toplayan ve topladığı 15.000 imza ile birlikte yakalandıktan sonra 30 ay hapse mahkum edilen Dr. Sadık AHMET'le, kendisine yardım eden Vacip KANARYA'nın mahkumiyetlerinin durdurulması ve davaların kaldırılması için Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu'ya gönderilmek üzere hazırladığımız mektubu Yunanistan Başkonsolosluğu'na getirmek maksadıyla buraya gelmiş bulunuyoruz.

20 Aralık 1988 Salı günü Selanik İstinaf (Temyiz) Mahkemesinde görülecek olan dava, Batı Trakya'daki 120.000 ve Türkiye'deki 800.000 Batı Trakya Türkünü ilgilendirmektedir. Orada yalnız Dr. Sadık AHMET değil 120.000 Batı Trakya Türk'ü yargılanmaktadır. Çünkü Dr. Sadık AHMET Yunan idarecilerinin Batı Trakya Türk'üne reva gördüğü insanlık dışı muameleye son verilmesi maksadıyla Yunan Parlamentosuna ve peşinden de Avrupa Parlamentosuna verilmek üzere çilekes-

Batı Trakya Türkünün imzasını tophuyordu. Aslında yargılanması gereken, baskıya maruz kalıp da medeni bir şekilde bunun mücadelesini yapanlar değil, bu insanlık dışı baskıcıları Batı Trakya Türk Toplumuna reva gören Yunan yonetimcileridir. Ben burada Batı Trakya Türkünün Lozan'da tanınan, vakıflarını ve müftülüklerini serbestçe yönetebilmeleri, kendi lisanslarını her yerde serbestçe kullanmaları, açacakları özel okullarda istedikleri öğretmenleri tayin ederek istedikleri şekilde eğitim yapsaları ve bu müseseseleri serbestçe yönetebilecekleri gibi mükemmel hakları olduğu hal-

Ben bugün yalnız, medeni dünyanın üyesi olduğunu iddia eden Birleşmiş Milletler üyesi olan ve İnsan Hakları Beyannemesini kabullenmiş, Avrupa Konseyi ile Avrupa Ekonomik Topluluğuna üye olan Yunanistan'da insanların farklı din ve ırktan oldukları için baskı gördükleri ve uluslararası anlaşmalarla, anayasal haklarının gaspedildiği ve hak arama sırasında mahkum edildiklerini kamuoyuna duyurmak istiyorum. Bu durumu bütün dünyanın gözleri önüne sermek istiyoruz. Uluslararası kuruluşların 20 Aralık günü için harekete geçmesini bekliyoruz. Yunan adaleti 20 Aralık

Frankfurt'taki protesto yürüyüşüne Batı Trakyalı Türk hamımları da katıldılar.

de bunların ihlal edildiği gerçeğini değiştirmek istemiyorum. Batı Trakya Türkünün Yunan anayasasında tamnan vatandaşlık haklarından da mahrum edildiklerini, gayrimenkul satın alamadıklarını, evlerini onaramadıklarını, üniversite mezunlarının mesleklerini içra edemedikleri gibi şikayetleri de işlemek istemiyorum. Türklerin arazilerinin sudan sebeplerle istimlak edildiğini, 60 yıldır faaliyet gösteren Türk kuruluşlarının kapatılmak istendiğini, kısacası Türkluğun ve Türk varlığının inkara kaldırıldığını da bildiginiz için tekrar ele almak istemiyorum.

1988 Salı günü dünya kamuoyu gözü önünde imtihan geçirecektir. Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerin özellikle dikkatlerini çekmek istiriz. Uluslararası Af Örgütü'nün 20 Aralık günü için Selanik'e gözlemci göndereceğini öğrenmiş bulunmaktayız. Bu durum bizleri son derece sevindirmiştir. Bu ilgiyi diğer uluslararası kuruluşlardan da bekliyoruz.

20 Aralık 1988 günü, Dr. Sadık AHMET ile Vacip KANARYA'nın Selanik Bidayet Mahkemesinde verilen mahkumiyet kararının İstinaf (Temyiz) Mahkemesinde bozulmasını temenni ediyoruz.

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoglu'nun Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu'ya iletmek üzere İstanbul Başkonsolosluğu önüne bırakıldığı mektup da şöyledi:

PAPANDREU'YA MEKTUP

Sayın

Andreas PAPANDREU

Yunanistan Başbakanı

Sayın Bakan,

Türk asıllı iki Yunan vatandaşı, Gümülcine (Komotini)'de Dr. Sadık Ahmet ve Arenpnar, Dymetoka (Agriani, Didimoticon)'da Vacip Kanarya 24 Haziran 1988 tarihinde, kendilerini sırasıyla 30 ay ile 15 ay hapis cezasına mahkum eden Selanik Bidayet Mahkemesi'nin bu kararını istinat etmişlerdir. İstinafları 20 Aralık 1988 Sali günü Selanik İstinaf Mahkemesinde görüşülecektir.

"Devlete karşı yalan haber yaymak ve sahte belge düzenlemek" ile suçlanmaktadır. Oysa ki gerçekte onlar Yunan vatandaşlık haklarını kullanarak hazırlamış oldukları bir dilekçeye, Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türkler arasında imza toplamaktan ve bu dilekçede, yapılan haksızlık ve ayrımlardan yakinmaktan başka bir şey yapmamışlardır.

Dr. Sadık Ahmet ve Vacip Kanarya, demokrasi ilkelerine bağlı bulunduğu ve insan haklarına saygı gösterdiğini iddia eden, Birleşmiş Milletler Belgesini ve İnsan Hakları Bildirisini kabullenmiş, devletler hukuku ve Avrupa Ortak Pazar ilkelerine sadık olduğunu öne süren Yunanistan Cumhuriyetinin vatandaşları olarak, Yunanistan'ın anayasasında da öngörülen haklardan yararlanarak, korucusuzca ve herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulmadan, kendi toplumlarının şikayetlerini yansıtmadı, öteki Yunan vatandaşları gibi eşit haklara sahip olduklarına inanıyorlar.

Onların, haksızca, uygunsuz olarak ve anayasaya aykırı biçim-

Tahsin Salihoglu'nun Yunanistan Başbakanı A. Papandreu'ya gönderdiği mektup.

de ceza yasasına göre yargılanarak mahkum edilmeleri, devletler arası camiada o denli geniş bir kaygı ve yankı doğmuştur ki, "Uluslararası Af Örgütü" adlı kuruluş, dünya basını ve bir çok İslam kuruluşu, yukarıda zikredilen kişilere Yunan yargı sisteminin üst düzeydeki organlarında hakkaniyet ve adalet ilkelerine göre işlem yapılması sağlanmak amacıyla harekete geçmişlerdir.

Sayın Bakan,

Dr. Sadık Ahmet ve Vacip Kanarya hukuk, hakkaniyet ve anayasa ilkelerine göre işlem yapılmasını sağlamaya sizi saygı ile davet eder ve İstinaf Mahkemesinin esasen yargılanmalarına gerek olmayan sözkonusu kişileri mahkum eden Bidayet Mahkemesinin kararını bozarak, Yunan yargı sisteminin kendi adını lekelemekten kurtarmasını ümit ederiz.

Tahsin SALİHOĞLU
Genel Başkan

ALMANYA'DAKI FAALİYETLER

Öte yandan Batı Almanya'daki Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyonu da bir portesto yürüyüşü düzenledi. 17 Aralık 1988 tari-

hinde Frankfurt'ta yapılan ve 2 bin civarında Batı Trakya Türkünün katıldığı yürüyüş sonunda Yunanistan'ın Frankfurt Konsolosluğu önünde bir siyah tabut bırakıldı. Üzerinde "Batı Trakya'da adalet katledildi" yazılı olan siyah tabut bırakılmadan önce Almanya'daki Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyonu Genel Başkanı Cafer Alioğlu şu konuşmayı yaptı:

Yunanistan'ın kuzey doğusundaki Batı Trakya'da 150 bin Türk yaşamaktadır. Buraya yeni gelmediği altı asırdan fazla bir zaman dan beri burada yaşıyoruz.

Biz Yunan yönetiminin irkçılığı ve baskuları altında yaşam mücadele veren bu azınlığın temsilcileriyiz.

Sizlere Yunanistan'da Bulgaristan'dakının benzeri ve asimilasyondan bir kaç örnek verelim.

- Batı Trakya'nın kuzeyinde, 30 kilometre genişliğindeki bir bölgede 25 bin Türk dünyanın en büyük açık hava hapishanesinde yaşamaktadır. Buraya giriş çıkışlar izine tabidir. Türk toprakları Lozan antlaşması imzalanırken yüzde 85 idi bugün ise yüzde 35'e düşürülmüştür.

- Gümülcine'de Şehreküstü ve Tabakhane camileri bu yıl iki defa bombalı saldırıya uğradı.

- Batı Trakya Türklerine yapılan baskuları, Avrupa konseyi ve öteki uluslararası kuruluşlara şikayet için imza kampanyası açan Dr. Sadık Ahmet, Selanik Mahkemesince 30 ay hapse mahkum edildi.

- Üniversite mezunu olan bilim adamlarımız, çalışma izni verilmemişti için açlık grevine gitti.

Milletimiz inkâr ediliyor, okullarımızda çocukların öğretmenler yok. Ev yapma, tamir yasak bir avuç toprak satın alamıyor. Bir tek Türkçe devlet dairesinde resmi görev verilmiyor.

Yurtdışına gitmeye giden Batı Trakya Türkleri vatandaşlığı atılıyor. Aileler parçalanıyor. Azınlık yok edilmek isteniyor. Bütün bunlar A E T üyesi Yuna-

nistan'da oluyor.

Avrupa ve Avrupalı artık uyan! Ezilen İnsanlara, dinine ırkına bakılmadan yardım edilir. Bu yakaşa kulak ver, Yunanistan'a durde!

BATI TRAKYA'DA FAALİYETLER

18 Arahk Tarihinde, Azınlık Yüksek Kurulu İşkeçe Müftüsü Başkanlığında bir toplantı yaparak Dr. Sadık Ahmet'in Selanik İstinaf Mahkemesinde görülecek davası için taktik ve strateji tespiti yaptı. İşkeçe'deki toplantıya İşkeçe Müftüsünden başka Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsiller Derneği, Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği, Vaaz ve İrsat Heyeti, Batı Trakya Müslüman Öğretmenler Birliği, İşkeçe ve Gümütçine Türk Gençler Birlikleri temsilcileri katıldılar. Toplantıda bir "Yürütmeye Komitesi" kurulması kararlaştırıldı. Komitenin yayınındığı tebliğde 22/24 Haziran tarihlerinde yapılan duruşma, Mahkemenin Türk asılı tanıkların ifadelerine itibar etmeyerek, sadece Yunanlıların beyanlarına dayanan mahkumiyet kararı vermesinin, kanuna aykırı olduğu duyuruldu. Bu toplantıda duruşmanın yapılacak gün bütün Batı Trakya Türklerinin Selanik'te bulunması talep edilerek bu çağrıının Cuma namazı hutbesinde halka duyurulması kararlaştırıldı.

DR. SADIK AHMET DURUŞMADA

SELANİK İstinaf Mahkemesi listesinde 24'üncü sıra ilan edilen duruşma, normalde 20 Ocak akşam saatlerinde başlaması gerekmese rağmen, saat 10'da sürpriz olarak vasiplandırılacak bir biçimde başladı.

Yunan devlet entrikalarını ve Yunan haleti ruhiyesini çok iyi bilen Batı Trakyalı Soydaşlarımız bu neviden kötü sürprizleri de he-

sapladılarından sabah şafakla birlikte Selanik Adliye Sarayı'na akın ederek toplandılar. Dr. Sadık Ahmet'i Yunanlı hakimler karşısında yalnız bırakmamayı amaç edinen Batı Trakyalı Türklerin sayısı yaklaşık olarak 2 bin kişiyi buluyordu. Duruşma öncesi Salo-nun koridorlarını ve merdivenlerini ezici bir Türk kalabalığının doldurduğunu gören Yunan Emniyet Teşkilatı mensupları ve mahkeme görevlileri gözle görünen bir tedirginlik içersinde bulunuyorlardı.

Dr. Sadık Ahmet ve arkadaşı Vecip Kanarya mahkeme salonunda yerlerini alıncaya duruşma başladı. Hakimin ilk verdiği emir basın mensuplarının fotoğraf çekmelerini önlemeye yönelikti. Savcısı ise yaptığı kısa bir konuşma neticesinde itham şahitlerinin kötü hava şartları nedeniyle duruşmada hazır bulunmadıklarını gereklilik olarak ortaya sürerek, Dr. Sadık Ahmet ve Vecip Kanarya hakkında açılan davanın süresiz olarak ertelenmesini talep etti. Çok kısa bir süre sonra savcının talebi kabul edilerek duruşmaya son verildi. Kararın açıklanmasından

birkaç dakika sonra görüşlerini aldığımız Dr. Sadık Ahmet dava ile ilgili olarak şunları söyledi: "Duruşma, itham şahitlerinin gelmediğinden ertelendi. Temel itham, şahitlerinden, Emniyet Müdürü çok acele Atina'ya çağrıldı. Maliye Müdürü, yıl sonu hesaplarının çokluğundan gelememi. Ehliyetleri veren memur ile Azınlıklar Müfettişi de aniden rahatsızlandı. Bütün bunlar Yunanistan'ın bizim karşımızda gerilediğini gösteriyordu."

Yunanistan'ın ummadığı cinsel gelişmelerle karşılaşmanın, şaşkınlığı içinde, bulunduğu dikkat çeken Dr. Sadık Ahmet, Yunan idarecilerin bir hukuk devletine yakışmayacak davranışları sergilediğini ifade etti. Dr. Ahmet devamlı şunları da söylemeye ekledi: "Uluslararası Af Örgütünden Helene Cook'un ve Almanya'daki Türk Derneklerinin çabasıyla gönderilen, bir Alman Avukatın, Selanik'teki duruşmayı izlemeleri de dolaylı şekilde engellendi. "Selanik-Mikra Hava Alanı" bu sahillerin Selanik'e gelmemeleri için kasıtlı olarak havan trafiğine kapatıldı."

Yunan Polisi hiç boş durmadı.

BATI TRAKYA'NIN SESİ DR.SADIK AHMET'LE SELANİK'TE GÖRÜŞTÜ

Selanik İstinaf Mahkemesinin hiçbir karar veremeyerek hakanın açılan davayı süresiz olarak erteleme kararı almasından sonra Dr. Sadık Ahmet'le görüştük. Batı Trakya'nın Sesi adına yaptığıımız röportajda Dr. Sadık Ahmet sorularımızı söyle cevaplandırdı:

BTS-Sayın Dr. Sadık, biraz önce süresiz ertelendiği bildirilen hakimizdaki davaya ilgili olarak bize neler söylemek istersiniz? erteleme kararını nasıl değerlendirdiğiniz?

Dr.SADIK-Demokratik bir ülke olduğu iddiasında bulunan Yunanistan'ın, demokratik yollarla hak arayan ve devlet baskısına kanuni yollarla direnme gayreti içinde bulunan azınlığımıza karşı benzeri totaliter rejimlerde görülebilecek bir tutum takındığı görülmektedir. Azınlığımızdan esirgenen insan temel hak ve hürriyetleriyle Batı Trakya Türk toplumunun Yunan vatandaşlık haklarından istifade etmelerini sağlamak amacıyla bir imza kampanyası başlattım. Batı Trakya Türk toplumuna önderlik yaparak kanunsuz Yunan devlet icraatlarını dünya kamuoyuna belgeleme çalışmaları, Yunan devlet idarecilerini paniğe sevkettiştir.

20-22 Haziran'da Bidayet Mahkemesinde görülen ve bugün tekrarlanan mahkemedede Batı Trakya Türk benim şahsimda kendisinin yargılandığını görmüş ve Yunan mahkemeleri önünde yalnız bırakılmıştır. Batı Trakya Türkleri'nin ve Anavatan Türkiye'nin gösterdiği hassasiyet irkçı Yunan idarecilerini ürkütmüştür. Süresiz olarak ertelendiği açıklanan davanın yeniden görüşüleceğini ben zannetmiyorum. Yönetim çevreleri yanlış hesaplar yaptıklarını fark etmişler ve davayı süresiz olarak

ertelemek suretiyle olayı ortbas etme yoluna gitmişlerdir.

BTS-Sizin ve genelde Batı Trakya Türklerinin Yunan devletinden ne gibi talepleri olduğunu sahib bir şekilde özeter misiniz?

Dr.SADIK-Biz ne Filistinliler gibi toprak derdindeyiz ne de Güney Afrikalılar gibi idareyi ele geçirmeye çalışıyoruz. Biz Yunanistan'daki Türk toplumu olarak insan gibi yaşamak istiyoruz.

BTS-İmza toplamak Yunan kanunuyla yasaklanmış mıdır? Alehinizde dava açarken Yunan adlı mercileri neyi gerçekçe göstermektedirler?

Dr.SADIK- Demokratik bir rejime sahip olduğu iddiasında bulunan hiçbir ülkede imza toplamak suç sayılabilir. Ve böyle bir girişim de kanunlara dayandırılarak yasaklanmaz. Fakat demokratik rejimin tam olarak oturmadığı Yunanistan benzeri ülkelerde bazen suç olmayan demokratik icraatlar başka

gerekçeler ileri sürmek suretiyle yasaklanır. Yunanlı irkçı idareciler beni "imza toplayarak kanuni haklar talep ediyor" veya "mensus olduğu topluma insanca bir hayat talep ediyor" gibi lafıyla ve ruhuyla suç teşkil etmeye gerekçelerle yargılaryamayacaklarından imza toplamının adını "yalan haber yayma ve sahte evrak düzenleme" olarak değiştiriyorlar. Topladığım imzalarдан hiçbirini sahte olduğunu ispat edemedikleri gibi toplumumuza Yunan yönetiminin tatbik ettiği baskıları da inkar ve inkarlarını da ispat edecek gücü kendilerinde bulamamışlardır. İdare ile işbirliği yapması için getirdikleri itham şahitlerinden azınlık mensubu olanların tümü Yunanlı savcı ve hakimlerin şasın baktıları altında lehimizde ifade vermişlerdir. Kaldı ki Yunanistan Başbakanının eşinin Kıbrıs'taki Rum kayıpların aranması için imza toplaması suç olmuyor da bizim yasal haklarımızın uygulanması için imza toplamamız neden suç sayılıyor?

BTS- Sayın Doktor, Batı Trakya Türklerinin size göre acil çözüm meselelerinin ve taleplerinin başında özetle neler gelmektedir?

Dr.SADIK- Bunları kısaca söyle özetleyebiliriz:

1- Eğitim meselemiz

Batı Trakya'daki Türk ilk ve orta eğitim kurumlarına yönetim tarafından indirilen darbeler çok ciddi problemler hususe getirmiştir. Bu durumun Türkiye Yunanistan kültür antlaşmasında öngördüğü gibi çözümünü talep ediyoruz.

2- Vakıflarımıza Yunan devleti el koymak istemektedir. Bizler Müslüman Türk vakıflarının şim-

diye kadar olduğu gibi yine bizler tarafından idare edilmesini istiyoruz.

3- Boşalan Gümülcine Müftülük makamının mevcut kanuna uygun olarak en kısa zamanda viayet Müslümanlarının yapacağı bir seçimde işbaşına gelecek bir müftü tarafından idaresini talep ediyoruz.

4- Gümülcine ve İşkeçe'deki Cemaat Başkanlarının seçimle işbaşına gelmeleri elzemdir.

5- Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği ile Batı Trakya Türk Gençler Birliklerinin isimlerinin başındaki "Türk" kelimesinin kaldırılmasına ve bizlere Yunan Müslümanları denilmesine karşıyız. Bu durumun da en yakın zamanda düzeltilmesi şarttır.

6- Ekonomik yönünden yok olmamız için yapılan her türlü haksızlıkların ortadan kaldırılmasını, taşınır, taşınmaz mal alım-satımının biz Batı Trakya Türkleri için de uygulanmasını, Türk toplumunun topraklarının makaslı olarak kamulaştırılmamasını ve kamulaştırılanların eski hak sahiplerine geri verilmesini, bütünllestirme gayesiyle Türk azınlığı topraklarının kalitelerinin kasıtlı olarak düşürülmemesini, anadan babadan miras yoluyla intikal eden taşınmaz mallarımızın güya tapusuz diye mera olarak kabul edilmemesini, her çeşit motorlu taşıt için ehliyet ve çalışma izin belgesi verilmesini istiyoruz.

7- Her türü inşaat izninin Batı Trakya Türkleri için serbest bırakılmasını istiyoruz.

8- Yunan uyruklu olup da dış ülkelerde iş, tahsil ve başka sebeplerle bulunan Batı Trakya Türklerinin vatandaşlığından çıkarılmış, pasaport kısıtlaması ve daha baska haksızlıklara maruz kalmasına karşıyız.

BTS- İmza kampanyası döneminde korktugunuz veya ümitsizlige düştüğünüz anlar oldu mu?

Dr.SADIK- Ben bu kampanyayı başlatırken her ihtimali göze alarak yola çıktığım için hiç bir zaman korku ve umutsuzluk gibi duygulara kapılmadım. Her an büyük bir mücadele vermenin hazzını ve huzurunu yaşadım. Her anda ailem ve soydaşlarım bana destek ve yardımcı oldukları için cesaretimi hiçbir zaman kaybetmedim.

Batı Trakya Lozan Antlaşmasından bu yana hususi teşkilatlar tarafından idare edilmektedir. Yunan Haberalma Teşkilatı ve Yunan Dışişleri Bakanlığı'nın ortaklaşa kararlaştırdıkları genel politika çerçevesinde idare edilen Batı Trakya Türk toplumu demokratik hak ve hürriyetlerden mahrum bırakılmakta ve keyfi bir şekilde idare edilmektedir...

Benim şahsımda Batı Trakya Türk toplumu mahkum edildiği için bana verilecek bir beraat kurarı, azınlık üzerinde hakimiyet kurulan karanlık güçlerin mahkumiyeti masasına taşıyacaktır. Azınlık masası şefleri Pavlidis'lerin Gandas'ların Minaidis'lerin Yannis Kapsis'lerin derebeyliğine son verecek bu neviden bir karar elbette ki toplumumuzun en parlak zaferlerinden birini teşkil edecektir.

BTS- Batı Trakya Türk Toplumu'nun 18 Haziran'da yapılacak açıklanan genel seçimlerde hangi

partisi desteklemesini tavsiye edersiniz? Bu dönemde siyasete atılmayı düşünürseniz hangi partiyi tercih edersiniz?

Dr.SADIK- Batı Trakya Türk Toplumuna tatbik edilen menfi politikalar milli mesele olarak değerlendirilmekte ve Yunanistan'daki bütün partiler toplumumuz aleyhindeki genel politikayı az veya çok benimsemış buluyorlardı. Bu sebeple iktidarı veya muhalefet partisini desteklemek yerine, Türk toplumu temsilcilerinden müteşakkil bir bağımsız listeyi desteklemek gerektiği düşüncemdedim.

BTS- Batı Trakya Türklerinin istikbalde eşit vatandaşlık haklarından faydalananacakları günlerin yakın olduğunu inanıyor musunuz?

Dr.SADIK- Avrupa Ortak Pazarı ülkeleriyle 1992 yılında bütünleşen Yunanistan devleti insana insan gibi muamele etmeye istese de istemecektir. Din, dil, ırk ayrimının hiçbir suretle hoş görülmeyeceği ayrılm ve zulmlere yer bırakmayacak surette kanun hakimiyetine dayalı bir ülkeler topluluğuna girecek olan Yunanistan, derebeylik kurallarıyla devlet idarenin artık mümkün olmayacağıını anlayacaktır.

BTS- Son olarak Batı Trakya Türk Toplumuna ve Anavatan Türkiye kamuoyuna kısaca ne gibi mesajlar iletmek isteriniz?

Dr.SADIK- Batı Trakya Türk Toplumunun her ferdinin şunu bilmesini isterim ki insan gibi yaşama, insan temel hak ve hürriyetlerinden başka gaye ve talebimiz yoktur. Bu yüce gayeler uğruna başlattığımız haklı mücadeleümüz mutlaka ama mutlaka zaferle ulaşacaktır. Lozan Antlaşmasına göre toplumumuzun garantiörü ve hamisi durumunda bulunan Anavatan Türkiye'yi ve Türk kamuoyunun nabzı olan Türk basını, haklı davamızda bize destek olmaya çağrıyoruz.

*Batı Trakya
Türk toplumu
Yunan Dışişleri
ile İstihbarat
Teşkilatının
ortaklaşa
kararlaştırdıkları
politikayla idare
edilmektedir.*

YUNAN BASININDA BATI TRAKYA TÜRK AZINLIĞINI HEDEF ALAN DÜŞMANLIK KAMPANYASI ŞİDDETLENİYOR

Son günlerde Yunan basınında Batı Trakya'daki Türk azınlığımızı hedef alan yazılarında tek bir merkezden koordine edildiği intibârı veren artış gözlenmektedir. Yunan basınında kendi vatandaşlarına karşı yürütülen baskı ve sindirim kampanyasının tipik bir misalini teşkil etmesi açısından "Mahitiki Kiryaki" gazetesinin 8 Kasım 1988 tarihli nüshasında yer alan

"Türk Propagandası ve Casusluğu Ayyuka Çıkıyor" başlıklı yazısı, gerçek dışı ve yalanlarla dolu olmasına rağmen okurlarımıza Yunan saptırma, yanıtma faaliyetlerinin boyutlarını anlatmak için yayınıyoruz. Bu yazı, Yunan eğitim sisteminin, Yunan devletinin resmi ve yegâne politikası TÜRK DÜŞMANLIĞI'nın da ispatıdır. Ayrıca yazında işlenen temel fikirlerin tamamen bölge Türkliğünü bölmeye yönelik olduğu da okurlarımız tarafından hemen farkedilecektir. Yunan şövenizmi, irkçılığı o kadar futursuz ve gayri ciddî hal almıştır ki bir Kuzey Kafkasya Müslüman halkı olan Çerkezlerin dahi Müslümanlaştırılmış Elenler olduğu iddiası burda yer almıştır. Yunan propaganda mekanizması yarın Azerbaycan Türkliğünün de "Elen" asılı olduklarını iddia ederse hiç şaşırımayacağız.

Ayrıca yazının sonunda yer alan fotoğrafta, Narlıköy-Kuruçay karayolunun beton istinat duvarlarında Ağustos 1988'de yazılı bulunan "Moğollar

Yunan basının yalanlarla dolu kampanyası Batı Trakya Türklerinin şanlı mücadelelerini gizlemeye çalışan insanlık dışı bir kılıf arayışıdır.

Defolun" sloganını göreceksiniz. İmza "Stokhos (Hedef)" adlı EİP gündemündeki Yunan ırkçı terör teşkilâti. Yunanlı dostlarımız azınlığımızın Türk mü, Moğol mu, Çerkez mi, yoksa Müslüman milliyetine mi (Bu son kavram Yunan propagandası tarafından kullanılan ilim dışı bir kavram olduğu için manası tarafımızdan pek anlasılamamaktadır) mensup olduğuna bir karar verebilseler belki Türkçe, Moğolca, Çerkezce veya Müslümanca(?) bir diyaloga başlama imkânı dahi bulunur.

Endişemiz, Yunan basınının bu tuhaf ve yalanlarla dolu kampanyasının, Batı Trakya'daki azınlığımıza yönelik ve Dr. Sadık Ahmet'in şanlı mücadelelerini örtmeye, gözlerden gizlemeye çalışan ve insanlık dışı bir uygulamayı gerçekleştirmek için kılıf olmasıdır. Ankara'ya kadar gelerek Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde patırtı koparan soytarilar bir bakıma Türkiye'deki gerçek demokrasiyi, insan haklarına saygıyi ve Türk toleransını da dünyaya ispat

etmiş bulunuyorlar. Şimdi sıra Yunanistan'dadır. Dr. Sadık Ahmet'in 20 Aralık 1988'de Selanik'te yapılacak olan mahkemesinde Yunan demokrasisi, Yunan sözde adaleti dünya kamuoyunun gözleri önüne serilecektir.

MAHİTİKİ KIRYAKİ: "TÜRK PROPAGANDASI ve CASUSLUĞU AYYUKA ÇIKIYOR"

Öğretmenler, Hocalar ve Müftüler her gün, Ankara'ya rapor vermektedirler. Biz ise sadece uyuşturucu madde taşıyanları kovalamakla meşguluz. Trakya'da Müslümanlar "Beşinci Kol" halinde faaliyet gösteriyorlar.

Trakya'da bir azınlık konusu mu, yoksa kaybolmuş bir oyun mu oynamıyor? Maalesef Yunanistan'daki diken ağır. Ancak kesin bir biçimde ve üçüncülerin lehine olmak üzere, bizi ignelemeye devam ediyor. Yönetimin sömürgecilik eylemi nedeniyle, Trakya'da kanserleşmiş bir durum vardır. Maalesef hükümet, buradaki Türklerle bir millî vicdan aşılamayı becerememiştir. Şimdi ise komşumuz Türkler, Yunanistan'a ait bir toprak parçası üzerinde "Beşinci Kola" sahiptirler. Batı Trakya'daki Müslüman azınlığın sayısı çok, ancak Türk kökenli olanları çok azdır. Bu arada Türk propaganda ve diplomasisinin sonucu olarak, Türk kökenliler, Müslü-

manlarla eşit sayıdadır. Trakya'daki Müslümanlar, Yörükler, Pomaklar, Çingeneler ve Çerkezlerden müteşekkildir. Bunların arasında sadece Yörükler Türk kökenli ve Müslümanlardır. Pomaklar, belki de bugün Yunanistan'da kavim denilebilecek tek topluluktur. Yunan-Slav ve bulgar karışımı olan bu insanlar, dört asırdan beri Trakya'nın dağlık bölgelerinde yaşamaktadır. Bunlar İslam dinini kabul etmiş olup, kendi dillerini konuşmaktadır. Çerkezler ise, doğudan buralara geldikleri zaman, İslam dinini kabul etmiş bir Yunan kaydırır. Başlangıçta koyu hristiyan olan Çingeneler de, daha sonraları İslami kabul etmişlerdir. İşte Türkiye, çeşitli kavimlere mensup bu insanları, propagandası aracılığıyla ve Yunan hükümeti tolansı sayesinde, Yunanistan içinde net bir Türk kitlesi halinde dönüştirmeyi başarmıştır.

ANKARA TARAFINDAN HAZIRLANAN PLAN

Bu yönde büyük çabalar Ankara ve İstanbul'da gerçekleştirilmektedir. Bu konunun Yunanistan'daki merkezi Gümülcine'de bulunmakta olup önkalesi de Türk Konsolosluğu'dur. Buradaki şebekenin ana ağırlığı, Müftü, Cami ve Azınlık okullarıdır. Plan çok basittir. Başlangıçta dini bir kavram altında birleştirilmekte ve daha sonra bunlara beyni yıkama operasyonu uygulanmaya başlanmaktadır. Özal'ın başkanlığı olduğu partisinin adını, iç tüketim için kullandığını sananlar çok yanılmaktadır. Tabii Müftüler için bu çok kolay bir iştir. Okuma yazması olmayan insanlarla işler çok basit olmaktadır. İşte Müftü ve Camiler, Müslümanların koruyucuları haline geldiler. Din ve Anavatan mefhumlarını viedanlara yerleştirmeyi başardılar. Hatta

Müslümanlar 1960'lı yıllarda, Yunanca konuşmaktan kaçınıyorlardı. İşte Türklerin ilk zaferi de bu idi.

YENİ NESİL

Türk propagandasının ikinci hedefi genç nesildi. Büyüklere işi bitmişti. Esasen uyuşturucu madde ve fakirlilikten dolayı bunlardan fazla bir şey beklenmemeliydi. Gene Müslümanları etkilemek için iki yol vardır. Camiler ve okullar. Genç Müslümanlar dini derslerin yanı sıra, Türk dilini ve tarihini de öğrenmektedirler. Türk Orta ve Lise Okulları, çok kolay bir şekilde propaganda merkezlerine dönüşmüştür. Türkler ve Çingeneler, çok çabuk bu propagandanın etkisine kapıldılar. Pomaklar ise, iki özgürlüğü vardır. Türklerle karşı olan büyük kinleri ve çalışanlıkları. Yunan Hükümeti, Pomaklar'ın Bulgar'lara yanaşacaklarından korkutular için bunları Türklerin insafına terkettiler. Bunu unutmamak gereklidir ki Türk propagandası israrlı ve sabırlı bir şekilde uygulanmaktadır. Bugün Pomaklar en fanatik Yeniçeriler gibi hareket etmektedir.

Ankara-İstanbul-Gümülcine eksen, bugün büyük bir rahatlıkla hareket etmektedir. Trakya'da yaşayanların desteğine sahip olan bu eksen, Türklerin Batı Trakya ile ilgili oyununa katılmaktadır.

*Yunan propaganda
mekanızması yarın
Azerbaycan Türküğünün
de "Elen" asılı
olduklarını iddia ederse
hiç şaşırmayacağız.*

Batı Trakya'da yaşayan Müslümanlar, bugün körük körükne yöneticilerin talimatlarını yerine getirmektedirler. Bunlar bilgi vermekte, casusluk yapmakta ve ayrıca Türkiye'ye ekonomik yardımada bulunmaktadırlar. Her Yunan uyruklu Müslüman, Gümülcine Konsolosluğu'na ve bilahere Ankara'ya bilgi vermektedir ve her türlü bilgiler gerektiği gibi değerlendirilmektedir.

KADINLAR DA

Bu şebekeye Türk düşüncesi benimsememiş olan kadınlar da dahildir. Bunlar kendilerine verilen görevi yerine getirmek için, her şeyi yapmaya hazırlırlar. Her Müslüman parasını Türkiye'ye göndermektedir. İstanbul'daki bankaların en iyi müşterileri bunalımlınlardır. Bu paralar bazen paltolarla gizlice dikilmiş bir şekilde, bazen de diplomatik kurye çantası ile, Yunanistan'dan Türkiye'ye gönderilmektedir. Müslümanlar çok çocuk yapmakta ve bunları nasıl besleyeceğini konusuna, pek de önem vermemektedirler. Görünüşe göre bu olay da, propaganda gereğince gerçekleştirilen bir konudur. Gümülcine Konsolosluğu'nda çalışan Türkler, Türk propagandasına ve diplomasısına örnek gösterilecek kadar mükemmel bir şekilde çalışmaktadır. Gümülcine Konsolosluğu'nda görev yapanlar,

Türkiye'ye döndüklerinde Türk Dışişleri Bakanlığı'nın casuslukla mücadele bölümünün üst mevkilerine yerleştirilmektedir. Şimdi bütün bunlara karşı Yunan Hükümeti ne yapmaktadır? Hemen hemen hiçbir şey yapmamaktadır. Türkler bu konuda en iyi diplomatlarını kullanırken, Yunanistan para karşılığında iş yapan memurları kullanmayı tercih etmiştir. Türkler amaçlarına hizmet için tüm Müslüman nüfusu kullan-

nirken, Yunan makamları, uyuşturucu madde kontrolü yapmakta ısrar etmektedir.

KAPALI DEVRE

Trakya'da yaşayan Müslümanlar otonom bir topluluktur. Bunlar, kendi doktorları, öğretmenleri, gazetecileri, işçileri ve çiftçileri ile kapalı devre çalışmaktadır. Tüm alış-verişlerini kesinlikle aralarında yapmaktadır. Bütün

bunlar da, hersey konusunda Ankara'ya ifade veren Türk görevlilerin gözetimi altında yapılmaktadır. Türk görevliler, emirleri altındaki bu insanların nasıl hareket edeceklerini belirlemekte ve Müslümanlara karşı yapılan her türlü "Haksızlığa" madahale etmeye hazırlırlar. Müslümanlardan bazıları ise, kendilerine karşı yapılan "Haksızlıklar" konusunda dışarıya bilgi vermektedirler. Bunlar aynı zamanda İran ve Libya'daki İslam Örgütleri ile ilişkili

ler kurmakta ve aynı zamanda azınlık konusunun uluslararası düzeye getirilmesi için çalışmaktadır ve gereken paranın sağlanması için Almanya'daki Türk yanlısı örgütlerle işbirliği yapmaktadır. Ankara-İstanbul ve Gümülcine'de yeni planlar yapılmaktadır. Bundan sonra hedef, yerel yönetimdir. Azınlık nüfusunun yoğun olduğu köylerde bu hedefe ulaşılmıştır. Sıra şimdi kentlerdedir.

C.K. Stefanos / Yunanistan / 8.11.88

Agustos 1988, Narlıköy-Kuruçay Karayolu istinat duvarlarındaki "Moğollar Defolan-Stokhos" yazısı.

GENEL MERKEZ GENÇLERE KUCAĞINI AÇTI

E. ALIBAŞ

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Merkezi 1988-1989 öğretim yılı münasebetiyle İstanbul'da bulunan Batı Trakya'lı öğrencilere yönelik faaliyetlerini yoğunlaştırdı. Göreve gelen yeni Yönetim Kurulunun iki yıllık faaliyet programı içerisinde de bulunan sportif ve kültürel çalışmalar kademeli olarak uygulanmaya başlandı.

Bilindiği üzere Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği'nin esas görevleri yanında gelecekte daha iyi yetişmiş gençlerin davaya sahip çıkışmasını sağlamak da bulunmaktadır. Bu maksatla Batı Trakya'nın muhtelif yörülerinden gelen gençlerin biraraya getirilmesi ve tanışıp kaynaşmalarını temin etmek amacıyla 10 Aralık 1988 tarihinde bir sohbet toplantısı düzenlenmiştir.

Başa Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoglu olmak üzere Yönetim Kurulu Üyelerinden bir çoğunu da katıldığı tanışma ve sohbet toplantısını Genel Başkan Tahsin Salihoglu bir konuşmayla açtı. Konuşmasında, "Gençlere gereken önemi gösterereklerini ve onları daha iyi şartlarda yetiştirmelerini sağlamaya çalışacaklarını belirten Tahsin Salihoglu, "Biz

*Yönetim
Kurulunun
faaliyet programı
îçerisinde bulunan
kültürel sosyal ve
sportif faaliyetler
kademeli olarak
uygulanmaya
başlandı.*

burada sizler için varız ve bugün bizim bulunduğuuz yere sizler daha iyi yetişmiş olarak gelecek ve bizlerden daha başarılı olacaksınız" demiştir. "Gençlerin Dernek Genel Merkez Lokalini evleri addetmelerini ve ona göre sahip çıkmarlarını" da istemiştir.

Bu arada gençlerin isteği ve Genel Merkez Yönetim Kurulu kararıyla bir futbol takımı kurulmuş ve maçlar yapmayı başlamıştır. Gerekli malzeme ihtiyaçları tamamlanmaya çalışılarak kendilerine Yedikule Spor sahasında macz yapma imkanları sağlanmıştır.

Tamamıyla Batı Trakya'lı gençlerden oluşan BATITRAK-YASPOR ilk maçını 24 Aralık'ta Eskişehir Demirspor'la yapmış ve Sabri, Ayhan, Mustafa, Galip, Ercan, Rıdvan, Adnan, Ekrem, Cem, Hakan ve sonra Özer'den oluşan onbiriley çıktıgı sahadan Ekrem (2), Cem, Rıdvan ve Özer'in gollerile 5-2 galip ayrılmıştır.

Yeterli antrenmanı olmakla birlikte böyle bir galibiyetin alınması takıma olan ilgiyi artırmıştır.

BATITRAKYASPOR ikinci maçını 31 Aralık günü Zeytinburnu Bırılıkspor'la yapmış, gerek rakibe yeni yıla girerken mağlubiyet tattırmamak ve gerekse de kendisini 1989 yılı maçlarında daha güçlü görebilmek için Alparslan, Özcan, Mustafa, Nuri, Galip, Hakan, Cem, Adnan, Ekrem, Rıdvan, Sabahattin'den oluşan onbiriley çıktıgı sahadan Adnan ve Rıdvan'ın gollerile 2-2 berabere ayrılmıştır.

Bu şartlar altında en iyisini yaptığına inandığımız BATITRAK-SPOR'un yeni karşılaşmalarda artan seyircisiyle birlikte daha iyi performans ve sonuçlara da ulaşacağına inanıyoruz. Kendilerine başarılar diliyoruz.

BATI ALMANYA'DAKİ BATI TRAKYA TÜRK DERNEKLERİ FEDERASYONU FAALİYETLERİNE DEVAM EDİYOR

BTS HABER MERKEZİ

Merkezi Münih'te bulunan Batı Almanya'daki Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyonu Almanya'daki Batı Trakya Türkleri arasında kaynaşma ve dayanışmayı hedefleyen faaliyetlerine devam ediyor. Federasyon tarafından düzenlenen çeşitli kültürel faaliyetler yanında Batı Trakyalıları kaynaştırmaya yönelik yemekli toplantılar da önemli yer almaktadır. Bu maksatla 19 Kasım 1988 tarihinde düzenlenen ve yaklaşık 1200 civarında Batı Trakyalının katıldığı yemekli toplantı oldukça ilgi görmüştür.

Yemekli toplantıda Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyonu adına Genel Başkan Cafer Alioğlu şu konuşmayı yapmıştır:

**SEVGİLİ HEMŞEHRİLERİM,
SAYIN DERNEK YÖNETİCİLERİ
AZİZ MISAFİRLERİMİZ,
SAYIN BASIN MENSUPLARI,**

*Batı Trakya Türk Dernekleri
FEDERASYON'umuzun düzenlediği gecemize
Federasyon Yönetim Kurulu adına hepiniz hoş
geldiniz, der, teşekkür ederiz.*

*Bu güzel geceyi düzenleyen Federasyon
Yönetim Kurulunu ve bu geceye hizmeti geçen
Federasyon'a bağlı olan tüm dernek
yöneticilerini kutlar, ileriye dönük çalışmalarında
başarılar dilerim.*

**SEVGİLİ HEMŞEHRİLERİM,
SAYIN BASIN MENSUPLARI,**

*Batı Trakya Türk Derneklerinin temeli bundan
tam on yıl önce 1978 yılında GIESSEN'de
atılmıştır. Bu gün ise Federal Almanya çapında
7 tane derneğimiz vardır. Bu derneklerimizle
Batı Trakya Türkleri olarak, iftihar ediyoruz. Bu
gündere kolay gelinmedi. Haklı davamızı daha
güçlü bir şekilde savunmak için 7 Mart 1987
tarihinde Frankfurt'ta dernekler arası ortak
toplantımızda aldığımiz bir karar gereğince
Federasyon kurulmuştur.*

*19 Kasım 1988 tarihinde yapılan Federasyon Gecesi'nde bin kişi
nin huzurunda açılış konuşmasını yapan Federasyon Başkanı
Cafer Alioğlu görülmektedir.*

FEDERASYONUN AMAÇLARI

Ulke içinde ve dışında yaşayan Batı Trakya Müslüman Türk Toplumu mensuplarının, maddi ve manevi sorunlarına ilgi duymak çözümlerine yardımcı olmak dayanışmalarının sağlanmasına katkıda bulunmak, millî ve dînî kültürlerini yaşatıp geliştirmek ve kültür değerlerini Alman ve dünya kamuoyuna tanıtmak yönünde çalışmalar yapmaktadır.

SEVGİLİ HEMŞEHRİLERİM,

*Bizler Yunanistan'ın kuzey doğusunda Meric ile Karasu arasındaki Batı Trakya bölgesinde
Yunan vatandaşları olarak yaşayan 150 bin civarında
Müslüman Türkleriyiz. Bu bölgeye yeni*

Federasyon Gecesi'nde Münih Batı Trakya Türk Folklor ekibi.

gelmediğimiz. Altı asırdan fazla bir zamandan beri burada yaşıyoruz. Her şeyimizle bu toprakların insanlarıyız.

Varlığımız kendi dil, din ve kültürümüzü koruyabileceğimiz, 24 Temmuz 1923'te Lozan antlaşması ile garanti altına alındı.

Sahip olduğumuz hakların dayandığı hukuki temele rağmen Yunan Yönetiminin bize karşı uygulamakta olduğu hukuk dışı baskular yüzünden azınlığımız fakir bir toplum haline getirilmiştir.

1920'lerde biz Batı Trakya Türklerine ait arazinin oranı % 85 iken bu gün bu oran % 35'e düşmüştür.

Çok sayıda çiftlik sahibi soydaşlarımızın toprakları çeşitli bahanelerle elliinden alınmıştır. Bu gün azınlığımız içinde tek bir çiftlik sahibi kalmamıştır.

Vatandaşlık haklarımız Yunan anayasası teminatı altında olduğu halde bir Rum vatandaşına kalkınması için yirmi otuz yıllık uzun vadeli milyonlarca kredi verilerek toprak, ev, araba, traktör alması sağlanırken Batı Trakya'da tek bir Türk'e böyle kredi verilmemektedir.

Batı Trakya'da yüzlerce Rum, devlet kredileri ile Fabrika sahibi olmuştur. Fakat 150 bin Batı Trakya Türk'ünün tek bir fabrikası yoktur.

- Hiç bir Türk'un Apartmanı yoktur.
- Hiç bir Türk işletmeci değildir.

- Hiç bir Türk Yerel Yönetiminde yoktur.

- Hiç bir Türk Devlet dairelerinde memur değildir.

Bazı kapıçılar istisna olmak üzere köy koruculuğu bile azınlık insanına verilmemektedir. Bu bir ırk ayrimı değildir?

Protesto ediyoruz!

Azınlığımızın dörtte biri "Yasak Bölge" adı altında Batı Trakya'nın kuzey kesiminde yaşamaktadır. Bu bölgeye giriş çıkışlar izne bağlıdır. Bu bölgede yaşayan soydaşlarımız bir çok hak ve imkândan yoksun bırakılarak, açık hava hapishanesi denilebilecek bir yaşantıya mahkum edilmişlerdir. Bu bölgede yol, su, okul, doktor, eczane, hastane sorunu son safhaya ulaşmıştır. Soydaşlarımızın dünya ile ilişkisi hemen, hemen kesik gibidir. Protesto ediyoruz!

SEVGİLİ HEMŞEHİRİLERİM,

Batı Trakya'da kültürel baskular yüzünden millî eğitimimiz felç olmuştur.

Yönetim azınlığımıza karşı eskiye dayalı bir eğitim politikası uyguladığı için çocukların eğitimde ilerlemeye imkanları sınırlanmaktadır. Çocuklarımızın cahil kalmasını isteyen karanlık zihniyeti protesto ediyoruz!

Türkiye'de yüksek öğrenim gören bilim adamlarımızın diplomalarının onaylanması işlemleri Yunan makamlarınca uzun zamandan beri onaylanmadığı için 25 doktor ve eczacımız açılıkla karşıya bırakılmıştır. Protesto

Federasyon Gece'sinde Özkan Hüseyin yönetiminde korodan şarkılarla geceye ayrı bir renk katılmıştır.

ediyoruz.

Vatanımız Yunanistan demokrasi ile idare edilen bir hukuk devleti olduğu halde 21 yıldan beri Cemaat Başkanları tayinle iş başında tutulmaktadır. Cemaat seçimleri yaptırılmamakta, Müftülerimiz bile tayinle iş başına getirilmektedir.

Camilerimizin bakımı ihmali edildiği gibi 29 Mayıs 1988 tarihinde Gümülçine'de iki Camimizin bombalanması din hürriyetimize yapılan baskınların örneğidir.

Soydaşlarımızın turistik bir pasaportla dış ülkelere seyahatleri, Yunanistan'dan ayrıldıkları şeklinde yorumlanarak, Yunan vatandaşlık yasasının 19'uncu maddesindeki ırk ayrimına dayalı hukum gereğince Yunan vatandaşlığından çıkarılmaktadır. Bu yüzden binlerce soydaşımız vatansız bırakılmıştır. Protesto ediyoruz!

SAYIN BASIN MENSUPLARI, SEVGİLİ HEMŞEHRİLERİM,

Yönetim tarafından bize karşı izlenen politika, Bulgaristan'ın asimilasyon programına harfi harfine benzemektedir. İki ayrı bloka mensup iki ülke, konu Türkler olunca birleşmekte ve asimilasyon politikasını ortaklaşa yürütülmektedir.

Biz, 150 bin Batı Trakya Türkünün temsilcileri

olarak bütün dünya ülkeleri ve basın kuruluşlarını Yunanistan'ın insanlık dışı uygulamalarına karşı tavır takınması için uyarıyoruz. İnsanların ezilmesine, Türk olsukları için, seyirci kalmak insanlığa aykırıdır.

Yunan yönetiminin biz Batı Trakya Müslüman Türklerine karşı uyguladığı insanlık ve Hukuk dışı baskılar son haddini bulmuştur.

Yunan yönetiminin bu menfi tutumu insan hakları evrensel beyannamesine, Helsinki nihayı senedine Avrupa İnsan Haklarına, Lozan antlaşmasına tamamen aykırıdır. Hakk davamızda bu güne kadar hiç bir taviz vermedik, bundan sonra vermiyeceğiz. Yasal haklarımızı yasal yollardan alıncaya kadar mücadelemiz Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu nezinde devam edecektir.

Kanunlar önünde eşitlik istiyoruz!

Antlaşmalardan doğan haklarımızın eksiksiz uygulanmasını istiyoruz!

Okullarımıza ehliyetli öğretmen, çocuklara kitap istiyoruz!

Vatandaşlık ve Mülkiyet haklarımızın korunmasını istiyoruz!

Üzerimizdeki kısıtlama ambargosunun kaldırılmasını istiyoruz!

YAŞASIN BATI TRAKYA TÜRKLERİ!

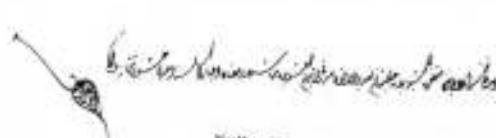
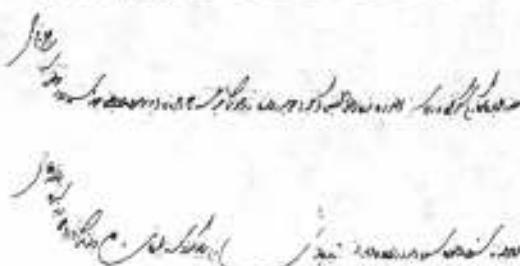
YAŞASIN TÜRK MILLETİ!

GÜMÜLCİNELİ ALİ HAYDAR EFENDİ

(Ö. 1328/1912)

ARŞ. GÜR. CEVAT İZGİ

Baba adı Hüseyin olan Ali Haydar Efendi (1) 1258'de Gümülcine'ye bağlı Cebel-i Şeyh Cum'a nâhiyesi köylerinden Nehî-paşa köyünde doğdu. İlk öğreniminin ardından sonra 5 yıl Gümülcine medreselerinde okudu. Daha sonra İstanbul'a gelerek Direklerarası'ndaki Hasan Ağa Medresesi Darülfadisi'ne (2) girdi. 20 yıl kadar bu medresede okuduktan sonra 1287'de Gürçü Muhammed Şerif Efendi'den içâzet aldı. 1289'da ruhsat ile Fâtih Camii'nde ders okutmağa me'zûn oldu. 6 Teşrinâî 1292'de bu camide maaşlı olarak ders vermeğe başladı. 4 Recep 1293'te kendisine bîtidâ-yi Hâric rütbesiyle İstanbul müderrisi verildi. 1 Zilhicce 1303'te bu rütbe Hareket-i Hâric'e, 21 Rebiü'lâhir 1328'de Hareket-i Altımişlıya yükseltildi. Ali Haydar Efendi, 20 Ramazan 1311'de Huzur derslerine (3) muhâtap (4) olarak katıldı ve 4. rütbeden Mecidi (5) ve Osmâniye nişanlarıyla tâltif edildi. 1320'de Huzur dersleri mukarrirliğindedi. Fâtih Camii dersâmlarından ve Hareket-i Altımişlı rütbesiyle İstanbul müderrislerinden iken 13 Şubat 1328'de vefat etti. (Meşihat-i İslâmiyye Sieil-i Ahvâl Dairesi, Dosya nr. 195).

Vedâya - 20

Ali Haydar Efendi'nin 1328'de rütbesinin Hareket-i Altımişlı'ya yükseltildiğini gösteren belge

rilen addır. Bu da "Huzur-i Hâmidâr dersleri" de denir. (OTDTS, I, 899)

(4) Ramazan'ında sâra'yâ pâdişah hazırlıkta takrir olunan ve "Huzur dersleri", "Huzur-i Hâmidâr dersleri" denilen derslerde ademâdan huzur haluanın hakimîde kullanılır bir töbâdir (OTDTS, I, 570).

(5) Osmâni nişanlarından birinin adı. Halk arasında Mecidiye nişanı süreninde de kullanılır. 3 Zilhicce 1268 (1852) de ihâz olunmuştur (OTDTS, II, 428).

(6) Osmâni nişanlarından birinin adıdır. Sultan Abdülâziz devrinde ve 6. Cumâdeâlâhâre (1278-1856) tâtilî irâde-i seniye ile ihâz edilmiştir (OTDTS, II, 735).

Notlar

(1) Ebâlîl Mardin, Huzur Dersleri, II, 948; Sâlik Albayrak, Son Devir Osmanlı Ulemâsi, II, 262-263.

(2) Bu dârâlhadis icmâ' bk. Muâkâbat S. Kırakoğlu, Dârâlhadis-i Hâlidîfî-i Aleyîye Medresesi ve Kureyîî Arefesi'nde İstanbul Medreseleri, İslâm Terâkîkleri Enstitüsü Dergisi: ITED, VII (1-2), 1928 İstanbul, s.69-70.

(3) Ramazan'ın ilk gününden bayramak ve seâiz dervîse sâra'yâ ermez szere sâra'yâ pâdişah hazırlıkta "Mukarrir" adı verilen zamanın tamâmına âlimler takrir olunan derslere refer edilir.

Ali Haydar Efendi'yi 20 Ramazan 1311'de Huzur derslerine girişî de kendisine 4. rütbeden Mecidi ve Osmâniye nişanları verildiğini gösteren berât. (Referat için bk. S. Albayrak, Son Devir Osmanlı Ulemâsi, I. ve ikinci kısım)

MERİÇ (EVROS) VİLÂYETİNDEKİ TARİHİ TÜRK ESERLERİ

M. TÜRKOĞLU

Dimetoka:

Dimetoka, Meriç (Evros) ilinin yukarı tarafında Meriç Nehri'nden ancak bir kilometre mesafedeki bir tepenin kuzey yamaçlarına kurulmuş tarihi bir şehirdir.

Eski adları (*Didimotichos*, *Dimotilca*, *Domotika*, *Le Dimot*, *Ludanoz...*) adını aldığı (*Didimotihon*) Çifte duvarlı kale, oldukça harap bir durumda görülmektedir. Asıl şehir, kalenin eteğindedir. Burası Yunanistan'a geçtikten sonra Didimotihon adını almıştır.

Dimetoka, uzun bir süre Bizans idaresinde kalmış, 1930 yılında Bulgar komandanı Asen tarafından kuşatılarak teslim alınan şehir, 1255'te yeniden Bizans yönetimine katıldı ve Ioannes Kantukzenos, bu şehirde İmparator İlân edildi. (Resim 1)

Sultan Murad Hüdavendigâr tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Osmanlı İmparatorluğu'nun son iller örgütüne göre Edirne ili merkez sancığına bağlı bir İlçe merkezi oldu. I. Murad burayı alındıktan sonra Türklerce alınan Edirne şehrinin onarılmasına, yanı 1367 yılına kadar Dimetoka'yı merkez edindi. Bu bakımından Dimetoka'ya "Dar-üs-Saltanat" adı verildi. I. Murad burada kaldığı süre içerisinde harap olan kaleleri onarttı. Çok sayıda resmi binalar ve daireler, okullar, yüksek din adamları yetiştirmek için medreseler inşa etti.

Osmanlıların Rumeli'de kesin olarak yerleşmesinden sonra Dimetoka değerini bir süre daha korudu. Bu arada 1373'te I. Murat ile İmparator Ioannes, Anadolu'da uğraşıkları sıradır her ikisinin de oğulları (*Savcr Bey* ve *Andronikos*) Rumeli'de ayaklanmışlardır. Bunun üzerine Rumeli'ye dönen I. Murat, ayaklanan prensleri İstanbul yakınında yenilgiye uğratınca, bunlar Dimetoka kalesine kapandılar, orada yakalanarak cezalandırıldılar.

Rumeli Beylerbeyliğinin Paşa sancığına bağlı 150 akçelik bir kadılık olarak örgütlenen ve Edirne Bostancıbaşlarının emrinde ve çorbacı Voyvoda tarafından yönetilen Dimetoka Kalesi'nde sadece bir dizdar (*Kale Muhafizi*) bulunmaktaydı. Bir süre Rumeli'yi eline geçiren Musa Çelebi de, Dimetoka'yi hükümet merkezi yapmıştır.

1444'te II. Murad'ın yonetimi oğlu Mehmed'e (*Fatih*) bırakmasını fırsat bilen hristiyanlık dünyası yeni bir haçlı seferi hazırlıklarına girişince, Rumeli halkı büyük bir paniğe kapılmış, boşaltılan Edirne şehrinin ileri gelenleri, bu arada Şehzade Mehmet Sadrazam Halil ve Hadim Sinan Paşa buraya sığınmışlar, mallarını ve ailelerini Dimetoka Kalesine sokmuşlardır.

XV. Yüzyıldan başlayarak XIX. yüzyılın başına kadar, Dimetoka önemli devlet adamları için bir sürgün yeri veya emekliye ayrılanların çekildikleri sessiz bir köşe olmuştu. 1820 yılında Dimetoka'ya Ipsala kazasındaki Hassa Korusu'na iskân olunan Kazakların hane, bağ, bahçe ve tarlalarından ötürü ve diğer vergiler alınmaya başlandı. II. Mahmut döneminde modern anlamda örgütlenen Edirne ilinin

Resim 1: Dimetoka'dan genel bir görüntü.

merkez san çağına bağlı bir ilçe haline getirilen Dimetoka, Edirne ile Di

metoka halkı arasındaki anlaşmazlıktan dolayı 18 Nisan 1841'de Edirne'den ayrılmışına karar verildi. Türkiye'den ayrılması da bir kere 1876-1877 Osmanlı - Rus Savaşının bozgunla sonuçlanması üzerine düşürüldü. Berlin Kongresinde tekrar Türkiye'ye bırakıldı. Bu arada Dimetoka'ya bağlı köyler, Rus Generali Stalip'in askerleri tarafından yıkıma uğradı. Bunlar ancak 1889'da yerlerine dönbildiler. Bundan sonra Balkan savaşlarındaki büyük bozguna kadar yıkık durumda kaldı. Bu savaşta Bulgar saldırısının başlaması üzerine elden çıktı ve 30 Mayıs 1913'te imzalanan Londra Anlaşması üzerine Bulgaristan'a bırakıldı. Ancak Türklerin Balkanlarda ileri harekâtından sonra imzalanan 26 Eylül 1913 tarihli İstanbul Antlaşmasıyla Karaağaç ve Dimetoka Osmanlı devletine bırakılmasına rağmen, I. Dünya savaşında Bulgarların kazanılması için yapılan fedakârlıkta 19 Ağustos 1914 tarihli anlaşma ile Meric'in sol kıyısındaki bu köprü başları, bütbüten elden çıktı. Nisan 1920 yapılan San Remo Kanferası kararları gereğince bütün Batı Trakya Yunanlılara bırakıldı. Avrupa topraklarında ilk Türk hükümet merkezi olan Dimetoka, Osmanlı Devlet hazinesini duvarlarının çifte çevresi içinde saklar. (1)

Osmanlı yönetiminde bulunduğu süre içerisinde Dimetoka, Bizans devrinde olduğu gibi, Osmanlı devrinde de son derece önemli bir sayfiye yeri ve padişahların çok süre yazılık mevkiiini oluşturmuştur. Bu sebeple, Sultanlar, ilk baştan burada saraylar kurmasına özen göstermişlerdir. Bu amaçla Bizanslılardan kalan saraylar yenilenmiştir. Özellikle Büyük Kaledeki Bizans sarayı yenileyerek kullanılmışlardır. Bir söyletiye göre, kentin fethinden

önce, kentin kurtarıldığı dönemde Osmanlı ordusu Cuma namazını Dimetoka'nın Kızıldere ilerisinde (Aya Kiryaki) ayazması üst tarafında kılmış olduğundan bu sebeple bu mevkiye "Namazgâh" adı verilmiştir.

Dimetoka Kalesi Bizans çağından kalma bir eserdir. Bu, Osmanlı eserleri arasında girmiştir. Zira burası Osmanlı yönetiminde büyük onarımlar geçirmiştir, kale içindeki saraylar da kullanılır hale sokulmuştur. Kalenin bir kısmı çift duvarlıdır, bir alçak duvar 2-3 metre uzunluğunda, öbürü ise 5-6 metre yüksekliğindedir. 1800 metre uzunluğunda olan kale, Bizans

giyme töreni yapılmıştır. Kale içerisinde bulunan bu kilise, II. Mahmud'un bir Hattı, Hümâyûn ile Haziran 1828'de onarılmıştır.

Geliri II. Beyazıt tarafından giiderlere ayrılan Dimetoka'da XVII. yüzyılda kale içinde, 100 Hristiyan evi ile bir kilise bulunmakta olup, Türkler kalenin dışında, varoşa, oturmaktaydılar. 12 mahalle ve 600 evden oluşan Türk semtinde Çelebi Sultan Mehmed Camii, Nasuh Bey, Kurt Bey, Bazarlı Bey, Abdülvası Çelebi, Oruç Paşa, Kapıcıbaşı, Tatarlar, Hacıçi, Zincirli, Çırçır, Abdal Cümdü, Gazi Ferhat Bey

Resim 2: Dimetoka'da Çelebi Sultan Mehmet Camii'nin dıştan görünüşü.

İmparatorluğundan toplanan binlerce işçi tarafından inşa edilmiştir. Kalenin kulelerinde bazıları çok iyi durumdaysa da büyük çoğunuğu harap ve yıkık durumdadır. Kale içerisinde Agios Yeorgios Palaikastiris adlı bir Rum kilisesi de bulunmaktadır. Bu kilisede 1341 yılında Ioannis Kantakuzinas'ın eşi Irina'nın taç

mescitleriyle Mehmet Çelebi, Oruç Paşa, Nasuh Bey İmaretleri, Kurşunlu ve Nasuh Bey hanları, Feridun Bey ile Oruç Paşa'nın Fısıltı Hamamı, önemli eserler arasında sayılırdı.

Müderris Abdürrahman Hibri

1-Bkz. Islam Ansiklopedisi, Yeni baskı. c.II, "Dimetoka" başlığı

Efendi'nin
(Enis-ül'Müsamirin) adın
daki Edirne

Tarihinde 1046

H. (1636 M.) yıllarında "Şehrin
kalesinin ve içindeki müferrah ve
dilkuşu sarayın ve Kızıl Deli Su
denilen nehirden doldurulan, yüz
ayak merdivenle inilen sarnıcının
mamur olduğu ve Çelebi Sultan
Mehmed Camii ile üç medrese ve
iki hamam" bulunduğu bildiril-
mektedir.

Evliya Çelebi XVII. yüzyılda
Dimetoka'yı gezmiş ve Seyahat-
namesi'nde buranın 12 mahallesi
olduğunu, bir büyük camii ile on
üç mescit, dört medrese, beş tek-
ke, beş okul, iki imaret ve üç ha-
mam bulduğunu
yazmıştır. (2)

Evliya Çelebi ayrıca iç kalede
Hünkar Sarayı adındaki bir sa-
raydan söz etmektedir ki, kapılara-
nın birindeki kitâbe şöyle idi:

دور عدليه او شاه كرمك
صرف ايدوب مالي همت ايندي
ديدي تارحك آنکجهون تيع

ياسلوب اولىي قلاع مسند
قىدى يو خدمته سىنى بى خى
قىو أغلى سوغان احمد
سنن: (١٦٤٢) ١٠٥١

*Devr-i adlinde o Şah keremin
Surf idüp malını himmet etti
Dedi tarihin anıncun tigi*

*Yapılıp oldu kılâ mesned
Kıldı bu hizmete say beni had
Kapu ağlığı Sultan Ahmed
Sene: 1051 (1642)*

Evliya Çelebi'nin Dimetoka'da
gördüğü yapıları söyle sırala-
maktadır:

Çelebi Sultan Mehmed Camii
(Ulu Camii), Nasuh Bey Mescidi,
Kurt Bey Mescidi, Pazarlı Bey
Mescidi, Alaca Mescit, Paşa Mes-
cidi, Haraci Mescidi, Zincirli
Mescidi, Abdal Cümde Mescidi,
Köprü başında Gazi Ferhat Bey

Mescidi.

Beyazid Han Medresesi, Oruç
Paşa Medresesi meşhurmuş. İmâ-
retlerden: Yıldırım Bayezit Han
İmâreti, Nasuh Bey İmâreti, kub-
beleri kurşun kaplı imişler.

**Üç hamamdan; Köprübaşı Ha-
mamı, Fisilti Hamamı, Feridun
Bey Hamamı** pek şifali imişler.
Ulucamiin karşısında olan, an-
cak bugün yok olan Fisilti Hamam-
ı'nın kitâbesi şöyle idi:

يابدی بو حمامى سولطان عنان

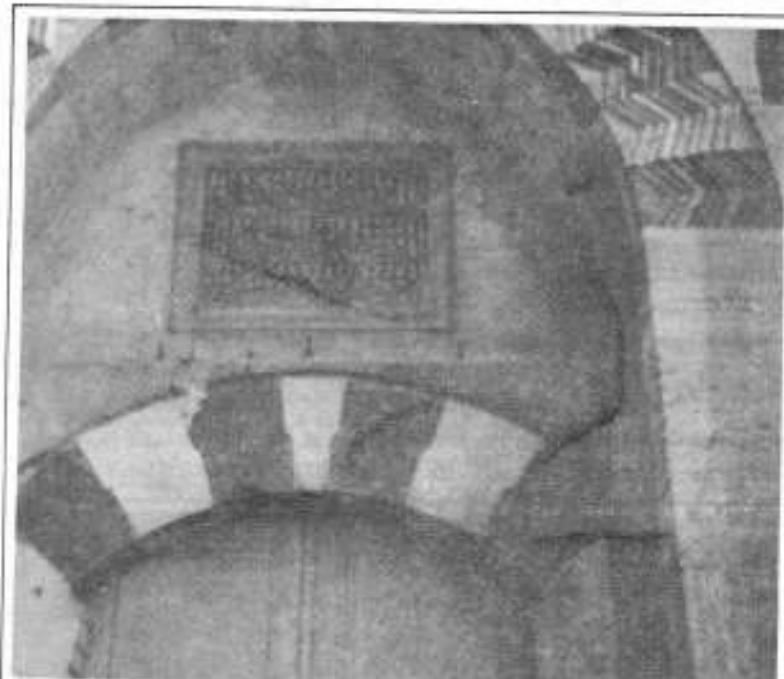
حضره علاج اولوي تارخ ديدم

جوئى كوتى اوله جىتىه سو

حاصل حمام روشندر بو

.....

mii'nden başka, Hacı Osman Ca-
mii, İmâret Camii, Feridun Bey
Camii, Kum Mahallesi Camii,
Köprübaşı Camii, Hacı Ferhat
Camii adlarıyla altı cami ve Fah-
reddin Baba Mescidi, Kinalı Mes-
cidi ve Gazi Ferhat adında üç
mescidi olduğu beyan edilmekte-
dir.(3) Önceden Bektaşî tarikinde
iken Vak'a-ı Hayriyeyi
mûteakip Nakşibendiye geçen
Mürsel Baba, Muslihiddin ve So-
fi Şah'in, 803 H. tarihinde yapı-
lan (1401 M) hariç Pâyeli, Oruç
Paşa ve aşağı Pâyeli Abdulvasi ve
Karagöz Paşa medreseleri, Oruç
Paşanın yaptırdığı 801 H. (1399
M.) de Fisilti Hamamı ve Nişancı
Feridun Bey'in 979 H. (1572 M.)
de inşa ettirdiği bir hamam bulun-
maktadır. Hamamlar isimleriyle

Resim 3: Dimetoka'da Çelebi Sultan Mehmed Camii'nin batı cephesindeki esas kapı
ve kitâbesi (ikinci kitâbe)

*Yaptı bu Hamamı Sultan Osman
Hazira ilâç olup tarih dedim
Cevvi kevser ola cennetle su
Hasılı hamam rüşendir bu
Sene: ....*

Edirne Defterdarı Bâdi Efendi
nin basılmamış yazma bir ese-
rinden, 1316 H. 1900 M. yılında,
Dimetoka'da Çelebi Mehmed Ca-

Enis-ül Müsamirin'de kayıtlıdır.
Feridun Bey Hamamı'nın tarihi
adı geçen eserde söyle yazılıdır:

2-Evliya Çelebi Seyahatnamesi, c. 5, 73, 74, 75

3-Edirne Defterdarı Bâdi Efendi, Riyaz-i
Belede-i Edirne 1316 senesi, Beyazıt Umu-
mi Küttâphane-i Yazmalar, üçüncü c.,
s. 16-19

تحسين و قسم
ایدوپ دیدی
تاریخ
بلا کوزل اولوش حمام فریدن بیک
(۱۰۷۲) ۹۷۹ سنه

Tahsin ve kasem edip dedi tarihin
Billâhi güzel olmuş hamam Feri-
dun Beyin
Sene: 979 (1572)

Bunlardan başka diğer bir kay-
nakta anlatıldığına göre, Dimetoka'da Camii olarak Çelebi Camii'nden başka, Doğan Bey Camii, Beyazıt Camii gibi daha iki cami olduğunu anlıyoruz.

Doğan Bey Camii, 1420 İvaz Paşa tarafından yaptırılmıştır. Üç kubbeli bir son cemaat yerinden sonra esas bina kare bir şekilde arzmetekte ve bunun merkezinde dört payeye dayanan bir merkez kubbe bulunmaktadır. Ana çizgileri bakımından Atina'daki Fethiye Camii'ni anımsatan bu binanın kubbe altı mekânının etrafını çevrelenen diğer mekanlardan köşelerdeki çapraz tonazlar ile örtülüdür.

Beyazıt Camii, I. Murat tarafından 1361 ile 1389 yılları arasında inşa edilmiştir. Ancak camiin küçük ve harap durumda olması yüzünden büyük olasılıkla Yıldırım Bayezit tarafından 1389 veya 1390 yıllarında inşaatı yeniden yapılmıştır. Bu tarihte, duvar kismına yazılı taşlar yerleştirilmiştir. Son cemaat yeri üç bölmelidir ve yandan açıktır. Her üç bölmede kubbelidir. Harem dış ölçüler ortalama 30×30 metre olan bir kare yapıdır.

1821-1822'de Çirmen Mutasarrifi Salih Paşa tarafından bütün masrafları karşılanarak onarılan cami, son olarak 1903 yılında bir onarım görmüştür. (4)

Ne acıdır ki, günümüzde, Di-
metoka'da yirmiye yakın eserden,
yalnız iki tane kalmıştır. Çelebi
Sultan Mehmet Camii ve içinde
namaz kılınan küçük bir cami.
Onları bekliyen akibetide tahmin
etmek, herhalde, zor değildir.

Çelebi Sultan Mehmet Camii,

başlı başına bir şaheser olması iti-
barıyla, Bursa'da Yeşil Cami ve
Yeşil Türbe'nin yükseldikleri dö-
nende ve aynı mimarın eseri ola-
rak 823 H. (1420 M.) yılında
yapılan bu çok değerli sanat ese-
rinden ayrıca söz ediyoruz.

CELEBI SULTAN MEHMET CAMİİ

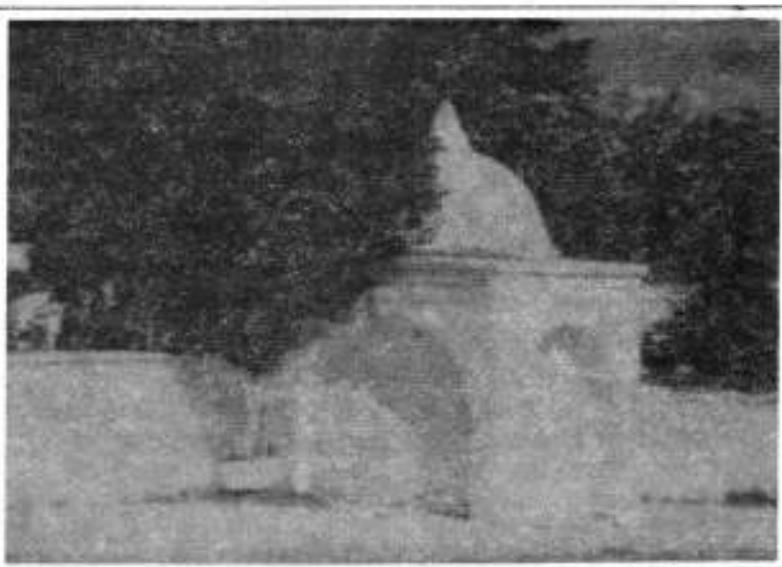
Beşinci padişah Çelebi Sultan
Mehmed'in emriyle 1420 yılında
İvaz Paşa'ya yaptırılmış olup,
1821-22 yıllarında onarım gör-

müştür. Caminin harimi 30×30
ebadında olup; köşeleri patılı 2×2
makahtıda karpır ayaklar arasında
yapılmış ahşap kemerle dayalı 11
küsur metrelük bir merkezi kubbe-
li sahn ile tonoz örtülü olduğunu
tahmin ettiğimiz cenahlardan
oluşmaktadır. Karpır olanı yıkılmış
olduğundan, ortaya bir ahşap
kubbe ve yanlara tavan yapılmış
dıştan dik meyilli bir çatıyla örtü-
müştür. Sekiz metrelük kubbelerden
oluşan üçlü son cemaat revaklı

4-Pars Tuğlaci, Milliyet Yayınlarından,
Osmanlı Şehirleri s.339

Resim 4: Fere'de Musa Çelebi Camii kiliseye çevrildikten sonraki hali.

Resim 5: Musa Çelebi Camii'nin kiliseye çevrilmesinden sonra kullanılmayan şadırvanı.

da tamamen çökmüş ve kible cephe-sinde epeyi onarım yapılmışsa da ke-

mer ve kubbelerden oldukça önemli izler ve kemer yastık taşları kalmıştı. Kible duvarındaki esas kapı oldukça derin sıvri kıremiştir bir takın içinde istilâktılı yastıklara oturan ikinci bir kemerin altındadır. Asıl kitâbe buradadır. Bu medhalden başka sağ ve sol iki kapı ve bunlardan güneydekinin üstünde ikinci bir kitâbe vardır.

Bina kâmilien büyük kesme taşlardan yapılmıştır. Taşı, Edirne âbidelerini besleyen Kartaltepe bölgesindedir. Duvarla iki metre kalınlığındadır. Alt sıra pencere geni silmeli çerçeveler ortasında olup kemerli çeşitli şekiller arz eder. Bazısı renkli düz taşlardan, bazısı dalgâlı çukurlardan, sırayla kabartma ve çökertmelerden oluşmuştur. Güney kemerî zikzag kabartmalarla süslenmiş, kuzeydeki düz bırakılmıştır. Esas kapı kemeride kabartma bir sıra yaprak motifi ile süslüdür. Pencere söylelerinin çoğu düz mermer olduğu halde birkaçı yaprak sırasıyla süslüdür. Bu süslemeler Bursa ve İznik Camillerini hatırlatmaktadır. Diğer taş işçilikleri çağdaşı Edirne Eski Camii ile bir benzerlik gösterir. Ikinci sıra pencereler düz sıvri kemerlidir. (Resim 2)

Güney girişi düz ayak olduğu halde kuzeydekine altı, esas kapıya ise on bir basamaklı çıkarılır. Yalnız cami önüne sonradan yapılmış dukkanlara yer bırakmak üzere, bu basamakların son cemaat revaklı hızasından içeriye alındığını zannettikteyiz. Minare güney köşesi duvarı üzerindedir. Önceden birbirinden taşın düz sıralarla oluşturulmuş tek şerefe si varken, sonradan peteğin üstüne yetmiş beş santim kadar bir gövde eklenip ikinci bir şerefe ve yeni petek ilâve etmişler ve nisbeti berbat eylemişlerdir. Esas cephenin tahta kapısı ilk inşadan kalmadır. Diğer tahta işleri degi-

şiklige uğramıştır.

Diştan görüldüğü üzere bina pek perişan durumdadır. Fakat, bu haliyle bile etkisi fevkâladedir. Mimarî tarihimize yeri ise müstesnadır.

Yapılış tarihi olan 823 H. (1420 M.) de atılan bu adımların izi üzerinde zihin yorulacak, ma'serî vicdanın derinliklerine sindirilerek bir süre düşünülmüş, bir taraftan alışan şeke uygun, tülanı mihver üzerinde çift kubbeli Bursa ve Edirne Muradiye'leri 822 H. (1425 M.) ve 838 H. (1435 M.) de yapılmış ve ancak yirmi yıl sonra

bu caminin tesiri Üç şerefelide geniş ölçüde görülmüş ve inşa yöntemi kırk sene sonra Fatih Camii'nin yirmi altı metrelük büyük kubbesiyle sonuçlanmıştır.

KİTABELERİ

Kible duvar üzerindeki Arapça kitâbede $200 \times 0,75$ ebâdında ve kabartma stilize yapraklarla süslü bir çerçeve içinde olup üç satır üstüne girift sülüs celisi ile yazılmıştır. Yazı kötüdür; kelimelerin ve harflerin hakkı verilmemiş ve üçüncü satırda çok yazı kaldığın-

Resim 6: Fere'de Ekmekçioglu Ahmet Paşa Hamamı'nın bugünkü harap durumu.

Resim 7: Fere'de İbrahim Baba Türbesi'nin bugünkü harap durumu.

dan o bölüm
büsbütün si
kışık düşmüş
tür (Resim 3)

Metin şudur:

- 1— أمر بعمارة هذا المسجد المبارك و
المعبد المكرم السلطان الاعظم والخاقان
المعلم المؤيد من السماء بالدولة الباهرة
الظفر على.
- 2— الاعداء بالسلطنة القاهرة خلل الله
في الأرض عياث الدولة والدنيا والدين
معر الاسلام وثلت السلطان ابن
السلطان ابو
- 3— الفتح محمد ابن بايزيد ابن مراد ابن
اورجان قدن الله في الدنيا بالقبول
اعماله في النيل الاخر وبا (؟) عياث
محمد (؟) الاحسان وامداد الخرم في
الشهر ربيع الاول سنة ثلاث عشرین
ثمانمائة.

**1. Emere bi-imâreti hâzel Mescid-
el mûbâreki ve'l ma'bedil-
mükkerremi es Sulta'nûl-Azamû
vel-Hakânûl muazzamû elmüey-
yedû minessemâi biddevletîl bâhi-
re el-muzafferu alâ**

**2. El-a'dâi bissaltanat-il Kahira
zillâlhi bilerdi giyas-ûddevletü
veddünâya veddin muizzûl-İslâmi
velmille es-Sultan ibnû's Sultan
Ebu'**

**3. I-Feth Muhammed ibni Bâye-
zid ibni Murad ibni Orhan ibni Os-
man karre nallâhu fid-dünya
bil-kabûli âmâlehû fin-neyl-il-ecr
vebâ (?) inâyeti muhîmm(?) ül-
ihsân ve imdâdül-haremî(?) fiş-
şehri rebiûl-ûlâ senete selâsin iş-
rine semanemietin.**

Sonsatırda den
باعتباٰت ibaresine ka-
dar olan bölümde pek mana
çıkıyor. Duaya ait olan bu bö-
lümü geçerek ikinci kitâbeden Ca-
minin 823 H. (1420 M.) de Çelebi
Sultan Mehmed tarafından yaptırıldığı anlaşılıyor. Bu tarih herhal-
de başlama senesi olsa gerektir.
Zira ikinci kitâbe, 824 H.yi gös-
termektedir ki, bu da hitam (bi-

tim) senesi olmalıdır.

İkinci kitabı güney yan kapı-
sında olup yaklaşık olarak 80×65
ebadında üç satır üzerine Arapça'-
dir. Yazısı diğerinden daha
kötürdür.

١- الداعي الفقيه اصطفى عباد الله بن
علي القاضي بدمشق وعهد الصعيدي
طوغما بن عبد الله

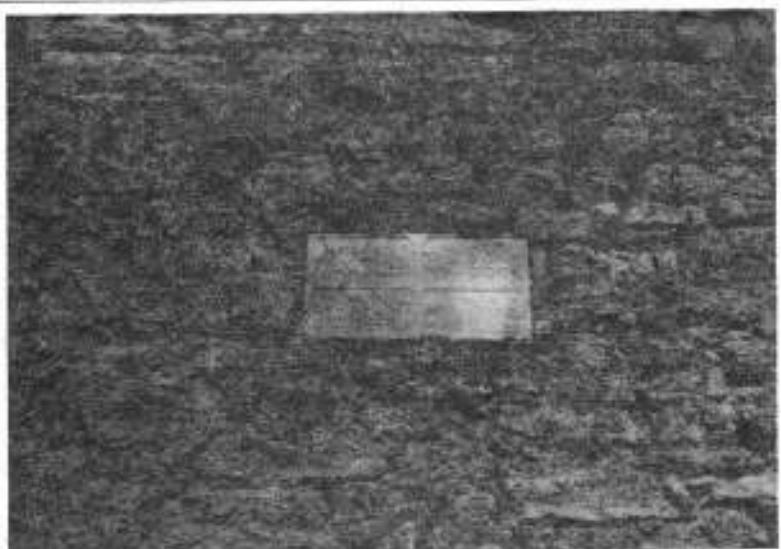
٢- الشهير الحاللى لى اصلاح الله شاهىما
و صاحبها (؟) وقد فرع وشيد بنايت
اركانه افتخار

٣- المهندس واختيار المعمارين
الاستاذ الباهر ق صنعته عرض بن
بايزيد في اربع عشرية ثمانمائة

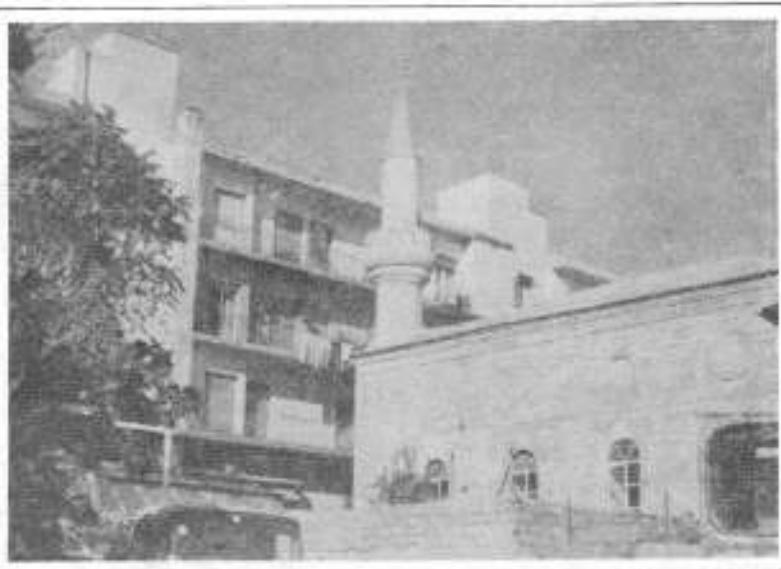
**1. Ed-dâlyyü'l fakir ez'afu ibadul-
lâhi Seyyid Ali El-kâdi bî Dimetó-
ka ve abd-âzzaif Doğan bin
Abdullah,**

**2. Eş-şehir-ülcasılı aslahâllâhû se-
nehûma ve sâneha (?) ve kad fe-
rega ve seyyede binayet erkânihî
iftihar**

**3- el-mühendisin ve ihtiyar-
ulmvamirin el-üstâz-ül mahir fi
sanatihî Ivaz bin Bâyezid fi erbaa**

Resim 8: Ferî'e İbrahim Baba Türbesi'nde kitâhenin bir bölümü.

Resim 9: Dedeagac Camii (yandan görünüşü).

*ışrine sema
nemietin.*

Bu kitâbe
den yapılmış
si 823 H.

(1420 M.) tarihinde Padişah tarafından emrolunan cami inşaatına memuriyeti icabı olarak Dimetoka kadısı Seyyid Ali Efendi tarafından malzeme tedarik ve nezaret edildiği, Cashlı Doğan Bey'in bina emini iftihar-ül-mühendisin vel muamirin İvaz bin Bayezid'in mi'mar bulunduğu anlaşılıyor. Kadi Seyyid ve Doğan Bey'in hüviyetlerinin tesbitine imkan bulunmadıktan başka, Cashının neresi olduğu da anlaşılamamaktadır.

Ancak bu caminin mimarı olan İvaz Paşa bin Ali Bayezid, Yeşil Cami ve Yeşil Türbe'nin de mimarı olup Bursa'da medfunden. Bu kitâbede dikkati çeken taraf, Paşa'ya mühendis unvanı verilmesi ve mahir ustası ve imârcı olarak nitelendirilmesidir. Tahminimizce mühendis tabiri ilk defa burada kullanılmıştır. Biz şahsen daha önce olana rastlamadık⁽⁵⁾.

Yukarıda arz etmeye çalıştığımız özelliklerini etkileri vaki olmasa bile Cami mücerret olarak nisberleri, güzelliği, görkemli oluşu, mimarının ayrı zamanda Yeşil Cami mimarı İvaz Paşa bulunması ve Edirne'nin yanibashındaki mevkii hasebiyle korunması için harekete geçmeyi icap ettirecek derecede önemlidir. Bir zamanlar Yunan hükümetine açılan davaya rağmen, oradaki Türk cemaatine teslim olunmuş olan abideyi, bu değerli edat sanat eserini başka vasıtalarla kurtarmak, korumak ve restore etmek gerekmektedir. Kasaba evvelce tamamen Türk iken zaman zaman araklı göçerle hiç Türk kalmamıştır. Diğer 100 hane kadar Müslüman ismilarındaki aileleri sayamıyoruz. Zira onlar kuvvet değil, bir zaf oluşturmaktadır. Nitelikim birkaç yıla gelinceye kadar, güzelim abideyi arpa anbarı olarak kullanma keyfiyetinde müseb-

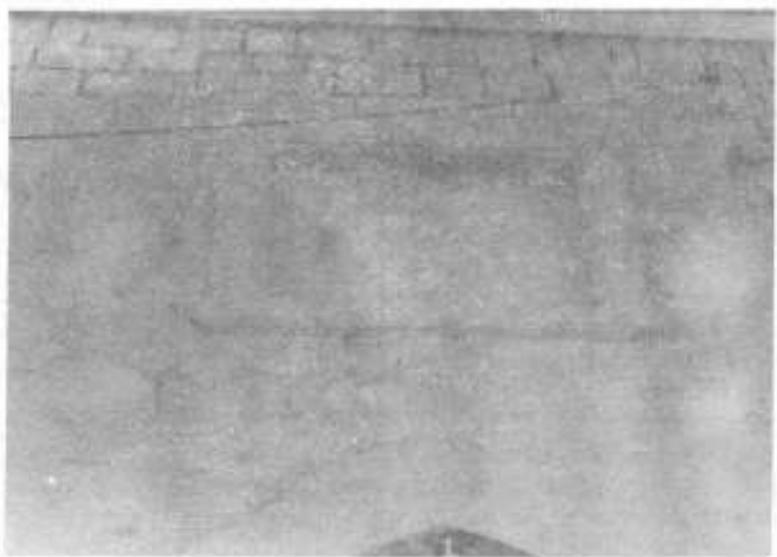
bibleri bulunmaktadır. Ayrıca Batı Trakya'nın diğer yörelerindeki Türk Cemaatleri ve Müftülükler, bu tarihi eseri kurtarmak için hiç bir hareket göstermemiştir! Son yıllarda müze yapılacağı söylemektedir.

FEREÇİK

Fericik Batı Trakya'da üç ilden biri olan Dedeağaca 27 kilometre uzaklıkta ve Türk sınırına doğru giden yolun üzerinde şirin bir kasabasıdır. Osmanlı döneminde buraya FERE, daha çok da

Gene Seyahatname'de Evliya Çelebi "Bu kasaba-i Osmani'nin cümlesi yedi mahalledir. Muslim mahalleleri kasabanın güzide yerinde olup, kefere mahalleleri kenaradır. 500 kadar iki katlı evler, bağlı bahçeli vasi hanelerdir" demekte, XVII. Yüzyıldaki Fere'nin durumunu anlatmaktadır. Seyahatname sahibi ayrıca, Fere'de üç cami ile üç mescit, bir kilise bulunduğu, iki medresesi, beş ilkokul, iki tekke, beş ticaret hamam ve bir hamamdan sözetsmektedir.

Üç camiden ilki, Süleyman Paşa Camii'dir. Orhan Gazi'nin

Resim 10: Dedeağac Camii'nin kitâbesi.

FEREÇİK denirdi. 1920'de Yunanistan'a katıldıktan sonra günümüzde kadar Fere adını korumaya devam etti. Asıl Rumca adı Vira olmuş.⁽⁶⁾ Bugün burada hiç bir Türk yaşamamaktadır. Türkler, ancak az sayıdaki köylerinde kalmıştır. Oysa ki, Türk yönetiminde iken kasabamın coğullunu Türkler oluştururlardı.

Evliya Çelebiye göre burası 1392 yılında Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa tarafından Rummeli'ye ilk geçişlerinde hemen alınmıştır.⁽⁷⁾ Osmanlı vilâyetler bölümünde burası, Edirne vilâyetinin Dedeağac sancak ve kazasına bağlı nahiye merkezi olarak bir kasaba idi.

Oğlu Süleyman Paşa Fere'ye geldiği zaman eski bir kilise olan bu mabedi camiye çevirmiştir ve sonraki yıllarda (1501) girişin sol tarafına bir minare eklenmiştir. Minarenin giriş kapısı üzerindeki Arapça kitâbe şöyledir.

بئت هذه الشارة وصعها مصوحة
قال تاريخاً حديثاً قدماً مرفوعة
سنة ١٥٠١ (م)

Bâniyet hâzhîl minare ve sanaa-hâ masnye

5-Ekrem Hakkı Ayverdi, *Vakıflar Dergisi*, sayı: III, s. 16, Ankara 1956

6-Şemseddin Sanî, *Kamusu'l-Âlâm*, c. 5 Fereçik maddesi

7-Evliya Çelebi Seyahatnamesi c. 8, s. 84

*Kale tarihan
hedidi kad-
dehâ marfu'a
Sene: 906 H.
(1501 M.)*

Bu yapı, Yunan yönetimine geçtikten sonra minaresi yıkılarak tekrar kiliseye çevrilmiş ve Ayasofya Kilisesi adını almıştır. (Resim 4)

Musa Çelebi Camii: Fetret devrinde, Yıldırım Bayezid'in oğlu Musa Çelebi tarafından yaptırılmıştır. Girişin sağ tarafından gerekli bir minaresi vardır. Yunan idaresine geçtikten sonra bu minare de yok edilmiş ve yerine, resimde de görüldüğü gibi, bir çan kulesi yapılmış ve kiliseye çevrilmiştir. Resimde, ayrıca avludaki küçük kubbeli abdest almağa mahsus bir şadırvan görülmektedir. (Resim 5)

İbrahim Ağa Camii: Bu yapı günümüzde yok edilmiş, hiç bir izine de rastlamak mümkün değildir.

Mescitler:

Şeyh Sinan Mescidi, Sadreddin Mescidi, Pazaryeri Mescidi, gibi mescitlerden yine hiç bir iz kalmamıştır.

Beş handan birisi Ekmekçioğlu Ahmet Paşa'ya aittir. Bunlar da kaybolmuştur.

Gene ismi geçen Ahmet Paşa'nın yaptırdığı Fere'deki tek hamam, günümüzde, harap bir halde durmaktadır. (Resim 6)

Fere'de yukarıda sayımağa çalıştığımız yapılarından başka bir de İbrahim Baba Türbesi vardır. Türbe ayakta olmakla beraber, görüntüsü perişan ve harap bir durumdadır. (Resim 7) Yakın zamana kadar domuz ahiń olarak kullanılan bu türbenin kubbeli olduğu anlaşılıyor. İki bölümden oluşan kitabesi aynen söyledir. (Resim 8)

ا جون خطاب (ارجعى) دن سرینه
اردى ندا
س تدارك لازم اوئلوي برعى اىندى بنا
تارىخون يىلىك ديلرسك ترىند قىل
التجاه

زيرا بن يقدم آرادن كرجه وارد
صورتا
سنة ١٠٨٩ هـ ١٦٨٧ مـ

دوامله:
«بوبلاقدر حالى جهانڭ كىمسەتە قىلماز
وفا
كىر سليمانى زمان و كىر رسول كىرىيا
كىم بوكۇن تىزە زىارت اىلەتپور اىدە
دعا
دېلرم بارىن اىدە آكا شفاعت مەصلەنى

Son olarak Fere civarındaki kaplıcalarla pek yakın olan bir tepe üzerinde Nefes Baba Tekkesi ve Türbesi vardır. Edirneli Abdurrahman Hibri Efendi 1628'de bu tekkeyi ziyaret etmiştir. Dimetoka bölümünde de dejindigimiz gibi, Hibri Efendi, ünlü bir tarihcidir. Ne var ki bu tekke bugün eski mimari özelliğini kaybetmiş, basit bir onarım ve şekil değiştirdikten sonra bazı müteassis papazlar tarafından bir manastır haline sokularak hristiyanlaştırılmıştır. Türbetamamen kaybolmuş, binanın içinde

Resim 11: Dedeağac Camii tamir kitabı

“Cün hitab-i firci-i’den surrına
erdi nidâ
Pestedarik lâzum olup yerimi ittim
bina
Tarihin bilmek dilersem türbeden
kit ilticâ
Zira ben çıktım aradan gerç var-
dim suret”
ve devamlı

Böyledir hali cihanın kimseye kıl-
maz vefa
Ger Süleymani zaman ve ger
Resûl-a Kibriya
Kim bugün türbe ziyaret ediyor
ede dua
Dilerim yarın ede ana şefaat
Mustafa”

bir takım haçlarla Meryem ana resimleri bulunmaktadır. Kitabesi de yok edilmiştir.(8)

Aynı örneği (Hristiyanlaştırma örneğini) Gümülcine'ye bağlı Taşlik köyü bitişindeki tepe üzerinde bulunan “Hıdır Baba” Tekkesi için de söylemek mümkündür.

DEDEAĞAC

Dedeağac, bugün Evros (Meric)

8-Bkz. "Tayyib Gökbilgin" Edirne hokkâda yazılmış tarihler, Edirne'nin 600'üncü fetih yıldönümü armalı kitabı, Ankara 1965 s.10
Hibri Efendi burası Ekmekçioğlu Ahmet Paşa olduğunu zikreder.

ili'nin merkezi bulunan maktadır. Böylece Batı Trakya'daki üç ilden

birisi sayılır. Şehir, Türkçe Dedeağac adını, XV. yüzyılda burada bulunmuş Bektaş Tekkesinde, bir ağacın gölgesinde oturmaya adet edinen Bektaş dedesinden aldığı söylemektedir. Burası XIV. yüzyılın ikinci yarısına kadar bir balyıcı köyü iken, ikinci Abdülhamid döneminde demiryolu kavşuktan sonra önem kazanmaya başladı. Dolayısıyla buranın limanında Şark Demiryolları tarafından 1905 yılında temizlendi.

Osmanlı yönetiminde Dedeağac, Edirne vilayetine bağlı önce kaza, sonra da sancak merkezi olarak yönetildi. Buranın merkezi ilçesiyle birlikte, üç ilde (*Dedeağac, İnöz, Sofulu*) on iki bucakı ve yüz altmış sekiz köyü vardır. Önceleri dokuz bin olan nüfus, sancak olmasından sonra artarak 66.090'a ulaşmıştır.

1912 Balkan savaşında Bulgarlar tarafından zabtedilen Dedeağac, 10 Ağustos 1913'te Bükreş Antlaşmasıyla Bulgaristan'a verildi. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Nevilly Antlaşmasıyla 27 Kasım 1919'da Yunanistan'a geçti ve Yunan Kralı Alexander (Aleksandros) izafeten şehrə Aleksandropolis adı verildi.

Osmanlı İmparatorluğu yönetiminde sancakta 103 cami, 2 mescit, 6 hamam, 22 han, 340 değirmen üç un fabrikası, 20 çiftlik bulunmaktadır. Bu dönemlerde sancakın geçimi ipek böcekçiliği ile sağlanmaktadır. Şarap, üzüm, tütün, iplik, koyun, keçi ve sığır yetiştirlendi. Buraya 1888'de resmi evrakin muhafazası için bir mahzen ile bir telgrafhane yapılmış, 1894'de mahkeme dairesi onarılmıştır.

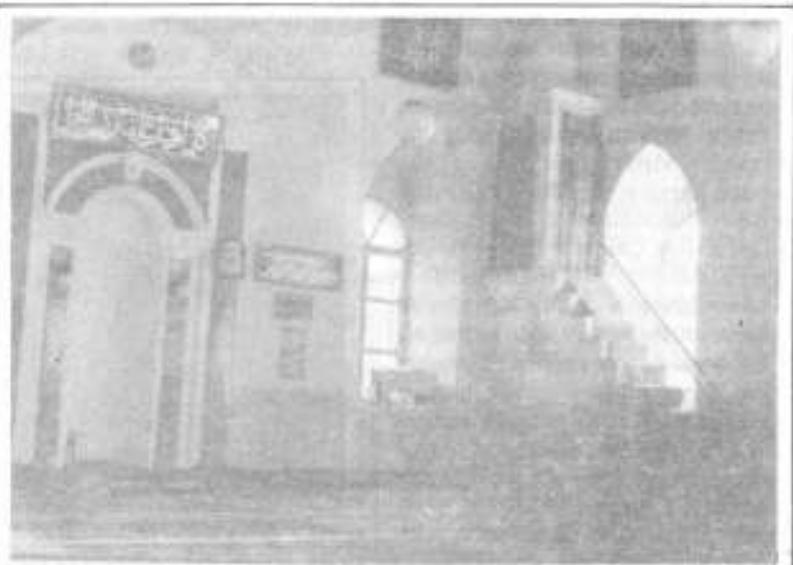
Şehirde yaşayan Rum ve Bulgar toplumları içinse yaptırılan veya onarımına izin verilen yapılar şunlardır: 1892'de, 1896'da ve 1906'da birer Rum kilisesi, Bulgar

halkı için, Derbent köyünde bir Bulgar kilisesi, Yahudiler içinse 1903'te iki havra yapılmıştır.⁽⁹⁾

Şehirde Osmanlı dönemi yapılarından ayakta kalabilen, Balkan Savaşı sırasında Bulgarlar tarafından içinde insanlarıyla birlikte ve sonradan Yunan Hükümetince onarım gören tek bir cami vardır. Cami kare şeklinde olup, girişin sağ tarafında bir minaresi vardır. Yapı düz tavanlı ve kubbesizdir. Hiç bir sanat değeri olmayan bu yapının son yıllarda boyatılmış, temiz bir görünümü göze çarpmaktadır. (*Resim 9*) İki kitâbesi vardır. Birincisi Arapça mermi-

lenmiştir. (*Resim 13*) Ayrıca cami avlusunun sağ tarafında Hasan Faik Paşa'nın mezarı ve mezar taşı üzerinde düz yazı ile bir kitâbe vardır. Bu kitâbede:

"Yaveran-i Hazret-i Sehriyari ikinci Ordu-yu Hümâyûn üçüncü firka komandant Hasan Faik Paşa 1321 H. 1319 R. (1903 M.) yılında Dedeağac'ta iken irtihal darı bekâ eylemiştir. Ruhu için rızan illâhi teâlâ fatîha" diye yazıldır. (*Resim 14*) Osmanlı döneminde Dedeağac'ta Yeni Cami adında başka bir camiden daha söz edilmekte ise de, günümüzde bu yapının, Çocuk Yuvası olarak

Resim 12: Dedeağac Camii iç görünüşü.

üzerine kabartma yazılmış Kur'an-ı Kerim'den bir ayette altında 1324 H. tarihi yazılıdır. Ayet-i celile ebet hesabi tutmadığına göre bu cami 1324 H. (1906) yılında yapılmıştır. Yaptırının adı yoktur. (*Resim 10*) İkinci kitâbesi ise Osmanlıca, kötü bir hatla yazılmış aynen şöyledir: (*Resim 11*)

Cami serifin Yunan Hükümeti tarafından tamiri 1339 H. (1921 M.)

Anlaşılacağı gibi bu cami, 1906 yılında yapılmış, Balkan harbi faciasından ve Bulgarların camiyi yakmasından 15 yıl sonra 1921'de onarım görmüştür. (*Resim 12*) Caminin yapısı kesme taşlarla iş-

kullanıldığını gördük.

MİRİ:

Miri, eski adı Makri, Yunanistan'a geçtikten sonra yine Makri olarak adlandırılmıştır. Günümüzde burada 35-40 hane, yaklaşık 140 nüfus kadar Türk yaşamaktadır. Rum halkı eskidende olduğu gibi, büyük bir coğuluk oluşturur.

Dedeağac iline bağlı bir ilçe merkezi olan Miri'nin kendine go-

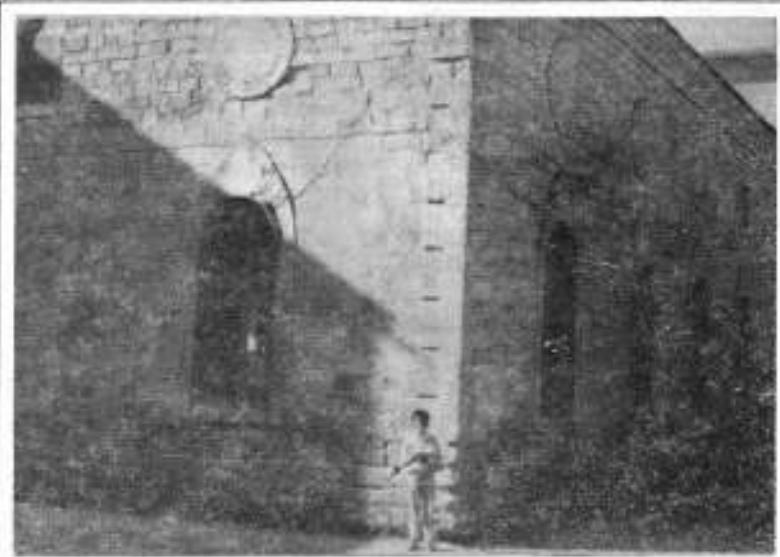
⁹Pars Tağlacı, *Millet Yayınlardan, Osmanlı Şehirleri*, s.338

re bir de küçük limanı vardır. Doğusundaki Maronya ile paralel olmasa bile, bünyesindeki arkeolojik kalıntılarından çok eski çağlardan var olduğu anlaşılmaktadır.

Osmanlı yönetimine geçiş ünlü Türk komutanı Gazi Evranos Bey'in burasını ve Gümülcine'yi 1362'lerde Osmanlı topraklarına katmasıyla gerçekleştirdi. Çirmen Zaferinden sonra (1371) Türkler buralarını tâkîm etmeye ve çeşitli alanlarda yerleşim merkezleri kurmaya başlamışlardır. Bu arada Miri'ye de kendilerine özgü mimari eserleriyle süslemiştir.

Evliya Çelebi, 17. yüzyılda burası da gezmiş ve Seyahatnamesi'nde buraya ait bilgiler vermiştir. Ona göre, Miri'de; Bir cami, iki mescit (*bir mahalle mescidi, diğer Tekke Mescidi*) bir medrese, bir mektep, beş tüccar hâni ve dere boyunda bir hamam vardır. Ayrıca onun gezdiği zamanlar Miri'de elli hane Türk, buna karşılık olarak da 150 hane Rum bulunduğu söylmektedir. Evliya Çelebi aynen söylemektedir: "Müslümanları Urumlarından azdır. Ancak elle hane müslümanları var ve yüzelli hanesi kefere menhus hanelerdir. Bir cami, bir mahalle mescidi ve Tekke mescidi var. Bir medrese, bir mektep, beş adet hanı tüccaran ve dere kenarında bir hamam-i gâsilân ve cümle yirmi adet küçük dükkanlar var..." demektedir. (10)

Yukarıda varlıklarından söz ettigimiz eserlerden bugün ancak mescitten bozma, mimari değeri olmayan basit bir cami ile bir okul vardır. Diğerleri hepsi birer birer

Resim 13: Dedeağac Camii ön ve yan taraftan görünüşü.

Resim 14: Dedeağac'ta Hasan Fânik Paşa'nın mezarlığı kitâbesi. Bu mezar Dedeağac Camii avlusunda bulunmaktadır.

yok edilmişlerdir. Sözünü ettigimiz ve Evliyamızın da zikrettiği caminin Yıldırım Bayazıd Camii olduğu söylenir. Ancak, buna da-

ir her hangi bir kaynakta bilgiye rastlamadık.

10-Evliya Çelebi Seyahatnamesi c.8, s.84

Dergimiz BATI TRAKYA'NIN S E S İ'ne

ulaşmanın en kolay yolu abone olmaktır.
Her sayısı ayrı bir belge niteliginde olan dergiye
abone olmak menfaatinizedir.

Türkiye İş Bankası Türbe Şubesi 2623 No'lu Hesaba
30.000 TL. yatırarak 1 yıllık (6 sayı) abone olabilirsiniz.

Adres: Beşiraga Tekkesi Sokak No:7 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 527 68 57

DERGİMİZ, DERNEGİMİZİN RESMİ YAYIN ORGANIDIR

BALKANLarda YOK EDİLMEYE ÇALIŞILAN BİR MİLLET **MAKEDONLAR**

DOÇ.DR.CİHAT ÖZÖNDER

Son günlerde Türk basınında çıkan bir haber pek fazla akış bulmadan gündemden kayboldu. Haber, Yunanistan hükümeti sözcüsü Sotiris Kostopoulos tarafından 19.9.1988 tarihinde yapılan küçük bir açıklama ile ilgili idi. Açıklamaya göre "Kuzey Yunanistan Bakanlığı"nın adı değiştiriliyor ve "Makedonya-Trakya Bakanlığı" adını alıyordu. Bu açıklama, Kuzey Yunanistan Bakanı Stelios Pathemelis tarafından da memnuniyetle karşılanıyordu. Çünkü bu yeni isim, Yunan yayılmaşlığına daha iyi hizmet edebilecek gibi görünüyordu. Yunanistan, yıllardan beri Makedon milliyetine ilkel bir irkçılık adımı verebileceğimiz şekilde asimilasyon uyguluyor. Elen, Aka, Girit, Dor gibi kavimlerden ve Slavlardan tamamen farklı olan Makedon milletini Elen (Yunan) kültüründe eritmeye çalışıyordu. Bu hassasiyetin sebepleri şephesiz Makedon milletinin özelliklerinden kaynaklıyor.

Tarihi olarak Makedonya adı verilen bölge, Balkan Yarımadasının ortasında bulunmaktadır. Bölgenin sınırları yüzüllar boyunca müteaddit defalar değişmiştir. Bununla birlikte Makedonya olarak amanın bölgenin tabii sınırlarını doğuda Karasu (*Struma*) nehri ve Rodop dağları, güneyde Ege Denizi ve Vistritsa (*Aliakmon*) nehri, batıda Ohri gölü, Drina nehri ve Korab dağları, kuzeyde Sar, Osogovske ve Rila dağları çizer. Bu coğrafi bölge bugün üç ayrı devlet arasında bölünmüştür. Bunlar; Yugoslavya'ya bağlı Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti (Eski adı Vardar Makedonyası), Yunanistan'a bağlı Ege veya Yunanistan Makedonyası, Bulgaristan'a bağlı Pirin Makedonyası veya Blagoevgrad (*Rodoplar*) bölgesidir. Bu bölgelerden başka Yugoslavya ve Arnavutluk'ta yaşayan bazı küçük Makedon cemaatleri de mevcuttur.

*Bölgeye
hakim olan Bulgar
Hanlığının halkı IX.
yüzylıda Cyril ve
Methodius adlı
papazların ve
müridlerinin
çalışmaları sonucu
christianlığı kabul
etti.*

Tarihçilere göre bölgede görülen ilk kavimler Keltler, Traklar ve İllirlerdir. Günümüzdeki Makedonların bu kavimlerin bakiyeleri olma ihtimali kuvvetlidir. Tarihte bilinen ve büyük izler bırakmış ilk Makedon Devleti II. Filip (M.O.356-336) ve oğlu Büyük İskender (M.O. 338-323) idaresinde parlak dönemini yaşamıştır. Daha sonra bölge Roma İmparatorluğu'nun doğuya doğru genişlemesinde stratejik önemiyete sahip bir karakol ve geçit yeri olma özelliğini korumuştur. Yine aynı dönemlerde, M.S. III-IV. yüzyıllarda Kıpçak bozkırlarına ulaşan Hunların önünde kaçan bazı kavimler bölgeye gelerek yerleşmişler, kültürel amalgamasını hızlandırmışlardır.

Bölgeye VI. ve VII. yüzyıllarda kuzeyden bir Slav göçü olmuş, bölge halkı Slav kültürü tarafından büyük ölçüde asimile edilmiştir. VII. yüzyılın ikinci yarısında bölge Türk asıllı Proto-Bulgarlar da kısa süre içinde bölgede yerleşik Slav kültüründen asimile edilmiştir. Günümüzde, Türk asıllı Proto-Bulgarlar arasında Slavlaştırmadan kalan ve Türklik şuurunu kaybetmeden Pomak Türkleri gibi Makedon toplulukları da kendi kültürel hüviyetlerini ve varlıklarını korumaya muvaffak olmuşlardır.

Bölgeye hakim olan Bulgar Hanlığının halkı IX. yüzylıda Cyril ve Methodius adlı papazların ve müridlerinin çalışmalarını sonucu kristianlığı kabul etti. Bu papazlar Slav menseli bir alfabe olan "glagolitik" alfabeti de yerleştirdiler. Daha sonra bu alfabe papaz Cyril'in adına izafeten Kiril (Cyrillic) alfabeti olarak adlandırıldı ve günümüzde kadar Bulgarlar ve Makedonlar tarafından kullanılmıştır. Günümüzde de Makedonların büyük bir kısmı Slev kültürünün tesiri altında olup Doğu Ortodoks Kilisesine bağlıdır.

Bulgar devleti X. yüzyılda zayıfladı ve ikiye bölündü. İdare merkezi Ohri olan Batı Bulgar Krallığı 997-1014 yılları arasında Çar Samuil idaresinde gelişti ki bu krallık Makedon tarihçileri tarafından ilk Makedon Krallığı olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde Samuil, Ohri Başpiskoposluğunu da kurdurarak bu kilisenin bağımsız ve ekümenik (*cihan-sümül*) özelliklerini ilân etti. Fakat 1018 yılında Makedonya Bizans İmparatorluğu tarafından istilâ edildi. Bu tarihten takrifben iki yüzyıl sonra bölge ikinci Bulgar Krallığının hakimiyetine girdi. XIV. yüzyıl ortalarında ise Sırbistan kısa bir süre bölgeye hakim oldu. Daha sonra bölge Osmanlı idaresine geçti ve 1912'ye kadar Osmanlı toleransı, sulhseverliği ve koruması altında çeşitli milliyetlerden oluşan halk birarada, kardeşçe, kendi kültürel varlık ve şuurlarını devam ettirerek yaşadı.

Osmanlı idaresi Balkanlarda 1353'de Suleyman Paşa komutasında Çanakkale'den Rumeli'ye geçiş ile başlamış, git gide pekişerek XV. yüzyılda zirveye ulaşmıştır. Makedonya'da Türk hakimiyetinin tam manasıyla kuruluşu II. Murad ve Fatih Sultan Mehmet devirlerinde gerçekleştirılmıştır. Zamanın anlayışına uygun olarak Osmanlı idaresi, hakimiyeti altında yaşayan insanları dînî inanç esasında teşkilatlanmalarına yardımcı olmuş, bu esaslarda Müslüman, Rum-Orthodoks, Ermeni ve Musevi "millet"lerinin varlığını ve kendi dîni liderleri etrafında toplanarak kendi iç işlerini organize etmelerini sağlamışdır. Bölgenin Makedon halkı da bu dönemde başlarında Doğu Ortodoks (Rum) kilisesi idaresine bırakılmıştı. Fakat XVIII. yüzyıl sonlarında ve XIX. yüzyıl başlarında bölge Rum ahalisi Makedonlular Elenleştirme, Yunan kültürü içinde zorla asimile etme çabalarını artırmışca, bu durumu engellemek için Makedonlar, Bulgarlarla ittifaka girmek zorunda kalmışlardır. Bölgedeki Rumların (Yunan-İdariler) bu saldırgan tutumları neticesinde Osmanlı idaresi Rumlardan ayrı bir Bulgar ortodoks kilisesinin kuruluşuna 1870 yılında izin vererek Makedonların da kendi istekleri ile bu kiliseye bağlanmalarını sağlamıştır. Bununla birlikte Bulgarlar isyan çıkarıp bağımsız bir devlet kurduktan sonra 1878'de Makedonya'yı istilâ ettiler. Aynı yıl sonuçlanan Berlin Antlaşması bölgeyi tekrar Osmanlı idaresine verince bu sefer Bulgarlar, Sırplar ve Yunanlılar çeteler yollayarak Makedonya'yı kendilerine bağlamak için hem Türklerle hem de kendi aralarında savaşmaya başladılar. Bu olumsuz şart-

lar altında Makedonya'daki mahalli liderler bir araya gelerek "Makedonya Makedonlar içindir" anlayışı ile "Makedonya Dahili İhtilâl Teşkilâtı" (IMRO = VMRO = *Vnatrešna Makedonska Revolucionerna Organizatsiya*)'nı kurdular. VMRO liderleri birleşik bir Makedonya'nın kuruluşu, ülkenin Sırp, Yunan ve Bulgar devletleri arasında bölünmesini isteyen bir anlayışa sahip idiler. Hatta bu teşkilâtın içinde gelenlerinden bir çoğu Türk idaresi altında bir özerk bölge kurulmasını, diğer devletlerden birinin hegemonyası altında kalmaya tercih etti. Fakat 1912-13 Balkan Harbi ve I. Dünya Harbi neticesinde bölge Yunanistan, Sırbistan (Yugoslavya) ve Bulgaristan arasında bölündü. Bu durum üzerine bölgedeki Türk boyları gibi Bulgar ve Yunan'dan farklı olan Makedonlar da işgalci ülkelerin asimilasyon politikalarına maruz kaldılar.

Makedon asılı liderler arasında XIX. yüzyılda önce bölge şururu gelişmeye başlandı. Makedon aydınları ancak XX. yüzyılın başlarında kendilerinin Slav, Bulgar, Yunanlı veya Sırp olmayıp ayrı bir Makedon milliyetine mensup olduklarını farkettiler. Bu düşünce II. Dünya Harbi sırasında Yugoslav Komünist Partisi tarafından desteklendi ve 1945 yılında Yugoslavya'nın 6 cumhuriyetinden biri olarak Makedonya Halk Cumhuriyeti (*daha sonra adı Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti olarak değiştirildi*) kuruldu. Bu bölgede Makedon dili, edebiyatı, kicası kültürel hüviyeti korundu, desteklendi. Hatta 1958 yılında Makedon Ortodoks kilisesi kuruldu, dokuz yıl sonra adlı bağımsızlığı da kavuşturuldu. Komşu ülke Bulgaristan'da da başlangıçta (1944-1958) Makedon azınlığa bazı haklar verildi, hatta Makedon milliyetinin varlığı kabul edildi. Bununla birlikte 1958 yılından itibaren Makedonların Bulgar ırkından olduğu iddia edilerek "Marksist-Irkçı" adını verebileceğimiz tuhaf bir asimilasyon

ve hatta son yıllarda Türklerde uygulanan yok etme politikalarına benzer bir uygulama başlatıldı.

Yunanistan ise Makedonlarının Yunanından farklı bir millet olduğunu hiç bir zaman kabul etmedi. Günümüze kadar asimilasyon uygulamalarının devam etmesine mukabil Makedon varlığı en azından Avustralya, Kanada, A.B.D. gibi göçmen gruplarının evliler oluşturduğu ülkelerde kültürel varlıklarını devam ettirebilmektedirler.

Bölgedeki siyasi değişikliklerden sonra, bılıhassa Makedonya'nın üç devlet arasında paylaşılmasıından sonra diğer

*Bölge,
1912'ye kadar
Osmanlı toleransı,
sulhseverliği ve
korunması altında
çeşitli milliyetlerden
oluşan halk
kardeşçe, kendi
kültürel varlık ve
şuurlarını devam
ettirerek yaşadı.*

etnik gruplar gibi Makedonlar arasında göç eğilimi başladı. Önce 1903, 1906 ve sonrasında Balkan Harbi ve I. Dünya Harbi öncesi ve sonrasında 60-80.000 civarında Makedon; A.B.D., Kanada ve Avustralya'ya göç ettiler ve bu ülkelerde cemaatler oluşturarak kültürel hüviyetini idame ettiler. Bununla beraber göç eden Makedonlar üzerinde dahi göç ettikleri bölge hangi devletin elinde kalmışsa bu devletlerin maddi ve manevi baskularının devam ettiği bilinen bir gerçekdir. Meselâ Yunan işgali altında kalan Makedonlar, baskılardan ve Yunanistan'ın kendilerine, akrabalarını ziyaret izni vermeyeceğinden çekindikleri için kendi millî hüviyetlerini saklamakta, Makedon değil Yunanlı olduğunu ifade etmek zorunda kalmaktadır.

Son zamanlarda ise gerek kitle haberleşme vatandaşlarının devlet sınırlarını kolaylıkla aşması, gereksiz eğitim seviyesinin yükselmesi gibi sebeplere bağlı olarak Makedonların insan hakları talebi çerçevesindeki mücadeleleri dünya kamuoyunda daha çok akış bulmaya başlamıştır. Meselâ Avustralya'daki Makedon cemaatinin Aralık 1987/Ocak 1988 tarihleri arasında yürüttükleri bir kampanya ilgi çekicidir. Bu kampanyada Yunanistan tarafından Avustralya'da kurdurulmuş olan bir Makedon Araştırmaları enstitüsü (*Australian Institute of Macedonian Studies*, *Kısaltması A.I.M.S.*), düzenlediği bir konferansta Makedonların Yunan soyundan geldikleri anafikrini işlendiği için şiddetle protesto edilmektedir. Avustralya'daki Makedon cemaatinin yayın organlarından "**Australian Macedonian**" adlı haftalık gazetenin 11 Aralık 1987 tarihli 32. sayısında **Anti-Makedon Propaganda Devam Ediyor!**" başlığı altında şu haberler verilmektedir: "Makedonya hakkında düzenlenmiş olan bir Yunan konferansı yalanlara dayanmaktadır. Makedonlar Yunan değildirler. Dilleri birbirinden tamamen farklıdır." Yaza devamlı "**Sözde Avustralya Makedon Araştırmaları Enstitüsü**"nın tamamen Yunan propaganda mekanızmasının direktifleri doğrultusunda Yunanistan'daki Makedonların Yunan soyundan geldiklerini ispatlamaya yönelik bir çalışma içinde olduklarına dikkat çekilmektedir. Aynı yazda "Yunanistan'da Makedonların yaşadığı bir gerçekdir fakat varlıklarını kabul edilmemekte ve Makedon olarak insan haklarına sahip oldukları tamamen inkâr edilmektedir." denilmektedir.

Aynı gazetenin 34 ve 35. sayılarında da Avustralya'daki bütün Makedon kuruluşlarının teşkilatları mektup

kampanyaları ve 5 Şubat 1988 günü La Trobe Üniversitesinde yapılacak olan protesto mitinginin ilanı yer almaktadır. Söz konusu mitinge ait bir basın bildirisi de Viktorya (Bölgesi) Makedon Dernekleri Federasyonu (*Kısaltması FOMAV*) tarafından dağıtılmış olup bu bildiri yazımızın ekinde bulunmaktadır.

Yunanistan'ın Avustralya'daki Makedonları Yunanlaştmak için kurdurmuş olduğu iddia edilen A.I.M.S. adlı enstitünün düzenlemiş olduğu konferans, 5 Şubat 1988'de Viktorya Sloven Teşkilatları Konseyi ve 10 Şubat 1988'de de Avustralya Türkleri Konseyi tarafından birer bildiri ile protesto edilmiştir (Bkz. ekler).

Makedon insan hakları savunucularının bir diğer önemli hareketi de Belgrad'da toplanan Balkan Ülkeleri Dışişleri Bakanları Zirvesine katılan Bakanlara, Büyükelçiliklere, Yunan ve yabancı basına dağıtıkları bildiri olmuştu. Bu bildirinin son üç paragrafi oldukça önemlidir:

"Yunan Başbakanı bir yandan kurtuluş hareketlerine destek olmakta (Kürtlerin, Filistinlilerin), diğer yandan kendî ülkesindeki koca bir milletin insan haklarını kendisi çiğnemektedir."

Sayın Balkan Ülkeleri Dışişleri Bakanları, Makedon meselesi çözülmeden Balkanlarda barış sözkonusu olamaz. Bu zirvenin tarihi önemi olduğu için biz, bu zirvenin Makedon meselesinin çözümünde başlangıç ve hareket noktası olmasını istiyoruz.

Makedon halkı barışseverdir ve meselenin Balkanlarda karışıklığa yol açmadan barışı yollarla çözümnesini istemektedir. Hepimiz, yabancı çıkarlar uğruna Balkanlardaki son savaş maceralarını pahalıya ödedik. " (Bkz. ekler)

Önümüzdeki yıllar, Balkanlardaki muhtelif azınlık meseleleri ile birlikte Makedonların da kültürel hüviyetlerini muhafaza ve geliştirme hakları konularında seslerinin daha kuvvetli çıkacağı dikkatlenen kaçmamalı ve bu halkın da insan hakları çerçevesinde taleplerinin, kültürel haklarının savunulmasına yardımcı olunması bir insanlık borcu olarak gündeme getirilmelidir.

Faydalanan Kaynaklar:

1. *Australian Macedonian*, (Hafiflik gazete), sayılar; 32 (11 Aralık 1987), 34 (15 Ocak 1988), 35 (22 Ocak 1988), Avustralya.
2. Carter, F.W (Ed.), *An Historical Geography of the Balkans*, Academic Press, London, 1977.
3. Jelavich, Barbara, *History of the Balkans*, Vol. II, Cambridge University Press, 1985.
4. Jelavich, Charles and Barbara (Ed.), *The Balkans in Transition*, University of California Press, Berkeley and Los

**"Yunanistan'da
Makedonların
yaşadığı bir gerçekdir
fakat varlıklarını kabul
edilmemekte ve
Makedon olarak
insan haklarına sahip
oldukları tamamen
inkâr edilmektedir."**

Angeles, 1963.

5. Thernstrom, Stephan (Ed.), "Macedonians", Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups, Harvard University Press, London, 1981.

EKLER

Press Release

Macedonians are not Greeks.

The Federation of Macedonian Associations of Victoria (F.O.M.A.V.) expects in excess of 5,000 Macedonians to gather at Bundoora Park on Friday the 5th of February at 8.00 a.m. From there the demonstrators will march on La Trobe University to the Agora Theatre where they will protest against a congress organized by the Australian Institute of Macedonian Studies (A.I.M.S.).

A.I.M.S has as its basic objective to deny the existence of Macedonians in multicultural Australia. All sections of the police force have been notified including the Anti-Terrorist Squad, to oversee the demonstration.

George Vassiliou and Jim Thomev
Liaison Sub-Committee for F.O.M.A.V.

Chairman

Federation of Macedonian Associations of Victoria,
P.O.Box 2145T,
G.P.O.Melbourne, 3001,
Victoria

Dear Sir,

Members of the Council of Slovenian Organizations in Victoria have expressed at its meeting on the 6th of February 1988 their unanimous support for the Resolution passed by representatives of the Macedonian Organizations at their meeting in Thornbury on Monday 21st December 1987 and subsequently published in the Melbourne Sun on 2nd February 1988.

Similar to the Macedonians our Slovenian nation has been, during the past centuries, under the pressures from the neighbouring nations. Our people have been denied their national identity and in numerous cases they have succumbed to the powerful cultural, political and economic assault of stronger nations.

At present the national rights of the Slovenian minorities in Austria and Italy have to be constantly defended from various actions by the extremists who are often passively supported by the authorities. Even in the S.R.Slovenia our people have to be always vigilant and on guard in order not to lose the benefits which they have gained through long and difficult struggles during the last two centuries.

Here in Australia we Slovilians have always been of the opinion that our new homeland should be free of the problems which have caused so much bitterness and tra-

gedies between many neighbouring nations in the old world. Australia is and should remain the country where all the ethnic groups will co-exist in harmony, enjoying their own cultural heritage and appreciating anybody else's. In order to achieve this the ethnic groups here should be free of influence from the governments of countries outside Australia and their political aspirations. State borders in the other parts of the world should have no bearing on the ethnicity of a person. We are all Slovenians without regard if we came from S.R.Slovenia, Austria or Italy or anywhere else. So it should make no difference if a Macedonian came to Australia from S.R. Macedonia, Greece or Bulgaria.

Therefore we support your stand against any propaganda which would endeavour to deny you the rights to exist as a homogenous Macedonian ethnic group.

PETER MANDELJ

President

Melbourne, 6th of February 1988

CONTACT PERSON: K.H. GURPINAR

REF

DATE: 10th February, 1988

TEL: 387 51 11

PRESS RELEASE

The Council of Australian Turks met S.G.M. on 7.2.1988 and on following resolution.

"We are the Council of Australian Turks who represent over 70 of the Turks of Australia declare that we fully support the resolution issued by the Federation of Macedonian Associations of Australia on 4-10 February, 1988. We also fully support the following.

1. All nations must have right for self Government and Representation.
2. Colonialism must stop.
3. Australian Governments must not be seen to be supporting Colonialism Plans of Greece.
4. Australian Macedonians and other Communities must have their own representations. Others must not represent any group or community without consent specially Greeks can not and must not represent the Macedonians.
5. We recognise the Nation of Macedonians and you can look at the Holy Bible Maps to see where and when Macedonians Ruled and Self Governed. One must not remember that the Alexander the Great was macedonian.
6. Australian Governments, Government Agencies, Commissions, M.P.S., Senators Academics and Some Ministers must not be seen to discriminate against Macedonians or any other Australian Community.
7. Our Council believes in that all Communities can live in harmony without discrimination. Discrimination divides the communities we need and believe in UNITING.

The President
KEMAL H. GURPINAR

BATI TRAKYA'DA TÜRK YERLEŞİM BÖLGELERİ İŞKEÇE VİLAYETİNE BAĞLI YER ADLARI

HALİT EREN

Geçtiğimiz sayıda başladığımız "Batı Trakya'da Türkçe Yer Adları"na bu sayımızda da devam ediyoruz.

Bu sayımızda İşkeçe Vilayetine bağlı yerleşim birimlerinin isimlerini Türkçe-Rumca ve Rumca-Türkçe olarak veriyoruz.

Gelecek sayımızda da Dedeağac (Evros) Vilayeti yer adları listesini vermeyi düşündüğümüzü belirtirken en büyük isteğimizin bu çalışmadan daha başka çalışmaların çıkışmasına vesile olmak olduğunu tekrarlarız.

TÜRKÇE	RUMCA
Adaköy	Kromnikon
Agalar Mahallesi (Perçemli)	Neohori
Aşağı İhea	Potamia
Aşağı Kalva	Kato Kariofito
Atmaca	Gerakos
Aydinobaşı (Koçovası)	Kutson
Ayyacık	Livos
Balabanhı	Vanianon
Basaykova	Gorgona
Bayramlı	Kastanoton
Beyköy	Avaton
Beyobası	Dekahron
Bokluca	Rimi
Bulustra	Avdira
Büyük Öksüzü	Orfanon
Büyük Osmanlı	Mangana
Boyacıköy	Vafeika
Celepli	Ageli
Çaluperdi	Tsalapetinos
Çengelli	Gkizela
Çimenli	Prasinada
Çoban Mahallesi	Pemni
Davutlu	Timbanon
Demircik	Dimarion
Dereköy	Drimia
Dinkler	Fillia
Doğancılar	Lefki

TÜRKÇE	RUMCA
Elmalı	Melivia
Elmalı Çiftliği	Sidini
Emirler (Emirli)	Mega Evmiron
Emirler Tekkesi	Evmiron
Eski Ahçıclar	P.Alkioni
Eski Mizanlı	Pal.Zigos
Eski Mursallı	Pal.Morsini
Fecirli (Fıçılı)	Semeli
Gabrova	Gabrovon
Gedikler Çiftliği	Miradaton
Gencerli	Kenditi
Gerevis	Selinon
Gökçeler	Seleron
Gökçepinar	Glafki
Görüküler	Stavrohorion
Göynüklü (Günüküllü)	Iliopetra
Güneyler	Giona
Halep	Halepion
Halifeler	Tragasia
Hamidiye	Margarion
Horozlu	Petinos
Höyüköy (Üköy)	Velenorion
Hüseyinköy	Ionikon
İgneli (İştelli)	Veloni
İmreada	İmurada
İnhanlı	Evlalon
İŞKEÇE	KSANTHI
İssice	lseia

TÜRKÇE	RUMCA	TÜRKÇE	RUMCA
Karaağaç	Porto Lagos	Müselliçik	Rimi
Karacaköy	Kaliva	Müsessim Tekkesi	Haiti
Karaköy	Katramion	Nohutlu (<i>Nuhutlu</i>)	Nea Amisos
Karaoglan	Anthiron	Okçular	Toksote
Karapazarlar	Pezula	Otmanyeri (<i>Okmaneri</i>)	Eranos
Karatepe	Mandra	Paşevik	Pahni
Kayalar Çiftliği	Petrahorion	Sakarka (<i>Sakarkaya</i>)	Lefkopetra
Keçilli	Pilima	Salinecak	Sirokion
Ketenlik	Kentavros	Saltaklı	İmera
Kırköyü	Kirnos	Sarıpinar	Sidiropetra
Kırkköy	Pashalia	Sarıyer	Kidaris
Kışlaklar	Alga	Sarmış	Petraton
Kızılcaköy	Polisitos	Sinikova	Satre
Kızılıç Mursallı	Morsa	Sogucak	Paliskion
Kireççiler	Hrisa	Sulucadere	Idrohorion
Kruşe	Krusa	Şahin	Ehinos
Kocamahmutlu	Magikon	Taraşmanlı	Erasmion
Koru	Akarpon	Tepeciftliği (<i>Tepecikli</i>)	Nea Kesani
Korular (<i>Koruköy</i>)	Kommina	Tikizli	Thalasia
Koşnallar	Kottani	Ugurlu	Kalotihon
Koyunköy	Kimeria	Valkanova	Eymonio
Kozcalar	Krios	Yassören	Oreon
Kozlar	Pigadia	Yayla	Diasparton
Kozluca	Kotili	Yelkenciler (<i>Erkenciler</i>)	Grigorion
Kozpinar	Margaravitsa	Yeni Aliçilar	Nea Alkioni
Körestan	Orestini	Yenice (<i>Yenice Karasu</i>)	Genisea
Körsalli (<i>Kösehalli</i>)	Kremasti	Yenicemahellesi	Atsiganohorion
Kurdasanlar	Gemistos	Yeni Karaköy	Nea Katramion
Kurtalan	Likodromion	Yeniköy	Stavrpolis
Küçük Osmanlı	Olvion	Yeni Mizanh	Neo Zigos
Küçük Öksüzü	Mikro Orfanon	Yukarı İhea	Therma
Makaklar (<i>Makaflar</i>)	Makarion	Yukarı Kalva	Ano Kariofiton
Mehmetli	Dafnonas	Yukarı Soğucak	Ano Poliskion
Melikler	Melisa	Zeynelli (<i>Zinelli</i>)	Ziloti
Memkova	Medusa		
Mıkmilli (<i>Mutmullu</i>)	Mikrohorion		
Muratçık	Mirtusa		
Musfaklı	Feloni		
Mustafçova	Miki		
Müsessim	Tekton		

RUMCA—TÜRKÇE

RUMCA - TÜRKÇE

Ageli	Celepli
Akarpon	Koru
Alga	Kışlaklar
Ano Kariofiton	Yukarı Kalva
Ano Poliskion	Yukarı Soğucak
Anthiron	Karaoglan
Atsiganohorion	Yenicemahellesi
Avaton	Beyköy
Avdıră	Bulustra
Dafnonas	Mehmetli
Dekahron	Beyobası
Diasparton	Yayla

RUMCA

Dimarion	Demircik
Drimia	Dereköy
Ehinos	Şahin
Eymonio	Valkanova
Eranos	Otmanyeri
Erasmion	Taraşmanlı
Evlalon	İnhanh
Evmiron	Emirler Tekkesi
Feloni	Musfaklı (<i>Misvaklı</i>)
Fillia	Dinkler
Gabrovon	Gabrova

RUMCA	TÜRKÇE	RUMCA	RUMCA
Gemistos	Kurdasanlar	Nea Alkioni	Yeni Aliççilar
Genisea	Yenice (<i>Yenice Karasu</i>)	Nea Amisos	Nohutlu (<i>Nuhutlu</i>)
Gerakos	Atmaca	Nea Kesani	Tepeciftliği (<i>Tepecikli</i>)
Giona	Güneyler	Neohori	Ağalar Mahallesi (<i>Perçemli</i>)
Gkizela	Çengelli	Neo Katramion	Yeni Karaköy
Glafti	Gökçepinar	Neo Zigos	Yeni Mizanlı
Gorgona	Basaykova	Olvion	Küçük Osmanlı
Grigoron	Yelkenciler	Orfanon	Büyük Öksüzlü
Haiti	Müsessim Tekkesi	Oreon	Yassören
Halepion	Halep	Orestini	Körestan
Hrisa	Kireççiler	Pahni	Paşevik
Idrohorion	Sulucadere	Paliskin	Soğuçak
Ilioipetra	Gönyüklü	Palea Alkioni	Eski Aliççilar
Imera	Saltıklı	Palea Morsini	Eski Mursallı
Imurada	İmreada	Paleo Katramion	Karaköy
Ionikon	Hüseyinköy	Paleos Zigos	Eski Mizanlı
Isea	İssice	Pashalia	Kırkköy
Kaliva	Karacaköy	Pemni	Çoban Mahallesi
Kalothihon	Uğurlu	Petinos	Horozlu
Kastanoton	Bayramlı	Petrahorion	Kayalar Çiftliği
Kato Kariofito	Aşağı Kalva	Petraton	Sarıncı
Kenditi	Gencerli	Pezula	Karapazarlar
Kentavros	Ketenlik	Pigadia	Kozlar
Kidaris	Sarıyer	Pilima	Keçilli
Kirnos	Kirköy	Polisitos	Kızılcaköy
Komnina	Korular	Porto Lagos	Karaağaç
Kotili	Kozluca	Potamia	Aşağı İhea
Kottani	Koşnallar	Prasinada	Cimenli
Kremasti	Körsalı (<i>Kösehalli</i>)	Rimi	Bokluca
Krios	Kozcalar	Satre	Sinikova
Kromnikon	Adaköy	Seleron	Gökçeler
Krusa	Kruşe	Selinon	Gerevis
KSANTHİ	İŞKEÇE	Semeli	Fecerli (<i>Fıçılı</i>)
Kutson	Aydınbaşı (<i>Koçobaşı</i>)	Sidimi	Elmalı Çiftliği
Lefki	Dogancılar	Sidiropetro	Sarıpinar
Likodromion	Kurtalan	Sirokion	Salıncak
Livos	Ayyacık	Stavrohorion	Görükçüler
Magikon	Kocamahmutlu	Stavropolis	Yeniköy
Makarion	Makaklar (<i>Makaflar</i>)	Tekton	Müsessim
Mangana	Büyük Osmanlı	Thalasia	Tıkızlı
Mandra	Karatepe	Therme	Yukarı İhea
Margaravitsa	Kozpinar	Timpanon	Davutlu
Margarition	Hamidiye	Toksote	Okçular
Medusa	Memkova	Tragasia	Halifeler
Mega Evmiron	Emirler (<i>Emirli</i>)	Tsalapetinos	Çalaperdi
Melissa	Melikler	Vafeika	Boynıköy
Melivia	Elmalı	Vanianon	Balabanhı
Miki	Mustafçova	Velehorion	Höyük köy (<i>Ükoy</i>)
Mikrohorion	Mıkmılı (<i>Mutmullu</i>)	Veloni	İgneli (<i>İstelli</i>)
Mikro Orfanon	Küçük Öksüzlü	Ziloti	Zeynelli (<i>Zinelli</i>)
Mirodaton	Gedikler Çiftliği		
Mirtusa	Muratçık		
Morsa Kızılıca	Mursallı		

2345/1920 SAYILI KANUN

MÜFTÜLER VE BAŞMÜFTÜ SEÇİMİYLE İSLÂM CEMAATLERİNE AİT EVKAF VARİDATININ İDARE ŞEKLİNÉ DAİR KANUN

MADDE: 1

a) Devlet dahilindeki Cemaati İslamiyenin teşkil ve idaresine veya Başmüftü intihabına müteallik hususî kanunun kabubulüne deñin memuriyet merkezi Atina olmak üzere muvakkat bir Başmüftüta-yın edilir.

b) Devlet dahilindeki İslâmların reis-i dinisi olarak tanınacak olan Başmüftü memurunu devletle Maarif ve Mezahip Nazareti vasıtasıyla temas eder. Yalnız Adliye Nazareti ile doğrudan doğruya muhabere edebilir.

MADDE: 2

Başmüftü işbu kanundaki hukukunu istimâl ettiğî gibi kavanını serienen emrettiği mesaili de tattîb eder.

Devlet dahilindeki müftilerin vazifelerini hün-nü suretle ifa edip etmediklerini de teftîş eder.

MADDE: 3

Evvelki maddede beyan olunan Başmüftü Yunanistan'da mevcût müftülükler makamında bulunan zevat meyamından intihap edilir. İlk intihapta Başmüfti olacak zat bâbî meşihattan menşuri olan müftüler arasından intihap edileceği gibi diğer intihaplarda dahi Başmüftünün tayininden sonra işbu kanunun mevadına nazaran tayin edilmiş veya resmen memuriyetleri tâstik edilmiş olan müftüler meyanından intihap edilir.

2) İşbu kanunun mer'iul icra olmağa başlıya-çağı günden itibaren on gün zarfında Maarif ve Mezahip Naziri Hükümetin resmî gazetesinde neşredeceği bir emirname ile müfrûluk makamında bulunanları ve hükümetçe memuriyetleri resmen musaddak olanları Selânik veya Atina'da bir kongreye davet eder ve zaman ve mahalli ictimai tayin eyler.

llerde eğer Başmüftülük makamı hali kalırsa aynı muamele üzere hareket olunur. Bütün müftiler kongrenin inikadından onbeş gün evvel ictimadan haberdar edilirler.

3) Kongrede eğer Yunanistan'daki müftüler adedîn nisfindan bir fazlası hazır ise ictima ekseriyetle vuku bulmuş demektir ve ittihaz edilecek her karar ekseriyetle mütehaz addedilir.

Ekseriyet mevcût değilse Maarif ve Mazahib Naziri kongreyi on gün sonra ictima davet eder. İkinci kongrede ekseriyet mevcût olsun olmasın kongre ekseriyetle ictima etmiş gibidir. Vekâleten rey vermek caiz değildir.

Kongrede hazır bulunacak müftüler azimet ve avdet harcırâhlârıla masarifi saireyi alırlar.

4) Müftiler meyanında en müsennen bulunan zat ictimâa riyaset eder. Vazife-i kitabetsi de en genç bulunan zat ifa eyler.

5) Mazahip Naziri tarafından müntehip dahiliye, hariciye ve yahut mezahip narazetleri dahiliye müdürlерinden bir zat hükümet komiseri sıfatıyla ictimada hazır bulunacak ve kongrenin küşâdi ile hitamini ilân edecektir.

6) Bu suretle ictima eden kongre rey-i hâfi ile bu maddenin 1 No: zeylindeki şerâiti hâzî olanlar meyanından üç başmüftü namzeti intihap eyler.

7) Eğer oranın tâdâdi neticesinde orada hazır bulunanlardan üç namzet ekseriyeti araya malik ola-mazsa intihaba umum için yeniden mübaşeret olur. Ve bu defa fazla rey alan üç zat başmüftülüğe nam-zet olur.

8) Sureti intihap ve tasnîfi ara ve saire teferruat emr-i Krali ile tanzim olunur.

9) İcra edilen intihap hakkında bir zabit varakası yazılarak riyasetten zat tarafından mütalaa edilmeksiz ictimada hazır bulunan hükümet komiseri vasıtasıyla Maarif ve Mezahip Nazaretine takdim dılır. İcra edilen üç namzettenden biri (Nazırın kat'ı olan intihabıyla) Mezahip Nazırının teklifiyle ve emr-i Krali ile Başmüftü tayin olunur.

10- Tayin edilen Başmüftü hükümet memuru gibi Maarif ve Mezahip Naziri huzurunda tâhlif edi-

lerek vazifesine mübaşeret eder.

MADDE: 4

1) Başmüftü 600 drahmi maaş aldığı gibi tahsisatı fevkâlâde olarak 00 drahmi bir zammi maaş alır.

2) Başmüftilik Dairesinin içari için 12000 ve kârasiye masarifi ile teshîn masrafi için de senevi 2000 drahmi Maarif ve Mezahip Nazareti'nin sarfîyat bütçesine ilâve edilir.

MADDE: 5

1) Başmüftü'ne maiyetine Yunan lisânına vâkif 600 drahmi maaşla bir kâtibi umumî Yunan kavanınıne âşina birinci daire müdürü derece ve maaşıyla biri Türkçe, diğer Rumca muhabere için iki mübeyyiz veya (daktilograf) yüz ellişer drahmi maaşla da iki hademe tâyin edilir.

2) İşbu mevâkî Başmüftünün tensibi ve emr-i Kralî muayyen şeraiti hâiz olan ve tabiiyeti Yunanîyede bulunan kimseler tâyin edilir.

3) Berveci balâ bahsolunan memurun Başmüftünün teklifiyle ve Mezâhip Nazirinin iradesiyle emr-i Kralî ile tâyin edilir. Mübeyyizler, odacılar doğrudan doğruya Nazir tarafından tâyin olunurlar.

4) Başmüftünün maiyetinde kendi tarafından müntehip birinci sınıf müftü maaşıyla mesâili şer'iye vâkif bir memuru hususî bulunur.

MADDE: 6

1) Devlet dahilindeki müftülüklerden biri münhal kâhrsâ vali-i umumîlik merkezinde ise vali-i umumî, eğer değilse alâkadar mütasarrif tarafından bir ay zarfından müftünün intihap edileceği ilân edilir ve bu ilân münhal kalan müftülükteki cevâmi ve belediye dairesine ve müslüm an müntesiplerin meskûn bulundukları cemaat dairelerine talik edildikten ma'dâ mahallî ceraidden biri ve Atina'da müntesîr gazetelerin birinde neşredilerek yevm-i intihapla, menatî intihabiye tâyin olunur.

2) Müftü intihap olunabilmek için bir medrese'den veya hukûmetî nevâbdan mezun olmak veya hukûmetî sabikan müftü bulunmak lâzım olduğu gibi Ceza kanununun 22, 24, 456, 457, 461inci maddeleriyle 487inci maddenin birinci fikrasında muayyen cünhâ veya cinayetle mahkûm olmamak da şarttır.

3) Namzetterler, berveci balâ bahsolunan ilânın gazetelerde son neşri gününden itibaren onbeş gün zarfında alâkadar bidayet müddet-i umumîliği tarafından mutâ hûvviyet vesâki ile tâstîknâmelerini istidalarına rabtederek vali-i umumiye eğer mevcut değilse mutasarrîfa takdim ederler, vali-i umumî veya mutasarrîf işbu evrakin ahzîndan itibaren ongún zarfında kendi mütaâlaşîyle beraber bunları Meza-

hip Nazareti'ne takdim eder. Nazir müftülüğe münaşip görmediklerinin isimlerini tâyyederek on gün zarfında evrak-ı mezkûreyi başmüftüye ırsal eder,

Başmüftü bu namzetterin matlup şeraiti hâiz olup olmadıklarını tetkik ederek istida takdim eden namzetterden evvelki maddede beyan olunan şeraiti hâiz olup nazir tarafından isimlerinin kaydı terkin edilenlerin bir cedvelini alâkadar vali-i umumîye veya mütesarrîfa gönderir.

4) Müftü intihabi icra edilen havalideki defatîri intihabiyede mukayyet olup ta mahallî belediye veya Cemaat dairesinden tabiiyeti Yunanîyeyi muhafaza ettiğine dair tâstîknâmeyi getiren veya hukûmetiyle rey vermek usulü carî olan yerlerde yedinde mezkûr defter bulunan her müslûman hakk-i intihaba maliktir.

5) Intihap; muayyen günde vali-i umumî veya mütesarrîf tarafından tâyin edilen menatîka işbu maddenin üçüncü fikrasında bahsolunan cedvelde mukayyet namzetter meyâmidan reyyi hâfi ile (Kurşun daneleri) ile icra edilir. Ekseriyeti ârayı ihraz eden muvaffak olmuş demektir.

Bu suretle intihap edilen zat müftülük mintakasının merkezindeki bidayet mahkemesi tarafından ilân edilir ve mezkûr ilân bidayet mahkemesi daire-sine talik edilerek on beş gün muallâk kalır.

İşbu müddet zarfında her müntehip alâkadar bidayet mahkemesi kâtibi huzurunda yazılacak bir mazbatâ ile intihabın sihhati hakkında itiraz edebilir. Itirazlar muterîzin israrîyle tâyin edilen müddetin hitamında bidayet mahkemesinin ilk ictimâsında ruyet edilir.

Esna-i müzakerede ekseriyeti ihraz eden zat intihabını müdafaa için hazır bulunabilir.

İşbu maddede beyan olunan bütün mesail pulsuz âdi evrak üzerine kaydedilir.

6) Intihap tâstîk edildikten sonra buna bir itiraz vuku bulmamış ise bidayet mahkemesi reisi evrakî bilâ ihmâl mezkûr nazaretine takdim eder.

Mezahip Nazirinin inhasiyle irade-i Kraliyenin sudurunu müteakip ekseriyeti hâiz olan zat müftü tâyin edilir.

Emri tâyin 15 gün zarfında Başmüftüye ırsal edilir mumaileyh de emr-i mezkûru tâyin edilen müftüye gönderir

7) Tâyin edilen müftinin vazifesine mübaşeret etmezden evvel hukûmet memuru gibi tabi bulunduğu şehrîn mütesarrîfî huzurunda resmi tâhlîfi icra edilir.

8) İşbu maddenin tatbikine ait teferruat emr-i Kralî ile tânzim olunur.

9) İşbu kanunun ilânı zamanında Yunanistan'da müftülük makamında bulunanların, Başmüftünün vezâifine mübaşeretten iki ay sonra yeniden intihabı.

Bu defa intihap edilenler işbu kanun ahkâmına göre tâyin edilirler. Mamafîh bu gibi müftülerin resmen tâstîk memuriyeti ve emr-i Kralî ile tâyini anacak başmüftün teknîfi üzerine kabil olabilir.

Bu zevatın dahi işbu maddenin zeylinde mündric olduğu gibi tahlifi mecburidir.

MADDE: 7

1) Başmüftü ve müftüler Mezahip Nazırının talebi ve emr-i Kral ile atideki esbab tahtında azil edilebilirler.

Evvela: - Eğer Ceza Kanununun 21, 22, 24, 456, 457, 461, 462 nolu maddeleriyle 482 nci maddenin birinci kısmında muayyen cürümelerden dolayı bir hükümlü kat'ı ile mahküm edilmişler veya hukuki meğeniyetleri iskat edilmiş ise,

Saniyen: - İcra-i vazifeye mani bir marazdan muzdarip veya gayri muktedir bulunuyorlarsa veya mevkileriyle mütenasip olmayan delâil-i kavî ile ispat edilen ahvale istisar eylemişlerse,

2) Zeyli evvelin ikinci şikkunda bahsolunan meğail Basmüftiye ait ise ikame-i dava Mezahip Nazırı veya hukum devlet dahilindeki müftülerin ekseriyeti tarafından takdim edilecek bir istida ile talep edilebilir.

Eğer müftüye ait ise ikame-i dava, ya Başmüftü veya hukum devlet dahilindeki müftülerin ekseriyeti tarafından takdim edilecek bir istida ile talep edilebilir.

3) Birinci zeylin kîmî-i evvelinde masrud meğailin vücutu Basmüftiye ait ise Atina'da İstinaf Meclisi tarafından muta kararname ile sureti katyede tekid edilir.

Müftüye ait ise Mezahip Nazırı veya hukum devlet dahilindeki müftülerin ekseriyeti tarafından takdim edilecek bir istida ile talep edilebilir.

MADDE: 8

1) Müftüler, mevkilerinin ehemmiyetiyle mütenasip olmak üzere üç sınıfa tefrik edilirler:

2) Devlet dahilindeki müftülerin adet, sınıf ve münükâları Basmüftün reyi ile ve emr-i kiralı ile tayin edilir.

MEDDE: 9

Bir Temmuz'dan itibaren müftülerin maaşı ber-vechi zîrdir:

Birinci sınıf müftülerin maaşı 500 drahmidir, ikinci sınıf müftülerin maaşı 400 drahmidir, üçüncü sınıf müftülerin maaşı 300 drahmidir.

MADDE: 10

1) Müftüler vezaif-i şeriyyelerini ifa etmekle mükkellef oldukları gibi daireleri dahilindeki cemaatlerin umuru maarif umuru dîniyesiyle mesgul olan

kimseleri de teftiş etmek selâhiyetleri dahilindedir. Bundan ma'da cemaatler tarafından varidat-i evka-ſin sureti idaresini de teftiş edebilirler.

Müslümanlar arasındaki (nikâh, talâk, nafaka, vesayet, velâyet, miras sağırlı mümeyyiz) gibi meğail ve deaviyi de halletmek müftülerin vazifeleri dahilindedir.

(Hukuk-u aile-i İslamiye) kavaninde međkur her mesele için rey vermek selâhiyetleri dahilindedir.

2) Salâhiyeti meğskûk olduğu halde müftü tarafından verilen her karar beş drahmilik bir varaka üzerine yazılacak bera-i tetkik Basmüftuye ırsal edilir. Başmüftü meğkur kararı tebdil etmek hakkını hâizdir. Başmüftü temyiz edilen kararı müftüye iade eder. Eğer ilam-i meğkurun o müftiliğin merkez-i memuriyeti dahilindeki bidayet mahkemesi reisi tarafından kabil-i icra olduğu ilan edilmezse, usûl-ü muhakamat-i hukukiye kanununun 119 uncu maddeinin ikinci zeyline nazaran müddei ile müddei aleyh arasındaki dava muhakerme edilmemiş addildiği gibi ilam-i meğkur kabil-i icra da değildir.

3) Kararın aslı ve tercemenin sureti musaddekaşı müftünün muharreratıyla birlikte bidayet mahkemesi reisine tevdî edilir. Reis yalnız kararın müftünün işbu kanun ile muayyen salâhiyeti dahilinde itâ edilip edilmediğini tetkik eder.

Eğer reis meğkur ilânın salâhiyeti tecavüz ettiğine kani olarak ilânın kabil-i icra olduğunu ilandan istinkâf ederse o zaman müddeilerin istâsiyle mesele alâkadar bidayet mahkemesi huzuruna getirilir ve deâvi-i adi gibi ru'yet edilir. Bidayet mahkemesi ilânın metnini tetkike salâhiyettar değildir. Karar ise âdi veya fevkâlâde bir vasita-i kanuniye tabi değildir.

4) Birinci kısımda bahsolunan ve eczümle nîkah izinnâmesi gibi evrak için ahzolunacak ve bunları talep edenler tarafından tediye edilecek suret Basmüftün tekliyle Maarif ve nezâhip nazırının inhası neticesi olarak irade-i Krall tanzim olunur.

MADDE: 11

Basmüftü ve müftüler hükümetin memurunu resmîyesinden addedildiklerinden erkâni hükümetle muhaberat devletin lisansı resmî olan Rumca ile cereyan eder. Beyinlerinde ve cemaatler arasındaki muhabere Türkçe lisansı ile cereyan edebilir. Mekâtip ve telgrafları posta ecurâtından müstesnadır.

MADDE: 12

1) Cemaati İslamiyeye ait evrakin ve bilhassa mekâibe ait olup da maarif evkâfi tesniye olunan varidat idaresi için (Islam Cemaatlerinin Teşkiline) müteallik hususî kanunun kabulune deñin her müftünün dairesinde 7 ilâ 12 azadan mürekkep bir hey'et teşekkül eder. Bu Hey'ete azadan biri reis in-

tihap olunur ki nezkür reis bu gibi varidatı bizzat veya vekil-i kanunuñ vasıtasiyla memurunu hükümete ve eþhaza karşı temsil eder. Reisin bulunmadığı veya lisebebin minelesbab ictimaa gelmediği vakit onu istihlaf edecek bir de reis-i sanî intihap olunur.

2) İşbu Cemaatler Hey'eti müftünün bulunduğu merkezde mevcut defatir-i intihabiyede mukayyet olan müslümanlar tarafından üç sene müddetle intihap edilir.

Müftüler, Müftülük memurunu, hukuku medeni-yeden mahrum olanlar intihap edilen hey'et huzurunda mesul oldukları evkafın sureti-i idaresine dair kat'î hesap vermemiş bulunan mütevelliiler ve bunların nispeten ikinci dereceye kadar akrabasından olanlar mezkrû hey'etlere aza intihap olunamazlar.

Her hey'etin azasının adedi, sureti intihapi, muayyen müddetin hitamından evvel istifa eden azanın istihlafi, intihap hakkındaki itirazların muhakemesi ve bu heyetlerin nizamnâme-i dahiliyeleri Mezahip Nazırının istidasıyla irade-i Kîrâf ile tanzim edilir.

İşbu Hey'etler intihap edilir edilmez teşekkürül etmiş addedilirler ve vazifelerine mübâseret ederler.

4) İşbu hey'etler varidat ve sarfiyat bütçesini tanzim ederler. Sarfiyat bütçesinin cemaatin mensup olduğu mintikanın umur-u maarif masarifinden, Başmüftünün, müftünün ve cemaat reisinin teşrifat mesarriyle kendilerine verilecek harcrahlardan, eğer vakıfnâmede mütevelliye vazife vermek müfid ise mütevelli-i mezkûre verilecek vazifeden Cemiat ve mekâtîp ebniyesinin inşa ve tamiri ile müessesat-ı hayriyeyen tesis ve idaresi masarifinden ibarettir.

Mezkûr hey'etler, cemaatlara ait mekâtîbi idare ettikleri gibi cemaatler memurunu ve mekâtîb-i mezkûre hey'eti talimiyyelerini azil ve nasbedeler.

Umuru diniye ile meşgul kimselerin azil ve na-sib hakkı mahalli müftüye aittir.

İşbu maddenin tatbikine ait teferuat cemaatlere ait emlâkin sureti icar ve füruhatı varidatı evkafın sureti cibayeti müftü bulunmamış yerlerde varidatı evkafın sureti idaresi; başmüftü ve müftülerin bu varidatı sureti teftişleri başmüftünün tensibi ve mezarip nazırının istidasıyla irade-i Kîrâf ile tanzim olunur.

5) Cemaat Hey'etleri teşekkürül eder etmez her müftünün idaresinde bulunan bila istisna umum evkafı muhtelife varidat müdürüleri (mütevelliileri) işbu hey'etlere son beş senenin kat'î hesabatını vermede mecburdurlar.

Hesap vermekten istinkâf edenler ceza kanunun 483. maddesine mugayir bir harekette bulunacaklarından takibatı kanuniyeye ma'rûz kalacaklardır. İtâ etilen hesabat hey'et tarafından tetkik edilir ve tetkikat neticesi hesabatta açık zohur ederse mütevelli namına mahsup edilir ve açık kalan meblağ hükmüet veznesi vasıtasiyla (tahsili rusum) nizamnâmesi ahkâmi mucibince mütevelliiden hey'et namına tahsil edilir. Yalnız tevkif-i şahsi memnudur.

MADDE: 13

1) Nâip yetiştirmek için Atina'da hükümetin masarifiyle idare edilecek bir mektebi nevap tesis edilir.

2) Mektebin idaresi masarifi ezcümle hey'eti ta-limiye maişatı nakden dairesinin bedeli içarı, talebe-nin masarifi iaşesi ve masarifi saire için Maarif ve Mezahip Nazaretinin sarfîyet bütçesine her sene 100.000 drahmi tahsis ilave edilir.

3) İşbu darüttedrisin teşkilatı umumiyesine hey'eti talimiyesine muallimlerin haiz olması lazımlı gelen şeriat ile maaşlarına, müddeti tahsile; her sınıfta tediş edilecek dûrusa, evkat vesair program-lara kayıt ve kabul şartlarına, imtihanlara, sıniftan sınıfa terfi ve talebenin mezuniyetine ve sair mesai-le ait tafsîlat ve teferuat, Başmüftünün riyaseti al-tında mesâili şer'iyye vakîf zevattan mürekkep ve irade-i Kîrâf müteşikkil bir heyetin teklifiyle ve irade-i Kîrâf ile tanzim edilir.

İşbu evamîr ile tanzim edilen mesaile lazımlı ola-cak masarif hiçbir vechile bu maddenin ikinci fîk-rasındaki senevi tahsisatı tecavüz edemez.

MADDE: 14

1) Memaliki cedidenden ilhakından beri müfti-ler tarafından itâ edilen kararlar 10. maddenin 2. ve 3. fîkraları ahkâmine tabidir.

2) 12. maddede beyan olunan hey'etin teşkili-ne deðin evkafı muhtelife mütevelliileri veya vekil-leri alakadar müftü efendiler tarafından kendilerine tebliğ edilen davet üzerine idare eyledikleri evkafa ait yedlerinde bulunan nukudu onbeş gün zarfında Hey'eti Idarei Mahallîye namına millî bankanın en yakın şubesine yatırımağa mecburdurlar.

Aynı zamanda bu evkafın idaresini de alakâ-dar müftülüğü devir ve teslime mecburdur. Bu vec-hile bankaya yatırılan meblað 12. maddede beyan olunan hey'etin kararla mezkûr hey'et reisine teslim olunur. Bu emre kısmen veya umumen itaat et-miyenler ceza kanunun 482. maddesi mucibince tecziye edilirler.

3) Hey'eti Idarelerin teşekkürülune kadar varidatı evkafı alakadar Müftüler tarafından irade edilir. Hey'etler teşekkürül eder etmez müftüler tahsil ettik-leri mebaşîli mezkûr heyetlere teslim etmekle mü-kellef oldukları gibi sureti idarelerine dair malumat vermege de mecburdurlar. Müftüler emlaki vakfiyeyi bir seneden fazla bir müddetle icar edemezler. Çünkü akdettikleri mukaveleler feshedilebilir. Mecburiyeyi kat'îyye olmadıkça şîmdîye kadar yapmakta ol-dukları masariften fazla masraf yapamazlar.

4) 12. maddede beyan olunan hey'etlere hesap vermeypde mesâiliyi idareden kurtulan mütevelli-liler veya mezkûr mütevelliilerin nispeten ve sihren

ikinci derecede kadar olan akrabasından olanlar eğer hey'eti İdarelere aza intihap olunmuşlarsa alakâda olukları mesail müzakere edilen içtimalarda hazır bulunamazlar. Bu gibi içtimalarda bu zevati ekseriyet araya malik olup da kendilerinden sonra kazanan zevat istihlaf eder.

MADDE: 15

- 1) İşbu kanunla tadel edilen ahkam-ı sabıka mülgedir.
- 2) İşbu kanun, hükümetin resmi gazetesinde neşrinden itibaren meri'ü-l icradır.

2345 SAYILI KANUNUN CEMAAT SEÇİMLERİNE AİT 12. MADDESİNİN UYGULAMASINA DAİR KRAL İRADELERİ

KRAL İRADESİ 1

Hükümet gazetesinin 29 Temmuz 1949 tarih ve 146 sayılı nüshasında yayınlanmış Cemaat seçimlerine ait 16 Haziran 1949 tarihli Kral İradesi.

Ülkedeki Müslümanların Geçici Başmüftü ve Müftülerle Müslüman Cemaatleri Mülklerinin Yönetimine Dair 24 Haziran - 3 Temmuz 1920 tarih ve 2345 Sayılı Kanun'un 12. maddesinin Batı Trakya'da uygulanması hakkında.

*Yunanistan Kralı
Paul I*

Milli Eğitim ve Diyanet İşleri Bakanının önerisi ve Devlet Şurasının 266/1949 sayılı mütalâası üzerine 2345/1920 sayılı Kanunun 12. maddesini gözönüne bulundurarak karar verir ve İrade eyler.

MADDE: 1

2345/1920 Sayılı Kanunun 12. maddesinde söz konusu edilen Cemaat Yönetim Kurulları Komotini ve Ksanti'de on ikişer; Aleksandropolis ve Dimentoka'da yedişer üyeden kurulur.

MADDE: 2

Yönetim Kurulları seçimi, usulé uygun olarak her kurulun görev süresinin 1 Temmuzda başlamasını sağlayacak şekilde zamanında düzenlenir.

Seçimler, Trakya Genel Valisi tarafından, Batı Trakya'daki Türkçe gazeteler, şehir belediye bi-

nalarıyla camilere asılacak duvar ilanları ile duyurulur. Bu ilanlarla gerekli nitelikleri sahip bulunan istekliler adaylıklarını koymağa çağrılır. Adaylık dilekçeleri, yukarıda belirtilen duvar bildirilerinin asılmasıından sonra onbeş gün içinde gerekli bilgi ve belgelerle beraber ilgili valilik ve kaymakamlıklara sunulur. Vali ve kaymakamlar, bundan önceki paragrafta belirtilen süreden başalarak on gün içinde seçilmeğe deðimli adayların ad listelerini düzenleyip Genel Valiliðe gönderirler. O da bu listeleri aldığından on beş gün içinde onları Valilik ve Kaymakamlıklara geri göndermek zorundadır. Vali ve kaymakamlar, geri gönderilen bu aday listelerini aldıklarından en geç on beş gün içinde bu maddenin birinci paragrafindaki hükümlere uygun olarak yayınlar ve seçim günü ile diğer ayrıntıları belirtip duyururlar.

Seçim gününün, aday listelerinin bildirilisinden başlayarak on beş günden çok ve on günden az olaðak duyurulmaması gerekir.

MADDE: 3

Oy kullanma işi, kesin seçim defterleri esas tutularak ve Müslüman seçmenlerin belediye seçimlerinde oy kullandıkları yerlerde, özel seçim kurullarının denetimi altında yapılır.

Oy kullanmak, seçim kurullarının denetlenmesi, oyların sayımı, sonuçların duyurulması ve burada belirtilmemiş öteki konular için Belediye ve Nahiye Meclisinin Seçimine Dair Kanun'un ilgili kisimları benzetme yoluyla uygulanır.

MADDE: 4

Öteki adaylara göre çok oy alanlar başarı sağlamış sayırlar. Seçim sonuçları Bidayet Mahmekesi Başkanı tarafından on beş gün süre ile Bidayet Mahkemesi duvarlarına asılır. Bu süre içinde her seçmen seçimin gerçekliliği aleyhine itirazda bulunabilir. İtirazlar, itiraz sahibinin kayıtlaması ile Bidayet Mahkemesi tarafından, itirazların verilmesine ait süreden sonra ilk toplantıda görüşülür. Dava, adı kâğıt üzerine yapılır. Seçimin onaylanması, itirazların yapılamaması, kararın resmi olarak duyurulması müthalâsî olarak Trakya Genel Valiliğine bildirilir.

MADDE: 5

Herhangi bir nedenle açık kalan yönetim kurulu üyesinin yerini sıra ile gelen yedek üye alır. Yedek üyeleri listesinin tükenmesi halinde yönetim kurulu üyelerini tamamlamak üzere yeni seçim yapılır.

Eğer bunlar, görev süresinin son yılında tükenmişse tekrarlanacak seçimler, görevlarındaki üyeleri çoğunluk sağlayamadıkları zaman yapılır.

MADDE: 6

Yönetim Kurulu üyelerinin görevi ücretsizdir. Cemaatin ekonomik durumu uygunsa, kurul, alacağı bir kararla Başkana huzur hakkı, - eğer kurul ypesindense - kasadara da tazminat verebilir. Bu kararların uygulanması Genel Valinin onayı ile gerçekleştirilebilir.

MADDE: 7

Yönetim Kurulları, şehirlerde okul ve saireye ait bütün servetleri yönetir ve onları görüp gözetiler. Ayrı vakıf komisyonları yoksa camî, medrese ve öteki dînî kuruluşlara ait servetleri de yönetir ve görüp gözeterek bunlardaki görevlilerin maaşlarını verirler.

Bunun gibi, Yönetim Kurulları, özel okul komisyonlarında yönetilen mahalle özel okullarıyle medreselerden gayri, hükümleri çevresindeki müslüman okullarını yönetirler ve bunlarda görev alacak kimselerin atanmalarını yapar, görevlerine son verebilirler.

MADDE: 8

Yönetim Kurulları her yıl gelir ve giderlere ait bütçe beyanı ve bütçe tasarılarını hazırlayıp onaylamak üzere Genel Valiliğe gönderirler. Yukarıda-

ki onaya istikraz akdi, gayri menkullerin alım satımı, gayri menkullerin hibesi, yönetim kurulu tarafından bağış kabulü, dava açmak, adli veya özel uzlaşma, gayri menkuller üzerine her türlü sigorta işlemi ve memlukiyet tesisi de girer.

MADDE: 9

Yönetim Kurulları, Genel Valiliğin ve mahalli valiliklerin kontrolüne bağlıdır.

MADDE: 10

Yönetim Kurullarının kararları aleyhinde Genel Valiliğe aşağıdaki hususların ibrası için başvurulabilir:

- a) Yetkilileri dışındaki sorunları ilgilendirirse,
- b) Kanun hükümlerine aykırı olarak alınmışlarla, bu halde Genel Valilik kendiliğinden de harekete geçebilir.

MADDE: 11

Genel Valilik aşağıdaki haller içinde yönetim kurulu üyelerine isten el çektirebilir:

- a) Görevi terk, hilekârlık yüzünden zarar verme, yönetikleri mülklerin çıkarlarını korumada gereken ilgiyi göstermemeye,
- b) Genel güvenliği bozucu sorunlar çıkarma,
- c) Seçim için gerekli niteliği kaybetme veya ikinci madde metnine uymayan hallerde,

MADDE: 12

Cemaat yönetim kurullarının ilk seçimi, bu kanunun yayınlanmasından başlayarak ikinci ay içinde kesin olarak ilân edilip yapılacaktır.

Bu İradenin, Millî Eğitim ve Diyanet İşleri Bakanı tarafından duyurulup uygulanması istegimdir.

PAUL I

*Atina, 16 HAZİRAN 1949
Millî Eğitim ve Diyanet İşleri Bakanı
K.Çaços*

KRAL İRADESİ 2

Bati Tarakya ile ilgili bulunan (Geçici Başmüftü ve Muftülerle Ülke içindeki Müslümanlara ve Müslüman Cemaatlerinin Mülklerinin Yönetimine) Dair 2345/1920 Sayılı Kanun'un 12. maddesinin yürütme ve uygulanmasına dair 29/7/1949 tarihli Kral İradesinin 2. ve 12. maddelerinin değiştirilmesi ve tamamlanması hakkındadır.

*Yunanistan Krabi
Paul I*

- a) 2345/1920 Sayılı Kanunun 12. maddesini,
- b) Batı Trakya Genel Valiliğinin 16816 ve 16817 / 29 - 8 1949 sayılı yazılarıyle,
- c) Milli Eğitim ve Diyanet İşleri Bakanının teklifi üzerine Devlet Şurasının 582/1949 sayılı olumlu oyunu gözönüne bulundurarak karar verir ve İrade eyler.

TEK MADDE

1- Batı Trakya ile ilgili bulunan Geçici Başmüftü ve Müftülerle Ülke İçindeki Müslümanlara ve Müslüman Cemaatlerin Mülklerinin Yönetimine Dair 23 Haziran - 3 Temmuz 1920 tarih ve 2345 Sayılı Kanun'un 12. maddesinin yürütme uygulanmasına dair 16 Haziran 1949 Kral İradesinin 2. maddesinin birinci paragrafı hükümsüzdür.

2- Yukarıdaki Kral İadesinin 12. maddesinde söz konusu edilen süre, bu İradenin yürürlüğe girmesinden itibaren dört ay daha uzatılır.

3- Batı Trakya Müslüman Cemaatlerinin Yönetim Kurulları'nın üç yıllık görev sürelerinin bitiminden sonra yeni Yönetim Kurullarının işbaşına getirilmesi için yapılacak seçimler, yukarıdaki Yönetim Kurullarının süresinin bitiminden itibaren iki ay içinde ilan edilir.

Bu İradenin, Milli Eğitim ve Diyanet İşleri Bakanı tarafından duyurulup uygulanması isteğimdir.

PAUL I

Atina, 28 Eylül 1949
Milli Eğitim ve Diyanet İşleri Bakanı
K.ÇAÇOS

KRAL İRADESİ 3

Hükümet gazetesinin 1/177 - 1953 sayılı nüshasında yayınlanmış Cemaat seçimlerine ait 10 Temmuz 1953 tarihli Kral İadesi.

Batı Trakya ile ilgili olarak Ülke İçindeki Müslümanların Geçici Başmüftü ve Müftülerle Müslüman Cemaatlerinin Mülklerinin Yönetimine Dair, 2345/1920 Sayılı Kanun'un 12. maddesinin yürütme ve uygulanmasına dair 16 Haziran - 29 Temmuz 1949 tarihli Kral İadesinin değiştirilmesi ve tamamlanması ile 23/29 Eylül 1949 tarihli Kral İadesindeki değişiklikler hakkındadır.

Yunanistan Kralı
Paul I

2345/1920 Sayılı Kanun'un 12. maddesini ve Devlet Şurasının mütlâasını göz önünde bulundurarak karar verir ve İrade eyler.

MADDE: 1

Batı Trakya ile ilgili olarak (Ülke İçindeki Müslümanlarla geçici Başmüftü ve Müftülerle Müslüman Cemaatlerinin mülklerinin yönetimine dair

2345/1920 Sayılı Kanunun 12. maddesinin yürütme ve uygulanmasına dair 29.7.1949 tarihli Kral İadesinin 2. ve 12. maddelerinin değiştirilmesi ve tamamlanması hakkındaki 28/29 Eylül 1949 tarihli Kral İadesinin tek maddesinin 3. bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: — "Batı Trakya Müslüman Cemaatlerine ait Mülklerin Yönetim Kurullarının üç yıllık görev süresinin bitimi üzerine yenilenecek olan seçimler yukarıdaki Yunetim Kurulları görev süresinin bitiminden itibaren altı ay içinde ilan edilir."

Batı Trakya ile ilgili olarak ülke içindeki Müslümanların geçici Başmüftü ve Müftülerle Müslüman Cemaatlerinin Mülklerinin Yönetimine dair 16 Haziran / 29 Temmuz 1949 tarihli Kral İadesinin 2. bendinin sonuna 3. ve 4. bendler de eklenmiştir ki bu bendler söyledir: — "Trakya Genel Valisi, kendi yargısına göre ciddi sebepler halinde, yukarıdaki Yönetim kurulları seçiminin, seçimlerin ilanından önce veya sonra alacağı bir kararla en geç üç ay için erteleyebilir. Erteleme süresinin bitimindeibu maddede ile öngörülen işlemler tekrarlanır."

Kral Paul

Şimdi de 2345 Sayılı Kanunun Cemaat seçimlerine ait 12. maddesinin uygulanmasına dair 16 Haziran 1949 sayılı Kral İadesinin son kısmı ile 28 Eylül 1949 tarihli Kral İadesinin tek maddesini ve bunu izleyen 10-7-1953, 27-30 Haziran 1961 ve 17-23 Ekim 1946 tarihli Kral İadelerini sunuyoruz.

KRAL İRADESİ 4

Hükümet gazetesinin 1/106-1961 sayılı nüshasında yayınlanmış Cemaat seçimlerine ait 27/30 Haziran 1961 tarih ve 420 sayılı Kral İadesi.

Batı Trakya ile ilgili olarak ülke içindeki Müslümanların Geçici Başmüftü ve Müftülerle Müslüman Cemaatlerinin Mülklerinin Yönetimine Dair 2345/1920 Sayılı Kanunun 12. maddesinin yürütme ve uygulanmasına dair 16 Haziran - 29 Temmuz 1949 tarihli Kral İadesinin değiştirilmesi ve tamamlanması hakkındadır.

Yunanistan Kralı
Paul I

2345/1920 Sayılı Kanunun 12. maddesini ve Devlet Şurasının mütlâasını göz önünde bulundurarak karar verir ve İrade eyler.

MADDE: 1

Batı Trakya ile ilgili olarak Ülke İçindeki Müslümanların Geçici Başmüftü ve Müftülerle Müslüman Cemaatlerinin Mülklerinin Yönetimine Dair 2345/1920 Sayılı Kanunun 12. maddesinin yürütme ve uygulanmasına dair 16 Haziran - 29 Temmuz 1949 Sayılı Kral İadesinin 3. maddesi aşağıdaki şe-

kilde değiştirilmiştir.

1- Oy kullanma işi, son kesin seçim katalogları esas tutularak Müslüman seçmenlerin oy kullandıkları seçim dairelerinde yapılır.

2- Seçmenler oy pusulasıyla oylarını kullanırlar.

3- Oy pusulalarının ölçülerı, renk ve özellikleri Valinin kararıyla tayin olunur. Masraflı Valiliklere ait olmak üzere Valiliklerce bastırılan oy pusulaları zamanında adaylara ve her isteyene verilir.

4- Oy pusulalarına bütün adayların adı yazılır. Seçmen; on iki kişilik yönetim kurulları için 12 adayın, yedi kişilik yönetim kurulları için de ancak 7 adayın adlarının hizasına bir artı (+) işaretini koymak suretiyle tercihte bulunmak hakkını taizdir. 12 kişilik kurulların oy pusulalarına on ikiden fazla, 7 kişilik kurulların oy pusulalarına da yediden fazla tercih işaretini konduğu takdirde bu oy pusulaları hiç bir tercih ifade etmemiş sayılacak ve bütün adaylar için geçerli telakkii edilecektir. Seçim kurullarının denetlenmesi, oyların tasnifi, sonuçların ilâni ve işbu İrade ile derpi edilmeyen bütün öteki hususlar için Belediye ve Nahiye Seçimleri hakkında yürürlükte bulunan hükümler benzetme yolu ile uygulanır. İşbu İrade, Hükümet Gazetesinde yayınlandıktan sonra yürürlüğe girecek ve yürürlüğe girmesinden itibaren hemen yapılacak olan seçimlerde uygulanacaktır.

KRAL PAUL

KRAL İRADESİ 5

Cemaat Seçimlerine ait 17-23/10 1964 tarih ve 649 sayılı Kral İradesidir.

Batu Trakya ile ilgili olarak Ülke içindeki Müslümanların Geçici Başmüftü ve Müftüler ile Müslüman Cemaatlerinin Mülklerinin Yönetimine Dair

2345/1920 Sayılı Kanunun 12. maddesinin yürütme ve uygulanmasına dair 16 Haziran - 29 Temmuz 1949 tarihli Kral İradesinin değiştirilmesi ve tamamlanmasıyla ilgili 420/1961 sayılı Kral İradesinin 1. maddesinin 4. paragrafinin değiştirilmesi hakkında.

Yunanistan Kralı
Kostantin

2345/1920 sayılı Kanunun 12. maddesini ve Devlet Şurasının mütalâasını göz önünde bulundurarak karar verir ve İrade eyler.

MADDE: 1

27/30 Haziran 1961 gün ve 420 sayılı Kral İadesinin 4. paragrafi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Oy pusulalarına bütün adayların adları yazılır. Seçmen, 12 üyelik Yönetim kurullarının seçiminde yalnız (6), yedi üyelik Yönetim kurullarının seçiminde ise yalnız (3) adayın adlarının hizasına bir artı (+) işaretini koymak suretiyle oyunu kullanır. Seçmen eğer 12 üyelik Yönetim kurullarının adaylarından altısından fazlasına ve yedi üyelik Yönetim Kurullarının adaylarından da üçünden fazlasına artı işaretini koymuşsa tercihden kaçınmış sayılır ve oyu bütün adayların lehine kabul edilir. Seçim sandıklarında görevlendirilen komisyonların denetlendirmeleri, oyların sınıflandırılması, sonuçların ilân ve yayınlanmasıyla ilgili ve işbu İradeyle derpi olunmayan bütün öteki hususlar için Belediye ve Nahiye Meclisleri Seçimleri hakkında yürürlükte bulunan hükümler benzetme yoluyla uygulanır. İşbu İrade, Hükümet gazetesinde yayınlandıktan sonra yürürlüğe girer.

Kral Kostantin

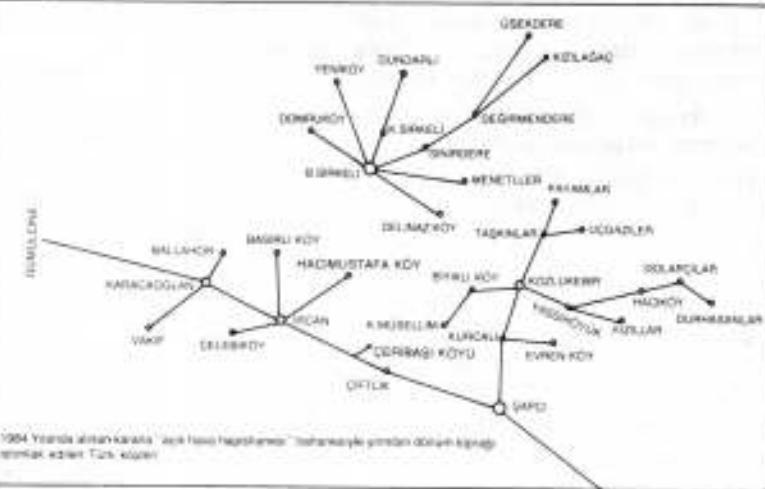
30 TÜRK KÖYÜ TOPRAKLARIyla BİRLİKTE KAMULAŞTIRILIYOR

BTS HABER MERKEZİ

Batı Trakya'nın en verimli toprakları üzerine kurulu "O Türk köyü" Açık Hava Hapishanesi "Yapılacağı gerekçesiyle kamulaştırılmak isteniyor. Yunan hükümeti 1984 yılında çıkardığı ve Yunan Resmi Gazetesi'nde de yayınlanan bir kararname ile Gümülcine'nin Sirkeli, İRcan, Karaçaoğlu ve Zoklukebir nahiyelerine bağlı 30 Türk köyünün evleri de dahil bütün topraklarının kamulaştırılacağı bildirildi.

Kesif bir Türk nüfusunun yaşadığı bu bölgedeki Türklerin kamulaştırma yol ile bölgede göce zorlanmalarının amaçlandığını ifade eden Batı Trakya'daki kaynaklar kamulaştırma sahası olarak belirlenen bölge dahilindeki "Amfia" (Hacimustafaköy) adlı rum köyünün kamulaştırıldan ayrı tutulduğuna dikkat çektiler.

Yunan Yargıtayına konuya ilgili olarak yapılan başvuruya henüz cevap alınmadan Yunan hükümetinin yeniden konuyu gündeme getirmesinin ırkçı Yunan devlet idarecilerinin bu konuda kararlı olduklarını gösterdiği iddia ediliyor.

Geçimini topraktan sağlayan bu köylerde yaşayan soydaşlarımız, Yunan devlet entrikalarıyla topraklarının ve evlerinin ellerinden alınmasına seyirci kalamayaçaklarını belirterek bu uğurda her türlü mücadeleyi vermeye hazır oldukları ifade ediyorlar. Bir hukuk devletine yaklaşmayacak çok çeşitli icraatlar sergilemiş bulunan Yunanistan'ın bu son olaydaki ırkçı tutumuyla çizmeye asağılığını belirten Batı Trakyalı bölge sakinleri, istikbalde konuya ilgili olarak vuku bulacak menfi gelişmelerin sorumlusunun Yunan

devleti olduğunu bildirdiler.

24 Temmuz 1984 günü 249 sayılı ile Yargıtayda açılan davanın henüz neticelendirilmemesine rağmen Yunan hükümetinin Türk topraklarını gaspetme girişimini hızlandırmışının Yunan devletinin Batı Trakya Türk Toplumularındaki kötü niyetini iade ettiğini dikkat çeken iyi haber alan kaynaklar Davos ruhuna rağmen Batı Trakya Türklerine tatbik edilen insanlık dışı barbar metodların yakinen takip edilmesinin gerekliliğini vurguladılar.

BATI TRAKYA TÜRKLERİ'NİN TRT'Yİ İZLEMESİ YUNANLILAR TARAFINDAN ENGELLENİYOR

Türkiye'de yayımlanan günlük gazetelerin Batı Trakya'ya gitmesi öteden beri mümkün değildi. Bu sebeple Batı Trakya'lı soydaşlarımız sadece eTRT yayını takip etmek suretiyle Türkiye'deki ve dolayısıyla dünyadaki gelişmelerden haberdar olabiliyorlardı. Ancak son günlerde bu imkandan da mahrum edilmişlerdir.

Yunan idaresi, Batı Trakya'daki soydaşlarımızın TRT Televizyonunun 1. program yayınla-

rını izlemesini engellemek üzere 30 Kasım 1988'den itibaren aynı frekanstan yayın yapmak üzere (ERT) 2. program yayınına devreye sotku. Böylece Batı Trakya Türklerinin TRT'yi izlemeleri imkansızlaşmış ve dünya ile ilişkilerini sağlayan en önemli vasıtadan mahrum kalmışlardır.

Aslında Yunan Televizyonunun 2. programı bölgede başka frekansta yayın yapmakta ve çevrede net olarak izlenebilmektedir. Yunan yönetiminin bu hareketi

TRT yayınlarının Batı Trakya Türkleri tarafından izlenmesini önlemek ve onları yalnızlık duygusuna iterek psikolojik baskı altında tutmaktadır.

Uluslararası antlaşmalara göre "Kısinın haberleşme hakkı kutsaldır". Bu göze batmayacağı saman hareket de Yunanistan'daki tabii insan hak ve hürriyetlerinin olmadığına önemli bir örnek teşkil etmektedir.

ŞİMDİ SIRA MEZAR TAŞLARINDA MI?

Yunan yönetiminin Batı Trakya Türklerine karşı yaptığı çeşitli baskı, ayırım ve haksızlıklar artık duymayan kalmadı.

Artık, sanki canlıların işi bitmiş de sira ölülerine gelmişcesine mezarlıklar da saldıriya uğramaya başladı.

Son olarak GümÜlcine'nin en eski ve en büyük mezarlıkların-

dan biri olan Yenicemahalle Türk Mezarlığında çok sayıda mezar taşı tahrip edilerek kırıldı ve yerlerinden söküller atıldı. Kırılanlar arasında değerli kitabeleri bulunan mezar taşlarının da olduğu bölge Türkleri tarafından belirtildi.

Yapılan saldırının Batı Trakya Türkleri arasında çok büyük

üzüntü ve endişe yarattı.

Kendileriyle konuştuğumuz Batı Trakya'lı soydaşlarımız, "Biz baskı ve ayırmılara bir yere kadar alıştık. Ancak ölülerimizden ne istiyorlar? Mezarlıkta da mi rahat edemeceğiz?" diyorlar ve bu bayağı hareketin faillerinin bir an önce yakalanmalarını diliyorlar.

Mustafa H. Mustafa

FRANKFURT'TA BATI TRAKYALI TÜRKLERİN GÖSTERİSİ

19 Aralık tarihli *Tercüman* ve *Hürriyet* gazeteleri geçtiğimiz Cumartesi günü, aynı 17'sinde Batı Trakyalı Türklerin Frankfurt'ta Yunan hükümetinin baskılara karşı başlattığı imza kampanyası yüzünden tutuklanan Batı Trakyalı lider Dr. Sadık Ahmet'i desteklemek amacıyla bir yürüyüş yaptıklarını bildirdiler. Yürüyüşe 2.000 kadar Türk katıldı.

Merkezi Kelsterbach'da (Frankfurt) olan Federal Almanyada kentindeki Yunanistan-Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyonu gösteri yürüyüşünden evvel bir bildiri yayınladı. 10 Aralık 1988 tarihli bildiride, Yunanistan'ın yıllardır ülkeyi Türk azılığa karşı sürdürmeye başladığı baskılardan bahsedilmekte ve bu baskılara başta Avrupa Konseyi olmak üzere diğer uluslararası kuruluşlara da şikayet amacıyla bir imza kampanyasına girişen Dr. Sadık Ahmet'in tutuklandığı ve sırıbu yüzden hapsedilme tehlikesi ile karşı karşıya bulunduğu açıklanmaktadır.

Dr. Sadık Ahmet 30 aylık hapis cezasına karşılık Selanik Temyiz Mahkemesine başvurmuştur. Başvuru hakkında mahkeme 20 Aralık 1988 Salı günü toplanarak karara varacaktır.

Bildiride devamlı Yunan

yönetiminin tamik olarak Ağır Ceza Mahkemesine celbettiği Türklerin de Dr. Sadık Ahmet lehinde ifade verdikleri, ancak Yunan hakimlerin gerçeklere göz yumarak hapis cezasi verdikleri kaydedilmekte.

Bu sebepten dolayı Avrupa'daki Batı Trakya azılığı temsilcileri temiz mahkemesinde de benzer bir trajedye engel olmak amacıyla Avrupa basını dâhil olmak üzere uluslararası kuruluş temsilcilerini mahkemeye katılma çağrısında bulunmuş, ayrıca da seslerini duyurabilmek için bahsi

geçen gösteri yürüyüşünü düzenlemiştir.

Yukarıda adı geçen gazeteletin verdiği habere göre yürüyüş Frankfurt şehir merkezinde başlamış Türkçe ve Almanca pankartlar taşıyan Batı Trakyalılar Yunanistan'da Türklerle yapılan siyasi baskısı tel'in etmişlerdir. Yürüyüş esnasında Batı Trakya Türk Dernekleri Başkanı Cafer Alioğlu da bir konuşma yaparak Papandreu rejiminin Yunanistan'daki Türkler alehine yürütülen kampanya ile Bulgaristan'da Jivkov rejiminin oradaki Türk-

ler aleynine yürüttüğü kampanya arasında bir fark olmadığını dile getirmiştir. Yunanistan'ın insan haklarına riâyet etmeye bşayip buradaki Türklerle tâhsil, kültür ve diğer sosyal gvwenceler verene kadar mücâdelelerini sürdürmelerini bildirmiştir. Yürüyüş Frankfurt'taki Yunan konsooluğunun önüne üzerinde "Batı Trakya'da adâlet katledildi" yazılı bir tabut bırakarak sona ermiştir.

Bu arada Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde temsil olunan üç partide mensup milletvekilleri de Dr. Sadık Ahmet'i desteklemek gayesiyle bir imza kampanyasına girmiştir. *Hürriyet* gazetisinin 19 Aralık 1988 nûshâsında verilen haberde, 128 imzalı bir mektubun Ankara'daki Yunan elçiliğine verildiği kay-

dedilmekte. Türkiye'deki Batı Trakyalılar Derneği, Genel Başkanı **Mehmet Tomsu** verdiği bir beyanatta Dr. Sadık'ın şahsında Yunanlıların Batı Trakya Türkliği'ni yargaladığı yer almıştır. Dr. Sadık bir broşür hazırlayıp Avrupa Parlamentosuna sunmak üzere bu broşürü 15.000 Batı Trakyalı Türkçe imzalatmış, daha sonra uluslararası ilişkileri zedeleyici faaliyette bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alınmıştır.

Gazete Türkiye'nin Avrupa Konseyinin ilk toplantısında konuya dile getireceğini de bildiriyor. Bundan iki üç hafta kadar önce Türkiye'de tutuklanan Yunan vatandaşlarının mahkemeye katılmak üzere Atina belediye başkanı İstanbul'a geldiği için, Ankara'da Türk Dışişleri bakanlığına müracaat edilmiş ve İstan-

bul belediye başkanı Dalan'ın Selanik'e gönderilmesi teklif edilmiştir.

Diğer ilgi çekici bir gelişmeden de yine aynı gazetedede haber verilmektedir. 19 Aralık tarihli *Hürriyet*, Batı Trakya Türklerine karşı uygulanan baskı politikasının Yunan Komünist partisi tarafından tenkid edildiğini bildiriyor. Bu surette Yunan KP'si KKE, Atina'nın uyguladığı ayrımcı politikayı babul etmiş oluyor. Gazete bundan başka KKE'nin baskını kabul etmesinin yanı sıra meseleye çözüm için bir takım teklifler de getirdiğini haber vermiş, yalnız bu tekliflerin neler olduğu hakkında yakın mâmum vermemiştir.

Yukarıdaki metin, EVRO Radyodan 20 dilden yayınlanmıştır.

SELAHATTİN GALİP'İN DAVASI 7. DEFA ERTELENDİ

Yunanistan vatandaşından çıkarılması ile ilgili kararın geri alınması için Anayasa Mahkemesine başvuran Azınlık Postası gazetesi sahibi ve yazarı Selahattin Galip'in mahkemesi 7. defa ertelendi.

Selahattin Galip'in 10 Ocak'ta yapılması gereken duruşmasının herhangi bir gerekçe gösterilmeksızın 4 Nisan 1989'a ertelenmesine karar verildi.

Batı Trakyalı Türk gazeteci Selahattin Galip'e 1984 yılında Türkiye'den Yunanistan'a dönerken Vatandaşlık Kanununun 19. maddesine dayanılarak vatandaşlıkta çıkarıldığı ve Yunanistan'a giremeyeceği bildirilmiştir. Galip, Danıştay'a dava açmış ve Yunanistan vatandaşlığını tekrar kazanmıştır.

Bunun üzerine Türkiye'den Yunanistan'a dönerken sınırda bu

defa da Vatandaşlık Kanununun 20. maddesine göre vatandaşlıkta iskat edildiğini öğrenmiştir. Söz konusu madde "yurt dışında Yunanistan aleyninde yıkıcı faaliyet gösterenleri" kapsamaktadır.

Tekrar Danıştay'a itiraz davası açan Selahattin Galip'in 10 Ocak'ta yapılması gereken duruşması 7. defa ve gerekçisiz olarak 4 Nisan 1989'a ertelendi.

AVUSTRALYA'DAKI BATI TRAKYA TÜRKLERİ İSLÂM DERNEĞİ SEÇİMLERİ YAPILDI

8 Ocak 1989 günü yapılan seçimlerde Yönetim Kurulu aşağıdaki şekilde teşekkür etmiştir.

Yönetim Kurulu

- 1- Hamdi Mehmet *Başkan*
- 2- Mustafa Mustafa *Ast Başkan*
- 3- Adnan Salih *Sekreter*
- 4- Salih Küçüksalih *Veznedar*
- 5- Salih Reşitoğlu *Eğitim Kolu*
- 6- Mehmet İsmail *Sekreter Yardımcısı*
- 7- Ahmet Pehlivan *Üye*
- 8- Ahmet Mehmet *Üye*
- 9- Salih Mustafaoğlu *Üye*

Dr.Sadık Ahmet'in şahsında yargılanmak istenen Batı Trakya Türkleri Batı Almanya'dan da seslerini dünyaya duyurdular

Genel Başkanımız Tahsin Salihoğlu Batı Trakya'daki soydaşlarımızın daima yanlarında olduklarını bir kere daha vurguladı.

Genel Başkanımız Tahsin Salihoğlu Yunanistan Başkonsolosluğu'nun kapısının açılmaması üzerine Yunan Başbakanı Andreas Papandreu'ya göndermek üzere hazırladığı mektubu Konsolosluğun kapısının altından içeri bırakırken.